Limba şi literatura română

EVALUAREA NAŢIONALĂ

Teste cu rezolvări complete

V–VIII

Elena Stana

Scanned with OKEN Scanner

811.135.1
S 76

Elena Stana

Culegere de teste pentru EVALUAREA NAȚIONALĂ

Teste cu rezolvări complete

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „GH. ASACHI" IAȘI

866366

akademos Art

Scanned with OKEN Scanner

V
2
2015
V'23

Limba și literatura română. Evaluarea națională. Teste cu rezolvări complete

Copyright © 2012 Akademos Art

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin editurii Akademos Art.
Reproducerea integrală sau parțială a acestei lucrări este interzisă
fără acordul prealabil scris al editurii Akademos Art.

Editura Akademos Art
Aleea Botorani 2, bl. V80, sc. 2, ap. 40, București, sector 5
Tel./Fax: 021/411.76.80
Tel.: 0742.15.42.36 și 0766366500
e-mail: akademos_art@yahoo.com
comenzi@akademos.ro
web: www.akademos.ro

Referent: *profesor* Nuți Nicoleta Trifan

ISBN 978-606-8336-28-2

PRINTED IN ROMANIA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
STANA, ELENA
Limba și literatura română : evaluarea națională : teste cu rezolvări complete / Elena Stana. - București : Akademos Art, 2012
Bibliogr.
ISBN 978-606-8336-28-2

811.135.1(075.33)(079.1)
821.135.1.09(075.33)(079.1)

Scanned with OKEN Scanner

Cuprins

TEST 1 5
TEST 2 10
TEST 3 15
TEST 4 21
TEST 5 26
TEST 6 31
TEST 7 37
TEST 8 43
TEST 9 48
TEST 10 53
TEST 11 59
TEST 12 64
TEST 13 69
TEST 14 75
TEST 15 80
TEST 16 85
TEST 17 90
TEST 18 95
TEST 19 100
TEST 20 106
TEST 21 111
TEST 22 116
TEST 23 121
TEST 24 126
TEST 25 131
TEST 26 136
TEST 27 141
TEST 28 146
TEST 29 151
TEST 30 156
TEST 31 161
TEST 32 166
TEST 33 171
TEST 34 176
TEST 35 181
TEST 36 186
TEST 37 191
TEST 38 196
TEST 39 202
TEST 40 208
TEST 41 213
TEST 42 218
TEST 43 223
TEST 44 228
TEST 45 232
TEST 46 237
TEST 47 242
TEST 48 247
TEST 49 252
TEST 50 256
MODEL (2010 – 2011) 261
Varianta 7 (2009 – 2010) 270
Varianta 2 (2009 – 2010) 276
Model (2011 – 2012) 283
VARIANTA 7 (2010 – 2011) 290

Scanned with OKEN Scanner

TEST 1

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Afară-i toamnă, frunza 'mprăştiată,
Iar vântul svârlă 'n geamuri grele picuri;
Şi tu citeşti scrisori din roase plicuri
Şi într'un ceas gândeşti la viaţa toată.

Pierzându-ţi timpul tău cu dulci nimicuri,
N'ai vrea ca nimeni 'n uşa ta să bată;
Dar şi mai bine-i, când afară-i sloată,
Să stai visând la foc, de somn să picuri.

Şi eu astfel mă uit din jet de gânduri,
Visez la basmul vechiu al zânei Dochii,
În juru-mi ceaţa creşte rânduri-rânduri;

De odat'aud foşnirea unei rochii,
Un moale pas abia atins de scânduri...
Iar mâni subţiri şi reci mi-acoper ochii.

(Mihai Eminescu, *Afară-i toamnă*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre următoarele întrebări:

1. Numeşte trei termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *frunză.*
2. Explică rolul utilizării cratimei în structura *pierzându-ţi*
3. Selectează din text două figuri de stil diferite.

Scanned with OKEN Scanner

4. Identifică o imagine auditivă din textul dat.

5. Explică, pe scurt, semnificația versului *Să stai visând la foc, de somn să picuri.*

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să explici semnificația titlului poeziei.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Cea mai frumoasă, cea mai bogată, cea mai mare și cea mai surprinzătoare grădină din România se află la Simeria. Orășelul banal pe care îl traversezi cu mașina în drum spre Deva, în doar cateva minute, ascunde în marginea sa dinspre râul Mureș o bijuterie: Parcul dendrologic Simeria. Este una dintre comorile de neprețuit ale României, cunoscută ca a treia grădină din Europa ca importanță, vizitată de specialiști și pasionați din întreaga lume. Când am aflat toate aceste lucruri, m-am gândit că este undeva o eroare: cum să fie posibil să ai un asemenea tezaur și să îl ții ascuns de publicul larg, fără să îi faci nici cea mai mică publicitate? Apoi m-am întrebat cum poate o grădină să fie de „importanță europeană": până la urmă, sunt niște plante, care dacă există la noi, pot la fel de bine să existe în Germania sau în Franța. Cu aceste întrebări în minte, am pornit prin Simeria, întrebând din om în om unde este celebra grădină, pentru că niciun panou și niciun indicator nu te ajută să găsești drumul. În cele din urmă, pe străduțe înguste și prăfuite, printre case cu un aer trist, de fost târg prosper, am ajuns în fața unor porți ce anunță, cu o plăcuță discretă, parcul dendrologic. Ceea ce am descoperit dincolo de aceste porți nu este doar o grădină, este visul oricărui iubitor de natură!

(Cătălin Manole, *Parcul Simeria*, în *Formula As*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

Scanned with OKEN Scanner

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat: autorul textului, orașul în care este situat parcul, care e cea mai bogată grădină din România.
2. Selectează din text o structură care să conțină o descriere a parcului.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

   Propoziția *pe care îl traversezi cu mașina înspre Deva, în doar câteva minute* este:

   a. subiectivă

   b. atributivă

   c. predicativă
4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică a următoarelor cuvinte: o bijuterie, ce, cu un aer.

B. Alcătuiește o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii un parc pe care l-ai vizitat.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. frunzuliță, înfrunzit, reînfrunzire
2. Cratima marchează rostirea în aceeași silabă a două cuvinte diferite, precum și elidarea vocalei *î*. Are rol, de asemenea, în menținerea ritmului și a măsurii.

Scanned with OKEN Scanner

3. *Grele picuri* este inversiune, iar *de somn să picuri* este metaforă.

4. *aud foșnirea unei rochii*

5. Versul transmite starea de spirit a eului liric, cufundat într-o reverie prelungă, pricinuită de absența iubitei. La această tristețe lăuntrică se adaugă și tabloul dezolant de toamnă, cu ploaie și frunze moarte, astfel încât unicul refugiu rămâne visarea în fața focului din camera caldă.

I. B.

Titlul poeziei anticipează conținutul ei, precum și legătura intimă dintre eul liric și natură. Natura este o veritabilă stare de spirit, fiind în armonie cu trăirile poetului. Eul liric este sfâșiat de absența persoanei iubite și se retrage într-o visare pierdută în fața focului. El se refugiază din calea peisajului deprimant de toamnă, cu ploi interminabile și frunze moarte, retrăgându-se într-o lume imaginară, cu rol de univers compensator.

II. A.

1. Autorul textului citat este Cătălin Manole.

Parcul se situează în orașul Simeria.
Cea mai bogată grădină din România este reprezentată de parcul Simeria.

2. *Este una dintre comorile de nepreţuit ale României, cunoscută ca a treia grădină din Europa ca importanţă, vizitată de specialişti şi pasionaţi din întreaga lume.*

3. b.

4. *o bijuterie* este substantiv comun în acuzativ, articulat cu articol nehotărât, are funcție sintactică de complement direct

ce este pronume relativ simplu, cazul nominativ, funcție sintactică de subiect

Scanned with OKEN Scanner

cu un aer este substantiv comun în acuzativ, precedat de prepoziție simplă, cu funcție sintactică de atribut substantival prepozițional

II. B

Parcul din Perugia

Am vizitat parcul din Perugia cu ocazia unei excursii în Italia și am rămas profund impresionat de frumusețea și eleganța lui.

Nu este o grădină foarte mare, însă are darul de a te cuceri prin armonia sa peisagistică. Aleile sunt desenate după un plan atent, astfel încât să nu te rătăcești niciodată, iar florile și copacii, între care se disting palmierii, realizează o imagine unică prin bogăția și varietatea lor. Însă cel mai mult mi-a plăcut fântâna arteziană care tronează în centru, de unde răspândește raze argintii de apă.

Păstrez frumusețea inegalabilă a parcului prin fotografiile pe care le-am făcut și îl recomand cu încredere tuturor pasionaților.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 2

SUBIECTUL I

Citește cu atenție textul următor:

Am luat ceasul de-ntâlnire
Când se tulbură-n fund lacul
Și-n perdeaua lui subțire
Își petrece steaua acul.

Câtă vreme n-a venit
M-am uitat cu dor în zare.
Orele și-au împletit
Firul lor cu firul mare.

Și acum c-o văd venind
Pe potecă solitară,
De departe, simt un jind
Și-aș voi să mi se pară.

(Tudor Arghezi, *Melancolie*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *potecă, jind, solitară.*
2. Identifică rima poeziei.
3. Explică rolul cratimei în structura *c-o.*
4. Menționează un mod de expunere prezent în textul dat.
5. Transcrie o imagine vizuală și explică, pe scurt, semnificația acesteia.

Scanned with OKEN Scanner

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să argumentezi apartenența textului dat la genul liric.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Elveţienii trăiesc într-o lume a lor. Cu preţuri mari, oameni liniştiţi, rată a infracţionalităţii foarte scăzută şi aer curat direct din inima Alpilor. Berna, veche de aproape 1.000 de ani, încântă prin centrul vechi declarat patrimoniu UNESCO, prin cel mai scurt funicular public din lume şi prin fondue-ul delicios. Prima oprire am făcut-o la Berna. De la un vânzător mustăcios de suvenire am aflat că numele oraşului se trage din germanul „bar", ceea ce înseamnă urs. Legenda spune că ducele Berchthold, întemeietorul urbei, a răpus o astfel de fiară uriaşă prin pădurile din jur. Întreg centrul vechi face parte din patrimoniul UNESCO, capitala Elveţiei fiind declarată oraş-muzeu. Multe dintre clădiri arborau mici steaguri naţionale în duet cu steagul oraşului, reprezentat de silueta unui urs negru, pe fundal galben. Ca să ajungem de la Clădirea Parlamentului în Marzili am folosit cel mai scurt funicular public din lume. În speţă, o cabină pusă în mişcare de un sistem de cabluri care urcau şi coborau regulat de-a lungul unei linii de 106 metri. Aşa am ajuns pe partea mai puţin abruptă a râului Aare, de pe podurile căruia puteam vedea superbele panorame ale Bernei.

(Ciprian Enea, *Elveţia, de la comori ascunse la ciocolată fină*, în *Historia*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Formulează câte un enunţ în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat: ţara descrisă de autor, vechimea oraşului Berna, cine este întemeietorul oraşului Berna.
2. Selectează două structuri care descriu lumea elveţienilor.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

Scanned with OKEN Scanner

Propoziția *ceea ce înseamnă urs* este:

a. completivă directă

b. atributivă

c. subiectivă

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru următoarele cuvinte: *întemeietorul, care, așa.*

B. Alcătuiește o compunere de 10 -15 rânduri în care să descrii un oraș pe care l-ai vizitat.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. potecă = cale, drum, alee

   jind = dor, tânjire
   solitară = izolată, pustie

2. Rima poeziei este încrucișată.

3. Cratima marchează rostirea în aceeași silabă a două cuvinte diferite: *că* și *o*, precum și elidarea vocalei *ă*. Este folosită și din rațiuni de prozodie, pentru păstrarea ritmului și a măsurii.

4. Un mod de expunere prezent în textul dat este descrierea subiectivă.

5. *Când se tulbură-n fund lacul / Și-n perdeaua lui subțire/ Își petrece steaua acul.* Este o imagine vizuală care are rolul de a proiecta

Scanned with OKEN Scanner

eul liric într-un decor natural mirific, reunind cerul și pământul, microcosmosul și macrocosmosul. Stelele se oglindesc pe suprafața transparentă a lacului și fac posibilă întrezărirea unei alte lumi, superioare.

I. B.

Poezia *Melancolie* aparține genului liric deoarece transmite sentimentele și ideile autorului Tudor Arghezi în mod direct, prin intermediul eului liric. Prezența eului liric se face simțită prin verbele și pronumele la persoana I, precum *am luat, m-am uitat, văd, simt, aș voi, mi*. Modul principal de expunere este cel caracteristic genului liric: descrierea, ea realizându-se cu ajutorul imaginilor vizuale și dinamice și al figurilor de stil (epitetul adjectival *poteca solitară*, metafora *perdeaua lui* subțire). Sunt descrise atât sfâșierea lăuntrică a eului liric, aflat în așteptarea persoanei iubite, cât și cadrul exterior, reprezentat de un peisaj paradisiac, înscris pe coordonate acvatice (lacul), terestre (poteca) și celeste (steaua).

Nu în ultimul rând, conținutul poeziei ține de sfera trăirilor pasionale și a sentimentelor, ceea ce reprezintă un alt argument în favoarea apartenenței textului dat la genul liric.

II. A.

1. Țara descrisă de către autor este Elveția.

Orașul Berna este vechi de aproape o mie de ani.
Întemeietorul orașului Berna este ducele Berchthold.

2. *Oameni liniștiți, rată a infracționalității foarte scăzută, aer curat.*

3. b

4. *întemeietorul* este substantiv comun în nominativ, cu funcție sintactică de apoziție

Care este pronume relativ simplu, cazul nominativ, funcție sintactică de subiect

Scanned with OKEN Scanner

Așa este adverb de mod, cu funcție sintactică de complement circumstanțial de mod

II. B.

Brașovul, o insulă nesperată de frumusețe

Am vizitat Brașovul vara trecută și am rămas profund impresionat de curățenia și frumusețea acestui oraș. Nu m-aș fi așteptat să întâlnesc în România un loc atât de fascinant, pe care l-aș asemăna cu un vechi târg medieval, decupat dintr-un film de epocă.

Centrul vechi al burgului mi-a rămas în memorie prin eleganța sa, dar și prin numeroasele magazine cu suveniruri, în pragul cărora te întâmpinau vânzatori amabili, gata să te îndrume și să îți dea detalii despre locurile bune de vizitat.

Dintre siluetele elegante ale clădirilor istorice, în jurul cărora se află mereu turiști zgomotoși, se distinge splendida Biserică Neagră, unde am petrecut o zi întreagă și am făcut numeroase fotografii.

Aș descrie Brașovul ca pe un amestec perfect de istorie și modernitate și îl recomand ca destinație turistică perfectă, ce nu vă va dezamăgi niciodată.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 3

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Nouă ceasuri și nouă minute... Peste șase minute pleacă trenul. Un minut încă și se-nchide casa. Repede-mi iau biletul, ies pe peron, alerg la tren, sunt în vagon... Trec de colo până colo prin coridor, să văz în care compartiment aș găsi un loc mai comod... Aci. O damă singură, și fumează, atât mai bine!

Intru și salut, când auz o mârâitură și văz apărând dintr-un paneraș de lângă cocoană capul unui cățel lățos, plin de funde de panglici roșii și albastre, care-ncepe să mă latre ca pe un făcător de rele intrat noaptea în iatacul stăpânii-sei.

– Bubico! zice cocoana... șezi mumos, mamă!

„Norocul meu, gândesc eu, să trăiesc bine!... Lua-te-ar dracul de javră!"

Bubico se liniștește puțin; nu mai latră; își retrage capul în paneraș, unde i-l acoperă iar cocoana cu un tărtănaș de lână roșie; dar tot mârâie înfundat...

Eu, foarte plictisit, mă lungesc pe canapeaua din fața cocoanii și-nchiz ochii. Trenul a pornit... Prin coridor umblă pasajeri și vorbesc. Bubico mârâie arțăgos.

– Biletele, domnilor! zice conductorul, intrând cu zgomot în compartimentul nostru.

Acum Bubico scoate capul foarte sus și, vrând să sară afară de la locul lui, începe să latre și mai grozav ca adineaori. Eu întind biletul meu conductorului, care mi-l perforează. Conductorul face un pas către cocoană, care-și caută biletul ei în săculețul de mână, pe când Bubico latră și chelălăie desperat, smucindu-se să iasă din paner.

– Bubico! zice cocoana, șezi mumos, mămițo!

Scanned with OKEN Scanner

Și-ntinde biletul. Când mâna conductorului s-a atins de mâna cocoanei, Bubico parc-a-nnebunit. Dar conductorul și-a terminat treaba și iese. Cocoana își înveleşte favoritul mângâindu-l „mumos"; eu mă lungesc la loc închizând ochii, pe când Bubico mârâie înfundat ca tunetul care se tot depărtează după trecerea unei grozave furtuni. Acum nu se mai aude deloc.

Dar auz hârșâitul unui chibrit: cocoana își aprinde o țigaretă... Încă nu mi-e somn. De ce n-aș aprinde și eu una? A! de degrabă să nu pierz trenul, am uitat să-mi iau chibrituri. Dar nu face nimic... S-o rog pe mamița lui Bubico... Scot o țigaretă, mă ridic și dau să m-apropiu de cocoana. Dar n-apuc să fac bine o mișcare, și Bubico scoate capul lătrându-mă mai furios decât pe conductor; latră și chelălăie și tușește și...

– Bubico – zice cocoana – șezi mumos, mamițico!

„Lovi-te-ar jigodia, potaia dracului!" zic în gândul meu. N-am văzut de când sunt o javră mai antipatică și mai scârboasă... Dacă aș putea, i-aș rupe gâtul.

În zbieretele desperate ale lui Bubico, mamițica îmi dă s-aprind. Îi mulțumesc și m-așez în locul cel mai depărtat din compartiment, de teamă că n-am să mai pot rezista pornirii și am să-i trag la cap când și l-o mai scoate din paner.

– Frumușel cățel aveți, zic eu cocoanii, după câteva momente de tăcere; da' rău!

– Aș! nu e rău, zice cocoana; până se-nvață cu omul; dar nu știți ce cuminte și fidel este, și deștept! Ei bine! e ca un om, frate! doar că nu vorbește...

(I. L. Caragiale, *Bubico*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Menționează, din textul dat, trei cuvinte derivate cu sufix diminutival.

2. Explică rolul virgulei în structura: – *Aș! nu e rău, zice cocoana.*

Scanned with OKEN Scanner

3. Menționează două moduri de expunere care apar în textul dat.

4. Numește un moment al subiectului pe care îl ilustrează textul.

5. Selectează din text un cuvânt format prin conversiune.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să argumentezi apartenența textului dat la genul epic.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Sciții (așa cum îi numeau grecii) sau Saka (cum erau cunoscuți de perși) aveau cel mai probabil origine iraniană. Utilizau trasee comerciale bine întreținute pentru a comunica între așezările aflate la mare distanță unele de altele. Deși nomazi, sciții aveau un singur suveran căruia diversele căpetenii ii plăteau tribut, suveran înconjurat de nobili importanți și care avea dreptul de a-și lăsa tronul moștenire fiului.

Sciții nu aveau o limbă scrisă, de aceea majoritatea cunoștințelor provin de la artefactele deosebite și prețioase recuperate din mormintele înghețate din Rusia, Kazachstan și câmpiile eurasiatice. Aceste artefacte cuprind arme, bijuterii și îmbrăcăminte, menite să însoțească după moarte.

Mulți nobili purtau coifuri de bronz și cămăși de zale căptușite cu pânză roșie, asemenea grecilor. Scuturile erau de obicei rotunde și făcute din lemn, fier sau piele, de obicei decorate cu un ornament zoomorf central de aur, dar sunt și unele triburi care foloseau scuturi rectangulare. Foloseau arcuri curbate de două ori, trăgând cu arcul peste umărul stâng al calului, săgețile aveau vârfuri în formă de trifoi, din bronz, fier sau os.

(Irina Manea, *Câteva lucruri pe care nu le știați despre sciți*, în *Historia*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

866366

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „GH. ASACHI" IAȘI

Scanned with OKEN Scanner

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul dat: autorul textului, originea sciților, armele pe care le foloseau sciții.
2. Selectează două structuri care prezintă portul sciților.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru cerința următoare:

   Propoziția *care foloseau scuturi rectangulare* este:

   a. circumstanțială de mod

   b. subiectivă

   c. atributivă

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică a următoarelor cuvinte din text: *căruia, care, asemenea grecilor*.

B. Alcătuieşte o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii un popor care te-a impresionat prin istoria lui.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziţiei şi coerenţa textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conţinutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spaţiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. paneraş, săculeţul, mamiţica
2. Virgula are rolul de a separa o propoziție incidentă de restul frazei.
3. Narațiunea și dialogul.

Scanned with OKEN Scanner

4. Expoziţiunea.

5. arţăgos = adverb provenit prin conversiune din adjectiv

I. B.

Fragmentul dat aparţine genului epic deoarece autorul îşi prezintă sentimentele, ideile şi viziunea despre lume şi viaţă în mod indirect, cu ajutorul personajelor şi al acţiunii. Acţiunea este plasată spaţial şi temporal, prin intermediul indicilor textuali. Principalul mod de expunere este cel caracteristic genului epic: naraţiunea. Naraţiunea la persoana I (homodiegetică) se împleteşte cu dialogul şi descrierea, pentru a reda alert întâmplările care se petrec într-un compartiment de tren. Pespectiva din care sunt relatate evenimentele este una subiectivă, cea a pesonajului-narator, care descrie ironic comportamentul doamnei ce călătoreşte însoţită de câinele ei, Bubico, subiect al necruţătoarei satire caragialiene.

În concluzie, prezenţa personajelor şi a naraţiunii structurate pe momentele subiectului atestă apartenenţa textului dat la genul epic.

II. A.

1. Autorul textului este Irina Manea.

Sciţii erau de origine iraniană.

Armele pe care le foloseau sciţii erau arcurile şi săgeţile.

2. *coifuri de bronz, cămăşi de zale căptuşite cu pânză roşie.*

3. c

4. căruia = pronume relativ, cazul dativ, funcţie sintactică de complement indirect

care = pronume relativ simplu, cazul nominativ, funcţie sintactică de subiect

asemenea grecilor = substantiv comun, cazul dativ, precedat de prepoziţie, funcţie sintactică de complement circumstanţial de mod.

Scanned with OKEN Scanner

II. B. Romanii

De-a lungul timpului, am citit numeroase cărți despre popoarele lumii, despre geneza lor, însă nici un alt popor nu m-a impresionat mai mult decât romanii. Istoria latinilor este una fabuloasă și și-a pus amprenta asupra întregului univers, iar astăzi îi întâlnim urmele în cele mai neașteptate locuri: în Franța, în Portugalia, în Spania, dar și în țara noastră: România. Porniți de pe teritoriul Italiei actuale, romanii au cucerit întregi continente, unde și-au răspândit limba, civilizația și cultura. Ei au întemeiat colonii și au transplantat aici stilul arhitectural, planurile urbanistice, alfabetul și dreptul roman. Contribuția acestui popor la dezvoltarea civilizației și la progresul omenirii este una inestimabilă.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 4

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

M-am dus la sf. Ion să fac o vizită doamnei Maria Popescu, o veche prietenă, ca s-o felicit pentru onomastica unicului său fiu, Ionel Popescu, un copilaş foarte drăguţ de vreo opt anişori. N-am voit să merg cu mâna goală şi i-am dus băieţelului o minge foarte mare de cauciuc şi foarte elastică. Atenţiunea mea a făcut mare plăcere amicei mele şi mai ales copilului, pe care l-am găsit îmbrăcat ca maior de roşiori în uniformă de mare ţinută. După formalităţile de rigoare, am început să convorbim despre vreme, despre sorţii agriculturii – d. Popescu tatăl este mare agricultor – despre criză ş. cl. Am observat doamnei Popescu că în anul acesta nu se prea vede la plimbare, la teatru, la petreceri... Doamna mi-a răspuns că de la o vreme i se urăşte chiar unei femei cu petrecerile, mai ales când are copii.

– Să-ţi spun drept, cât era Ionel mititel, mai mergea; acu, de când s-a făcut băiat mare, trebuie să mă ocup eu de el; trebuie să-i fac educaţia. Şi nu ştiţi dv. bărbaţii cât timp îi ia unei femei educaţia unui copil, mai ales când mama nu vrea să-l lase fără educaţie!

Pe când doamna Popescu-mi expune părerile ei sănătoase în privinţa educaţiei copiilor, auzim dintr-o odaie de alături o voce răguşită de femeie bătrână:

– Uite, coniţă, Ionel nu s-astâmpără!

– Ionel! strigă madam Popęscu; Ionel! vin' la mama!

Apoi, cătră mine încet:

– Nu ştii ce ştrengar se face... şi deştept... Dar vocea de dincolo adaogă:

– Coniţă ! uite Ionel! vrea să-mi răstoarne maşina !... Astâmpără-te, că te arzi!

Scanned with OKEN Scanner

– Ionel! strigă iar madam Popescu; Ionel ! vin' la mama!
– Sări, coniță! varsă spirtul! s-aprinde!
– Ionel! strigă iar mama, și se scoală repede să meargă după el.

(Ion Luca Caragiale, *Vizită...*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din fragmentul dat, un cuvânt derivat, un cuvânt compus și un cuvânt obținut prin conversiune.
2. Explică rolul liniei de dialog în structura: *~Ionel ! strigă madam Popescu;*
3. Menționează două moduri de expunere care apar în textul dat.
4. Menționează, din textul dat, o structură care-l descrie pe Ionel Popescu.
5. Precizează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *odaie, voce, prietenă*

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să argumentezi că fragmentul citat aparține genului epic.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție următorul text:

Argentina se învecinează cu Chile la vest și sud, cu Oceanul Atlantic, Uruguay și Brazilia la est, cu Bolivia și Paraguay la nord. Capitala Buenos Aires e localizată pe Rio de Plata (un estuar al fluviilor Parana și Uruguay), pe coasta Atlanticului. Argentina se întinde pe 3. 500 de kilometri, de la granița cu Bolivia până în vârful cel mai sudic al Americii de Sud.

Clima este de patru feluri: caldă, în nord-est, temperată în centrul țării, rece în sud-est, unde temperatura medie este de 7 grade Celsius, aridă în zonele montane înalte, în stepe sau la sud de Patagonia. Iubitorii naturii au ce face: pot traversa stepa Patagoniei, se pot cățăra pe Anzi,

Scanned with OKEN Scanner

care taie țara de la nord la sud, se pot plimba printre mii de pinguini în sudul extrem sau pot trăi senzații magice la cascada Iguazu, pe care Argentina o împarte cu Brazilia.

În provincia Mendoza se află cel mai înalt vulcan din lume, Aconcagua (6. 960 de metri). Doar 12% din argentinieni sunt metiși și 3% sunt nativi americani. Ceilalți cetățeni ai patriei tangoului au origini europene (mai ales spaniole și italiene). Din punct de vedere religios, 92% din populație e romano-catolică, deși sunt recunoscute oficial 2. 500 de culte. Argentina are totodată una dintre cele mai mari comunități evreiești din afara Israelului.

Moneda națională este peso-ul argentinian. Un peso (dolar argentinian) este echivalentul a 0, 174 de euro.

(Ciprian Enea, *Arta de a trăi pasional în ritm de tango*, în *Historia*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat: care sunt țările învecinate cu Argentina, ce religie e dominantă în Argentina, unde se află cel mai înalt vulcan din lume.

2. Scrie titlul publicației în care a apărut articolul.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Propoziția *care taie țara de la nord la sud* este:

a. subiectivă

b. predicativă

c. atributivă

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: <u>Iubitorii naturii</u> au <u>ce</u> face.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii o țară pe care ai vizitat-o / despre care ai citit.

În compunerea ta, trebuie:

Scanned with OKEN Scanner

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. copilaș: cuvânt format prin derivare
   dincolo: cuvânt format prin compunere
   acesta: cuvânt format prin conversiune, adjectiv pronominal demonstrativ provenit din pronume demonstrativ
2. Linia de dialog indică începutul vorbirii unui personaj, introducând replica doamnei Popescu.
3. Narațiunea și dialogul.
4. *un copilaș foarte drăguț de vreo opt anișori*
5. odaie: cameră
   voce: glas
   prietenă: amică

I. B.

Fragmentul citat face parte din schița *Vizită...*, scrisă de I. L. Caragiale. Autorul își exprimă gândurile, ideile, sentimentele și viziunea despre lume și viață în mod indirect, cu ajutorul personajelor și al acțiunii, ceea ce reprezintă o caracteristică a genului epic. Scriitorul pune în evidență diferența dintre aparență și esență, ironizând pretențiile doamnei Popescu de înaltă educație și cufundându-le în ridicol.

Narațiunea, modul specific de expunere pentru genul epic, se îmbină cu descrierea și dialogul. Acțiunea este structurată pe momentele subiectului, în textul dat apărând expoziționea. Prin prezența tuturor

Scanned with OKEN Scanner

acestor elemente cheie (narațiunea, naratorul, personajele, acțiunea), fragmentul citat aparține genului epic.

II. A.

1. Țările învecinate cu Argentina sunt Chile, Uruguay, Brazilia, Paraguay și Bolivia.
   Religia dominantă în Argentina este catolicismul.
   Cel mai înalt vulcan din lume se află în Argentina, în provincia Mendoza.
2. Articolul a apărut în publicația *Historia*.
3. c
4. Iubitorii: substantiv comun, articulat cu articol hotărât enclitic, cazul nominativ, funcție sintactică de subiect simplu
   naturii: substantiv comun, cazul genitiv, funcție sintactică de atribut substantival genitival
   ce: pronume relativ simplu, cazul acuzativ, funcție sintactică de complement direct

II. B.

Italia

O țară despre care am citit foarte multe lucruri interesante și pe care mi-aș dori să o vizitez este Italia, paradisul culturii și al turismului. Italia e un adevărat muzeu în aer liber, un loc în care trecutul se împletește cu prezentul la fiecare colț de stradă.

Orașele sale sunt vizitate anual de milioane de turiști. Roma, capitala statului, este plină de monumente antice, biserici medievale interesante, fântâni frumoase, muzee și palate din perioada renascentistă. Veneția este un oraș unicat, construit pe ape, în mijlocul unei lagune și reprezintă cea mai romantică destinație turistică din lume. La Florența te întâmpină palatele și grădinile familiei de Medici, iar în Bologna se găsește cea mai veche universitate din Europa.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 5

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

E toamnă, e foşnet, e somn...
Copacii, pe stradă, oftează;
E tuse, e plânset, e gol...
Şi-i frig, şi burează.

Amanţii, mai bolnavi, mai trişti,
Pe drumuri fac gesturi ciudate -
Iar frunze, de veşnicul somn,
Cad grele, udate.

Eu stau, şi mă duc, şi mă-ntorc,
Şi-amanţii profund mă-ntristează -
Îmi vine să râd fără sens,
Şi-i frig, şi burează.

(George Bacovia, *Nervi de toamnă*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *somn, bolnavi, ciudate*
2. Explică rolul cratimei în structura: *şi-i*
3. Menţionează, din textul dat, două personificări.
4. Numeşte două caracteristici ale genului liric, care se regăsesc în text.
5. Numeşte trei termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *frig*.

Scanned with OKEN Scanner

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să explici semnificația titlului textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Arhipelagul maltez se află în sudul Europei, la 93 de kilometri sud de Sicilia și la 288 de kilometri de litoralul nordic al Tunisiei. Înconjurat de Marea Mediterană, teritoriul Maltei cuprinde „cu indulgență" șase insule, dintre care locuite sunt doar două: Malta (246 de kilometri pătrați) și Gozo (67 de kilometri pătrați). Oficial sunt câțiva locuitori și-n insula Comino (3, 5 kilometri pătrați), este vorba despre o familie ai cărei membri pot fi numărați pe degetele de la o mână, mai exact trei locuitori.

Celelalte trei insule malteze, Cominotto, Filfla și Sf. Paul, sunt, de fapt, niște stânci imense ieșite din apele limpezi ale mării. Altitudinea maximă este de 417 metri și se înregistrează în podișul din insula Gozo. Petecele de câmpie, dealurile de mici dimensiuni, văile abrupte și țărmurile înalte și stâncoase sunt formele de relief ale Maltei, lipsită de râuri și lacuri. Necesarul de apă (foarte prețioasă, de altfel, pe insule) este asigurat de câteva mari stații de osmoză inversă, care transformă apa mării în apă de uz caznic.

Clima este mediteraneană, cu veri calde și uscate. În lunile iulie și august, temperaturile se învârt între 30 și 35 de grade. Iernile bogate în precipitații sunt scurte, cu temperaturi în jurul a 15 grade. Toți cei peste 400. 000 de locuitori ai arhipelagului vorbesc limba malteză (marcată de influențe arabe), dar engleza este declarată și ea limbă oficială. Aproape 90% dintre maltezi vorbesc engleza, 70% italiana și 15% franceza. Catolicismul este religia a peste 90% din populație, dar aici se află și o importantă comunitate musulmană. Țara a trecut în 2008 la moneda euro.

(Ciprian Enea, *Malta, legende cu minuni și cavaleri*, în *Historia*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat: titlul textului, care e moneda națională a Maltei, ce limbi sunt vorbite în Malta.

2. Scrie autorul articolului din care este extras fragmentul și titlul publicației în care a apărut acesta.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Propoziția subordonată *care transformă apa mării în apă de uz casnic* este:

a. subiectivă

b. circumstanțială de cauză

c. atributivă

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: Necesarul de apă este asigurat de câteva mari stații.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să descrii o insulă pe care ai vizitat-o /despre care ai citit.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. somn: veghe

Scanned with OKEN Scanner

bolnavi: sănătoşi
ciudate: normale, fireşti

2. Cratima marchează rostirea în aceeaşi silabă a două cuvinte diferite şi elidarea vocalei *î*. Are rol şi în păstrarea ritmului şi a măsurii.

3. *copacii oftează*
frunze, de veşnicul somn, cad grele

4. În text se regăsesc mai multe caracteristici ale genului liric: autorul îşi exprimă ideile şi sentimentele în mod direct, principalul mod de expunere este descrierea subiectivă, apare eul liric, a cărui prezenţă este semnalată de verbele şi pronumele la persoana I: *eu stau, mă duc, mă-ntorc.*

5. friguros, înfrigurat, înfrigurare

I. B.

Titlul poeziei anticipează conţinutul ei şi ajută lectorul să se orienteze în descifrarea textului. Este format din substantivul comun *nervi* şi din atributul *de toamnă*. Întregul discurs poetic va fi impregnat de această tristeţe sfâşietoare a eului liric, care-şi găseşte o corespondenţă perfectă în anotimpul pustiu al toamnei. Natura este personificată şi, la fel ca omul, oftează, tuşeşte, devine un spital în care cerul, copacii şi frunzele sunt adevăraţi pacienţi. Toate temele şi motivele poeziei (plânsul, râsul absurd, starea de letargie, sentimentul de gol existenţial) sunt anticipate de includerea în titlu a substantivului *nervi,* care sugerează dezagregarea psihică a eului liric.

II. A.

1. Titlul textului dat este *Malta, legende cu minuni şi cavaleri.*

Moneda naţională a Maltei este euro.
Limbile vorbite în Malta sunt malteza, engleza, italiana şi franceza.

2. Autorul articolului este Ciprian Enea. Titlul publicaţiei din care e extras articolul este *Historia.*

3. c

Scanned with OKEN Scanner

4. este asigurat: verb la diateza pasivă, funcție sintactică de predicat verbal
de stații: substantiv comun, cazul acuzativ, articulat cu articol hotărât enclitic, funcție sintactică de complement de agent
mari: adjectiv în cazul acuzativ, funcție sintactică de atribut adjectival

II. B. Sardinia

Sardinia este o mică insulă care aparține de Italia și pe care turiștii din întreaga lume o invadează în fiecare vară. Poate fi considerată un adevărat paradis, compus din plajele cu nisip fin, golful verde ca smaraldul, faruri vechi de sute ani, iahturi de lux, cerul mereu senin și nesfârșita mare albastră, în care soarele își înmoaie razele de aur.

Deși nu este foarte mare, insula oferă tot ceea ce un vizitator și-ar putea dori, de la înot și scufundări în mare, până la cățărări pe munte și incursiuni la fermele și casele pitorești ale sătenilor, care te încântă cu frumusețea lor rară.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 6

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Părul tău e mai decolorat de soare,
regina mea de negru și de sare.

Țărmul s-a rupt de mare și te-a urmat
ca o umbră, ca un șarpe dezarmat.

Trec fantome-ale verii în declin,
corabiile sufletului meu marin.

Și viața mea se ilumineză,
sub ochiul tău verde la amiază,
cenușiu ca pământul la amurg.
Oho, alerg și salt și curg.

Mai lasă-mă un minut.
Mai lasă-mă o secundă.
Mai lasă-mă o frunză, un fir de nisip.
Mai lasă-mă o briză, o undă.

Mai lasă-mă un anotimp, un an, un timp.

(Nichita Stănescu, *Viața mea se ilumineză)*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

Scanned with OKEN Scanner

1. Precizează câte un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor: fantome, amurg, anotimp.
2. Explică rolul utilizării cratimei în structura: *s-a*
3. Menționează o comparație și o enumerație din textul dat.
4. Selectează o imagine vizuală din textul dat.
5. Numește două caracteristici ale genului liric, care se regăsesc în text.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia privind semnificația poeziei *Viața mea se ilumineză.*

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Mulți turiști români apreciază cetățile, castelele și bisericile medievale din alte state și se întreabă: la noi de ce nu s-au păstrat? S-au pastrat, dar într-un număr redus și din păcate nu sunt promovate. Totuși, noi știm câteva biserici medievale săsești din Transilvania despre care merită să povestești: Viscri, Biertan, Calnic și Saschiz.

Biserica medievală Viscri este cea mai veche biserică fortificată din România. Aceasta a fost ridicată în secolul XII, iar zidul de apărare a fost ridicat în secolul XIII. Numele său provine din traducerea săsească a denumirii bisericii din perioada aceea, "Alba ecclesia". Zidul de apărare are formă ovală și pentru construirea lui s-a folosit piatră de râu. Astăzi mai stau în picioare laturile de sud, de est și de nord-est. Înălțimea lor atinge 5, 5 – 7 metri.

Un al doilea cordon de ziduri, acum doar de 1 metru înălțime, a fost adăugat cetății în secolul al XVIII-lea. În secolul al XIX-lea drumul de strajă de pe zidurile de apărare a fost dezafectat, iar de-a lungul zidurilor, în interiorul incintei, au fost construite șoproane care adăposteau lăzile de cereale ale locuitorilor satului. Bastionul de est era prevăzut inițial cu drum de strajă, acesta fiind dezafectat

Scanned with OKEN Scanner

în secolul al XIX-lea, iar etajul său superior era folosit în anii 1960 ca turn de slănină.

În interiorul impresionantelor ziduri ale fortificațiilor bisericii a fost amenajat un muzeu etnografic în care sunt expuse obiecte tradiționale săsești. Biserica medievală de la Viscri face parte din patrimoniul UNESCO.

(Loredana Sacaliuc, *Bisericile medievale săsești din România*, în *Historia*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat: care este cea mai veche biserică fortificată din România, când a fost construită biserica Viscri, care e titlul articolului din care este extras fragmentul dat.

2. Selectează două structuri care prezintă biserica Viscri.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Propoziția *în care sunt expuse obiecte tradiționale săsești* este:

a. circumstanțială de loc

b. atributivă

c. subiectivă

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: <u>Zidul de apărare</u> are <u>formă</u> ovală.

B. Redactează un text de 10-15 rânduri, în care, valorificând fragmentul dat, să-ți exprimi opinia despre importanța conservării monumentelor istorice.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;

Scanned with OKEN Scanner

- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. fantome: stafii
   amurg: asfințit
   anotimp: sezon
2. Cratima marchează rostirea în aceeași silabă a două cuvinte diferite și elidarea unei vocale.
3. Comparație: *țărmul s-a rupt de mare și te-a urmat ca o umbră*

   Enumerație: *un anotimp, un an, un timp*
4. Imagine vizuală: *Părul tău e mai decolorat de soare, /regina mea de negru și de sare.*
5. În textul dat apar mai multe caracteristici ale genului liric: autorul își exprimă sentimentele și ideile în mod direct, modul principal de expunere este descrierea subiectivă, limbajul este unul metaforic, figurat, apare eul liric, ale cărui mărci sunt pronumele și verbele la persoana I: *mea, mă, alerg, salt, curg.*

II. B.

În opinia mea, poezia *Viața mea se ilumineză* are drept semnificație centrală transfigurarea eului liric, prin intermediul iubirii. La fel ca la Dante, iubirea apare ca o forță uriașă, capabilă să miște „soarele și celelalte stele". În cazul lui Nichita Stănescu, transcenderea produsă de iubire se îndreaptă chiar asupra eului liric, a cărui lume se schimbă radical, în sensul unei iluminări: „Și viața mea se ilumineză, / sub ochiul tău verde la amiază". Încercarea de a prelungi starea de grație („Oho, alerg

Scanned with OKEN Scanner

și salt și curg") este redată de către poet cu ajutorul enumerațiilor și al repetițiilor: „Mai lasă-mă un minut. /Mai lasă-mă o secundă. /Mai lasă-mă o frunză, un fir de nisip. /Mai lasă-mă o briză, o undă".

În concluzie, consider că semnificația generală a poeziei ține de revelația pe care iubirea, echivalată cu o modalitate de transcendere, o aduce în viața eului liric.

II. A.

1. Cea mai veche biserică fortificată din România este biserica medievală Viscri.
   Biserica Viscri a fost construită în secolul al XII-lea.
   Titlul articolului din care este extras fragmentul e„Bisericile medievale săseşti din România".
2. *cea mai veche biserică fortificată din România*
   numele său provine din traducerea săsească a denumirii bisericii din perioada aceea
3. b
4. zidul: substantiv comun, cazul nominativ, funcție de subiect
   de apărare: substantiv comun (provenit din infinitivul latin prin conversiune), cazul acuzativ, funcție sintactică de atribut substantival
   formă: substantiv comun, cazul acuzativ, funcție sintactică de complement direct

II. B.

Monumentele istorice, o avere inestimabilă

În opinia mea, monumentele istorice reprezintă o avere inestimabilă a fiecărei țări. Este vital să le conservăm și să le asigurăm cele mai bune condiții, pentru că monumentele istorice reprezintă singura noastră legătură palpabilă cu trecutul.

În primul rând, aceste monumente reprezintă o poartă deschisă către trecut, către predecesorii noștri, către modul lor de viață. Prin protejarea lor, asigurăm continuitatea civilizației și a identității naționale.

Scanned with OKEN Scanner

În al doilea rând, monumentele istorice sunt foarte valoroase din punct de vedere cultural și estetic, motiv pentru care trebuie să le asigurăm integritatea.

În concluzie, consider conservarea monumentelor istorice o datorie a fiecărui stat, deoarece ele sunt foarte valoroase din punct de vedere estetic, cultural şi social.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 7

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Trăia odată o văduvă săracă a cărei colibă se afla într-un sat departe de Londra. Văduva avea un singur fiu, căruia îi împlinea toate dorinţele; urmarea a fost că Jack nu prea ţinea cont de ce-i spunea ea şi era cam nechibzuit şi risipitor. Nebuniile pe care le făcea nu se datorau firii sale rele, ci faptului că mama sa nu-l mustrase niciodată. Şi cum ea nu era bogată iar el nu voia să muncească, biata femeie se văzu obligată să cîştige existenţa amîndurora, vînzînd tot ce avea. În cele din urmă nu i-a mai rămas decît o vacă.

Cu lacrimi în ochi, văduva nu se mai putu stăpîni şi-l ocărî pe Jack:

– O ! Băiat netrebnic ce eşti ! zise ea. Prin traiul tău necugetat ne-ai ruinat pe amîndoi. Necumpătatule ! Nu mai am bani nici măcar pentru un coltuc de pîine; nu mai am decît o biată vacă şi trebuie s-o vînd şi pe ea; altfel murim de foame !

Jack fu impresionat preţ de cîteva minute, dar îi trecu repede. Apoi, făcîndu-i-se foame, căci nu mîncase nimic, atîta o mai bătu la cap pe biata maică-sa să-l lase să vîndă vaca pînă ce, în cele din urmă, cu părere de rău, ea se-nvoi.

În drum spre tîrg, Jack se-ntîlni cu un măcelar care-l întrebă de ce duce vaca de acasă. Jack îi răspunse că are de gînd s-o vîndă. Măcelarul avea în desagă nişte boabe de fasole fru-moase, de toate culorile, pe care Jack le şi zărise. Măcelarul observă aceasta şi, ştiindu-l pe Jack cam slab de înger, se hotărî să-l păcălească şi-i oferi fasolea în schimbul vacii. Necugetatului de băiat i se păru o ofertă straşnică. Tîrgul a fost încheiat pe loc şi vaca dată pe cîteva prăpădite de boabe de fasole. Ajuns în grabă acasă, îi povesti maică-sii toată tărăşenia şi-i arătă boabele de fasole, pe care ea le aruncă cît colo. Boabele se-mprăştiară în toate direcţiile, răspîndindu-se prin toată ograda.

Scanned with OKEN Scanner

A doua zi, Jack se sculă dis-de-dimineață și, uitîndu-se pe fereastră, văzu ceva ciudat în grădină. Coborî degrabă și descoperi că boabele de fasole încolțiseră și crescuseră de toată frumusețea; erau atît de dese și de încolăcite încît vrejurile formau o înlănțuire care, la prima vedere, semăna cu o scară.

Uitîndu-se în sus, Jack nu putu zări capătul vrejului care părea pierdut în nori. Încercă scara; descoperi că era solidă și numai bună de urcat. Și pe loc îi veni o idee: să se cațere pe vrejul de fasole să vadă pînă unde a putut să crească. Cu asta în minte și uitînd pînă și de foame, se grăbi să-i spună mamei sale intenția lui.

În zadar îl imploră biata femeie să renunțe, că el porni pe dată. Și, după ce urcă cîteva ore, ajunse în vîrful vrejului de fasole, sleit de puteri. Uitîndu-se în jur, descoperi cu uimire că se află într-o țară tare stranie: părea a fi un deșert pustiu; nu se zărea nici urmă de pom, tufă, casă sau vietate.

Jack se așeză îngîndurat pe un bolovan și se gîndi la mama lui; foamea îl încerca și acum îi părea rău că n-o ascultase și se cățărase pe vrejul de fasole, împotriva voinței ei. Se gîndea că acum va muri de foame.

Totuși, merse mai departe în speranța că va da peste vreo casă de unde să ceară ceva de mîncare. Deodată, la o oarecare depărtare, zări o tînără și frumoasă femeie. Tare mai era frumos îmbrăcată și în mînă ținea o nuielușă alba în vîrful căreia se afla un păun din aur curat. Ea se apropie și spuse:

– Am să-ți spun o poveste pe care mama ta n-are curajul să ți-o spună. Dar, înainte de a începe, îți cer să juri că vei face întocmai cum îți voi spune. Eu sînt zînă…

(*Jack și vrejul de fasole*, basm popular englez)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din fragmentul dat, un cuvânt derivat, un cuvânt compus și un cuvânt obținut prin conversiune.

2. Explică rolul semnului exclamării în structura: *Băiat netrebnic ce ești !*

Scanned with OKEN Scanner

3. Precizează un mod de expunere prezent în textul dat.

4. Menționează un moment al subiectului prezent în fragmentul dat.

5. Numește două caracteristici ale genului epic, care se regăsesc în text.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-l caracterizezi pe Jack.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Dintre cele șase așezăminte de cult armenești ridicate în Suceava sau în imediata apropiere, astăzi se mai păstrează doar patru, unul dintre acestea fiind mănăstirea Zamca, a cărei restaurare este pe cale să se încheie. La importanța așezământului pentru istoria comunității armenești din Moldova a contribuit mutarea aici, în timpul domniei lui Alexandru cel Bun, la începutul secolului al XV-lea, a scaunului episcopal care pînă atunci fusese la Lemberg (Lviv, Ucraina de astăzi). Crearea unei episcopii în Moldova a fost pusă pe seama numărului mare de armeni cărora Alexandru cel Bun le-a permis stabilirea în țară, confirmîndu-le vechile privilegii sau acordîndu-le altele noi.

Numele sub care ne este cunoscută astăzi mănăstirea se datorează polonezilor lui Jan Sobieski: *zamek* sau *zamki* desemnînd o cetate sau o fortificație. În timpul campaniei antiotomane din 1690-'91, aceștia au ocupat Suceava, stabilindu-și cartierul general în mănăstirea pe care au întărit-o suplimentar, adăugînd șanțul și valul de pămînt care încă se mai păstrează pe trei laturi ale ansamblului. De altfel, incinta, așa cum fusese concepută în secolul al XVII-lea, era destul de greu de apărat în lipsa turnurilor de colț, care ar fi făcut posibilă supravegherea bazei zidului pe întreaga sa desfășurare. De asemenea, zidurile, refăcute în bună măsură în timpul actualei campanii de restaurare, erau lipsite pe trei laturi de elementele uzuale ale arhitecturii medievale de apărare (drum de strajă, guri de tragere etc.).

(Horia Moldovan, *Mănăstirea Zamca*, în *Dilema veche*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat: autorul textului, unde se află mănăstirea Zamca, cine a permis stabilirea unui număr mare de armeni în Moldova.

2. Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul și titlul publicației în care a apărut acesta.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

Propoziția *sub care ne este cunoscută astăzi mănăstirea* este:

a. subiectivă

b. circumstanțială de loc

c. atributivă

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: Aceștia au ocupat Suceava, stabilindu-și cartierul general în mănăstirea pe care au întărit- o suplimentar.

B. Redactează un text de 10-15 rânduri în care să descrii o mănăstire pe care ai vizitat-o.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. risipitor: cuvânt format prin derivare
   deodată: cuvânt format prin compunere
   toate: cuvânt format prin conversiune, adjectiv nehotărât provenit din pronume nehotărât
2. Semnul exclamării marchează propoziția exclamativă. Se folosește și pentru a exprima grafic starea afectivă a mamei lui Jack, profund nemulțumită de comportamentul fiului său.
3. Narațiunea.
4. Expoziţiunea.
5. Două caracteristici ale genului epic sunt prezența personajelor (Jack, mama lui, zâna) și a narațiunii, ca și faptul că autorul își exprimă sentimentele și ideile în mod indirect.

B.

Jack este personajul principal al basmului„Jack și vrejul de fasole“, cel în jurul căruia se construiește întreaga acțiune, lucru semnalat prin includerea numelui său în titlu. El este caracterizat atât direct, de către autor și mama sa, care îi observă caracterul nesocotit, dar și indirect, prin acțiunile lui, din care reiese lipsa de experiență a băiatului. Faptul că Jack vinde vaca în schimbul a câteva boabe de fasole sugerează naivitatea personajului, incapacitatea sa de a se descurca în lumea maturilor, motiv pentru care poate fi considerat un personaj aflat abia la începutul parcursului de inițiere. În expoziţiune, el este caracterizat ca un copil răsfățat, cu un comportament egoist și imatur, întreținut și de atitudinea permisivă a mamei. Însă firea lui Jack este una fundamental bună, fapt ce iese la suprafață pe măsură ce se desfășoară acțiunea.

II. A.

1. Autorul textului este Horia Moldovan.

Scanned with OKEN Scanner

Mănăstirea Zamca se află la Suceava, în Moldova.
Domnitorul Alexandru cel Bun este cel care a permis stabilirea unui număr mare de armeni în Moldova.

2. Titlul articolului este„Mănăstirea Zamca", iar publicația în care a apărut este„Dilema veche".

3. c

4. Suceava: substantiv propriu, cazul acuzativ, funcție sintactică de complement direct
în mănăstirea: substantiv comun, precedat de prepoziție simplă, cazul acuzativ, funcție sintactică de complement circumstanțial de loc
pe care: pronume relativ, precedat de prepoziție simplă, cazul acuzativ, funcție sintactică de complement direct
o: pronume personal, cazul acuzativ, persoana a III-a, funcție sintactică de complement direct

II. B.

Mănăstirea Cozia

Mănăstirea Cozia este o bijuterie ridicată de marele voievod Mircea cel Bătrân, domnitorul Țării Românești. Mircea cel Bătrân a dispus construirea clădirii în secolul XIV, la sfatul duhovnicului său, în care avea mare încredere, călugărul Nicodim de la Tismana.

Mănăstirea este un monument emblematic al României, prin prisma stilului arhitectural, dar și a picturilor murale. Ea a avut, de asemenea, o importanță strategică de-a lungul istoriei, servind ca loc de retragere, în diverse războaie. Tot aici s-au adăpostit călugării cărturari, pentru a scrie cărți esențiale ale culturii noastre.

În concluzie, mănăstirea Cozia se recomandă drept o destinație turistică obligatorie, atât prin frumusețea stilului arhitectural, cât și prin importanța ei istorică.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 8

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Lasă-mă să m-aprind de întunericul tău,
În lumina feroce
Învaţă-mă să ard întunecat,
Modelează după forma aripilor
Flacăra mea
Şi purific-o de orice culoare.
Sau,
Şi mai bine,
Dă-mi o sămânţă de întuneric,
S-o îngrop în pământ
Şi-nvârte mai repede anotimpurile
Să crească,
S-o seamăn din nou.
În lumina feroce
Ar fi atunci păduri şi lanuri,
Crânguri, livezi, pajişti şi codri de noapte.
O beznă tandră
În care am putea muri oricând am vrea,
Un întuneric în care
N-am mai fi frumoşi, nici buni,
Ci doar singuri,
Şi nemaitrebuind să privim,
Închizând ochii, am putea vedea.

(Ana Blandiana, *Învaţă-mă să ard întunecat*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din textul dat, o pereche de antonime și una de sinonime.
2. Explică rolul punctului în structura: *Închizând ochii, am putea vedea.*
3. Menționează o enumerație și un oximoron din textul dat.
4. Precizează rima poeziei.
5. Transcrie versurile care conțin o imagine vizuală.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la genul liric a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Acum aproape două decenii, Marea Neagră risca să devină a doua „mare moartă". Volumele uriașe de poluanți aduse de fluvii, mizeriile aruncate în apele mării din orașele de pe țărmuri, pescuitul industrial excesiv loviseră grav sănătatea Mării Negre. Cireașa de pe tort era o mică meduză adusă aici din întîmplare de către vapoare, dinspre mările Orientului. Mica meduză, pe numele său științific Mnemiopsis Leydyi, găsea aici un mediu în care nu exista niciun inamic natural și în care își găsea din belșug hrana – ouăle și puietul de pești. Mica meduză urma să se dezvolte aici exploziv – la jumătatea anilor '90 calculele vorbind că greutatea totală a acestor meduze în Marea Neagră ar fi ajuns deja la ordinul milioanelor de tone. Ca rezultat al tuturor acestor nenorociri cauzate de om, ecosistemele și așa foarte fragile ale Mării Negre fuseseră aproape neantizate. Numeroase specii de pești dispăruseră, cîmpiile aproape nesfîrșite de alge – adevărate creșe pentru animalele marine – se transformaseră în deșerturi. Totul se mișca cu toată viteza spre dezastrul final. Din fericire însă, la aproape două decenii de la acel moment, situația s-a schimbat. Chiar dacă nu este roză, măcar starea Mării Negre nu mai este atît de albastră. Cum de a evitat ecosistemul Mării Negre distrugerea finală?

Scanned with OKEN Scanner

Efortul țărilor riverane de a salva Marea Neagră a dus, acum 18 ani, la semnarea Convenției de la București, urmată apoi de realizarea unei analize globale a stării mării din care, în 1997, a rezultat un plan strategic de acțiune. O serie de programe ale Națiunilor Unite au fost dedicate salvării Mării Negre – iar acțiunile au continuat pe durata întregului prim deceniu al anilor 2000. Analiza globală a stării mediului marin a fost adusă la zi și publicată în anul 2007, pe baza acesteia fiind realizat al doilea plan strategic de acțiune, în 2009. O serie de măsuri pentru protecția mediului marin au fost luate la nivel național în statele din jurul Mării Negre.

(Adrian Stănică, *Mici întrebări despre Marea Neagră*, în *Dilema veche*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat: care era riscul cu care se confrunta Marea Neagră acum două decenii, care era hrana meduzei ce amenința Marea Neagră, când a fost semnată Convenția de la București.
2. Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul și titlul publicației unde a apărut acesta.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

   Propoziția *Chiar dacă nu este roză* este:

   a. subiectivă

   b. concesivă

   c. predicativă
4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: Chiar dacă nu este roză, măcar starea Mării Negre nu mai este atât de albastră.

B. Pornind de la textul citat, redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi opinia despre importanța protecției mediului marin.

Scanned with OKEN Scanner

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. *întunericul* și *lumina* sunt antonime.

   întuneric și *beznă* sunt sinonime.
2. Punctul marchează sfârșitul frazei și al comunicării poetice.
3. Enumerație: „păduri și lanuri, crânguri, livezi, pajiști"

   Oximoron: „să ard întunecat"„lumina feroce"„beznă blândă"
4. Rimă albă.
5. „În lumina feroce /Ar fi atunci păduri și lanuri, /Crâguri, livezi, pajiști și codri de noapte."

B.

Poezia *Învață-mă să ard întunecat* aparține genului liric deoarece este dominată de subiectivitate, de exprimarea directă a sinelui.

În primul rând, apare eul liric, instanța caracteristică a genului. Mărcile lexico-gramaticale ale eului liric sunt verbele și pronumele la persoana I: *mea, mă, mi, să m-aprind, să seamăn.*

În al doilea rând, modurile de expunere sunt cele tipice pentru genul liric: monologul liric și descrierea. La acestea se adaugă utilizarea unui limbaj sugestiv, metaforic, punctat de figuri de stil precum oximoronul și enumerația. Există, de asemenea, cuvinte folosite cu sensul lor figurat.

Scanned with OKEN Scanner

În concluzie, prin exprimarea nemijlocită a subiectivității, a stărilor sufletești și a emoțiilor, ca și prin folosirea limbajului expresiv, figurat, poezia dată se încadrează în genul liric.

II. A.

1. Marea Neagră se confrunta cu riscul de a deveni o mare moartă.

   Meduza se hrănea cu ouăle și puietul de pești.

   Convenția de la București a fost semnată acum 18 ani.

2. Fragmentul este extras din articolul *Mici întrebări despre Marea Neagră*, care a apărut în publicația *Dilema veche.*

3. b

4. nu este roză: predicat nominal, format din verbul copulativ a fi (la formă negativă) și numele predicativ roză, exprimat prin adjectiv în cazul nominativ.

   starea: substantiv comun, nominativ, funcție de subiect.

B.

Protecția mediului marin

În opinia mea, mediul marin este de o importanță majoră pentru viața umană. Să nu uităm că există numeroase teorii care susțin că întâile ființe de pe planeta noastră provin din apa sărată a mării.

În primul rând, mediul marin adăpostește numeroase specii de pești și alte animale acvatice, care sunt amenințate cu dispariția din cauza exploatării sălbatice și a poluării din marile orașe. Este un motiv pentru care deversările de substanțe toxice în mare ar trebui oprite de urgență, dacă nu vrem să amplificăm răul deja existent.

În al doilea rând, marea este un element esențial al naturii, dătător de sănătate și de echilibru fizic și psihic.

În concluzie, consider că e capital să protejăm mediul marin, să-l ferim de poluare și să-l îngrijim, deorece marea e vitală pentru viața umană.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 9

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

În păduri trăsnesc stejarii! E un ger amar, cumplit!
Stelele par înghețate, cerul pare oțelit,
Iar zăpada cristalină pe câmpii strălucitoare
Pare-un lan de diamanturi ce scârțâie sub picioare.

Fumuri albe se ridică în văzduhul scânteios
Ca înaltele coloane unui templu maiestos,
Și pe ele se așează bolta cerului senină,
Unde luna își aprinde farul tainic de lumină.

O! tablou măreț, fantastic!... Mii de stele argintii
În nemărginitul templu ard ca vecinice făclii.
Munții sunt a lui altare, codrii – organe sonoare
Unde crivățul pătrunde, scoțând note-ngrozitoare.

Totul e în neclintire, fără viață, fără glas;
Nici un zbor în atmosferă, pe zăpadă – nici un pas;
Dar ce văd?... în raza lunii o fantasmă se arată...
E un lup ce se alungă după prada-i spăimântată!

(Vasile Alecsandri, *Miezul iernii*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Numeşte trei termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *pădure*.
2. Explică rolul semnului întrebării din structura: *Dar ce văd?*

Scanned with OKEN Scanner

3. Transcrie o imagine vizuală și o imagine auditivă, din textul dat.
4. Selectează din text o metaforă și o comparație.
5. Indică rima poeziei.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specia literară *pastel* a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Primul lucru cu care trebuie să te obișnuiești la New York e perspectiva. Exersezi mișcarea capului, îl lași mult pe spate, cît îți permit oasele gîtului, iar ochii ți-i setezi să privească doar în sus. Înainte de mirosuri, texturi, scările de incendiu de pe clădiri, cred că am perceput zgomotul. Nu s-au inventat termopane care să-l țină la distanță. E în toți și în toate. Oriunde te-ai ascunde, el vine după tine. M-am lecuit cu ocazia asta și de lamentațiile de genul: Bucureștiul e un oraș aglomerat, imposibil, isteric etc.

Dacă ar fi să-l descriu aș zice că e un amestec de forfotă, de claxoane și de sirene, motoare, boxe, ventilatoare, generatoare de curent, care te fac să fii mereu în gardă. Fără să-ți dai prea bine seama, te-ai și transformat într-o cutie de rezonanță. O dată ce ai primit botezul orașului, călătoria poate să înceapă.

Lucrurile se întîmplă mereu la New York pe repede înainte. Imaginile și pașii se accelerează. Uiți ce ai făcut cu o zi înainte, cînd a fost luni, unde au dispărut restul zilelor și de ce te-ai trezit abia sîmbătă. Străzile din Manhattan sînt niște parcele numerotate. E aproape imposibil să te rătăcești (mă rog, asta în cazul în care nu te străduiești prea mult).

La orice oră din zi sau din noapte m-aș uita pe geamul de la etajul opt al hotelului, văd lume mișunînd pe stradă. Cînd plec în recunoaștere, adun ca într-o geantă supradimensionată tot felul de nimicuri, de imagini colorate și le arunc acolo de-a valma.

(Ana Maria Sandu, *New York-ul în cinci zile*, în *Dilema veche*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat: autorul textului, orașul descris în articol, titlul publicației în care a apărut fragmentul.
2. Selectează un verb copulativ din textul dat.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

   Propoziția *să te obișnuiești la New York* este:

   a. predicativă

   b. subiectivă

   c. completivă directă
4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: Uiți <u>ce ai făcut</u> cu o zi înainte, <u>când</u> a fost luni.

B. Redactează un text de 10-15 rânduri, în care, valorificând fragmentul dat, să-ți exprimi opinia despre viața într-un mare oraș.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A

1. pădurice, pădurar, împădurit, împădurire

Scanned with OKEN Scanner

2. Semnul întrebării se folosește pentru a marca intonația unei propoziții interogative.
3. Imagini vizuale: „zăpada cristalină pe câmpii strălucitoare / Pare-un lan de diamanturi“„Dar ce văd ?... în raza lunii o fantasmă se arată... /E un lup“
   Imagine auditivă: „crivățul pătrunde, scoțând note-ngrozitoare“.
4. Metafora: „luna își aprinde farul tainic de lumină“
   Comparație: „Mii de stele argintii/ În nemărginitul templu ard ca vecinice făclii.“
5. Rimă împerecheată.

B.

Textul dat se încadrează în specia pastelului deoarece este o poezie lirică în care se prezintă, cu ajutorul descrierii, un tablou din natură: dezlănțuirea iernii, care transformă lumea într-un ocean de gheață.

De asemenea, în poezia *Miezul iernii* există numeroase figuri de stil, precum comparațiile și metaforele, cu ajutorul cărora este descrisă forța impresionantă a anotimpului rece și atotputernic, iarna devenind o adevărată stihie: „În păduri trăsnesc stejarii! E un ger amar, cumplit! /Stelele par înghețate, cerul pare oțelit, /Iar zăpada cristalină pe câmpii strălucitoare / Pare-un lan de diamanturi ce scârțâie sub picioare.“ Mai mult, sunt folosite pe larg imaginile vizuale și auditive, cu ajutorul cărora poetul descrie tabloul de iarnă, ceea ce e tipic pastelului. Eul liric, aflat într-o ipostază contemplativă, își exprimă viziunea despre peisajul de iarnă cu ajutorul descrierii și al monologului liric, moduri de expunere caracteristice speciei. Prin toate aceste elemente, textul dat poate fi considerat un pastel.

II. A.

1. Autorul textului este Ana Maria Sandu.
   Orașul descris în fragmentul dat este New York.
   Articolul a fost publicat în Dilema veche.
2. Verbul copulativ: e

Scanned with OKEN Scanner

3. b

4. ce: pronume relativ simplu, cazul acuzativ, funcție sintactică de complement direct
ai făcut: verb predicativ, modul indicativ, timp perfect compus, funcție sintactică de predicat verbal
când: adverb relativ, funcție sintactică de complement circumstanțial de timp

B.

Viața într-un mare oraș

În opinia mea, viața într-un mare oraș (precum New York sau alte metropole) are atât avantaje, cât și dezavantaje, fiind dătătoare de bucurii, dar și extrem de solicitantă.

În primul rând, o metropolă îți oferă numeroase oportunități, în ceea ce privește studiile, alegerea slujbei, locurile de agrement, multitudinea de instituții. Există, astfel, nenumărate posibilități de dezvoltare individuală și profesională, de interconectare în cadrul unei comunități uriașe. A locui într-o metropolă îți garantează accesul imediat la centrul evenimentelor, la aparițiile de ultimă oră, la toate inovațiile.

Pe de altă parte, viața într-un mare oraș comportă multe riscuri și incoveniente, unele dintre ele majore. Pe lângă aglomerație și ritmul trepidant, adesea extenuant, întâlnim traficul infernal, violența, pericolele din cartierele mărginașe, poluarea, industrializarea excesivă, până la dispariția oricărui colț proaspăt de natură.

În concluzie, viața într-o metropolă trebuie asumată individual, întrucât ea presupune nu numai oportunități, ci și riscuri.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 10

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

A fost odată ca niciodată; că de n-ar fi, nu s-ar mai povesti; de când făcea plopşorul pere şi răchita micşunele; de când se băteau urşii în coade; de când se luau de gât lupii cu mieii de se sărutau, înfrăţindu-se; de când se potcovea puricele la un picior cu nouăzeci şi nouă de oca de fier şi s-arunca în slava cerului de ne aducea poveşti;

De când se scria musca pe părete,
Mai mincinos cine nu crede.

A fost odată un împărat mare şi o împărăteasă, amândoi tineri şi frumoşi, şi, voind să aibă copii, a făcut de mai multe ori tot ce trebuia să facă pentru aceasta; a îmblat pe la vraci şi filosofi, ca să caute la stele şi să le ghicească daca or să facă copii; dar în zadar. În sfârşit, auzind împăratul că este la un sat, aproape, un unchiaş dibaci, a trimis să-l cheme; dar el răspunse trimişilor că: cine are trebuinţă, să vie la dânsul. S-au sculat deci împăratul şi împărăteasa şi, luând cu dânşii vro câţiva boieri mari, ostaşi şi slujitori, s-au dus la unchiaş acasă. Unchiaşul, cum i-a văzut de departe, a ieşit să-i întâmpine şi totodată le-a zis:

– Bine aţi venit sănătoşi; dar ce îmbli, împărate, să afli? Dorinţa ce ai o să-ţi aducă întristare.

– Eu nu am venit să te întreb asta, zise împăratul, ci, daca ai ceva leacuri care să ne facă să avem copii, să-mi dai.

– Am, răspunse unchiaşul; dar numai un copil o să faceţi. El o să fie Făt-Frumos şi drăgăstos, şi parte n-o să aveţi de el. Luând împăratul şi împărăteasa leacurile, s-au întors veseli la palat şi peste câteva zile împărăteasa s-a simţit însărcinată. Toată împărăţia şi toată curtea şi toţi slujitorii s-au veselit de această întâmplare.

Scanned with OKEN Scanner

Mai-nainte de a veni ceasul nașterii, copilul se puse pe un plâns, de n-a putut nici un vraci să-l împace. Atunci împăratul a început să-i făgăduiască toate bunurile din lume, dar nici așa n-a fost cu putință să-l facă să tacă.

Taci, dragul tatei, zice împăratul, că ți-oi da împărăția cutare sau cutare; taci, fiule, că ți-oi da soție pe cutare sau cutare fată de împărat, și alte multe d-alde astea; în sfârșit, dacă văzu și văzu că nu tace, îi mai zise: taci, fătul meu, că ți-oi da *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte.*

Atunci, copilul tăcu și se născu.

(Petre Ispirescu, *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Alcătuiește o propoziție cu sensul figurat al cuvântului *împăratul.*
2. Selectează, din textul dat, o propoziție subordonată consecutivă.
3. Explică rolul utilizării virgulei în structura: *că de n-ar fi, nu s-ar mai povesti.*
4. Selectează, din textul dat, o propoziție subordonată subiectivă.
5. Precizează două moduri de expunere din fragmentul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specia literară *basm* a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

În vremea cînd Internetul era tînăr, speranțele noastre erau mari. La fel ca în orice dragoste aflată la început, doream să credem că noul obiect al fascinației noastre ar putea schimba lumea. Internetul a fost descris drept unealta supremă pentru încurajarea toleranței, pentru distrugerea naționalismului și pentru transformarea planetei într-un mare sat global bine conectat. În 1994, un grup de pasionați ai domeniului digital, conduși de Esther Dyson și Alvin Toffler, au publicat un program

Scanned with OKEN Scanner

cu modestul subtitlu „O Magna Carta pentru era cunoașterii", care promitea dezvoltarea unor „cartiere electronice", conectate nu geografic, ci prin interese comune. Nicholas Negroponte, pe atunci faimosul șef al Laboratorului Media al MIT, a prezis în mod spectaculos, în 1997, că Internetul va dărîma frontierele dintre popoare și va face loc unei ere a păcii mondiale.

Ei bine, Internetul, așa cum îl știm noi, este cu noi de două decenii și a fost, cu siguranță, un factor transformator. Cantitatea de bunuri și de servicii disponibilă online e uluitoare. Comunicarea dincolo de granițe e mai simplă ca niciodată: tarifele mari ale convorbirilor telefonice internaționale au fost înlocuite de abonamente ieftine la Skype, în timp ce Google Translate ajută cititorii să navigheze pe paginile web în spaniolă, mandarină, malteză și în peste 40 de alte limbi. Dar, la fel cum generațiile precedente au fost dezamăgite să vadă că nici telegraful, nici radioul nu și-au respectat promisiunile privind schimbarea lumii, făcute de susținătorii lor fervenți, nu am văzut o creștere a păcii globale, a iubirii și a libertății, determinate de Internet. E destul de trist, dar o lume interconectată nu este obligatoriu și o lume mai dreaptă.

(Evgheni Morozov, *Internetul*, în *Dilema veche*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat: cine a prezis că internetul va dărâma granițele dintre popoare, ce program ajută cititorii să navigheze pe paginile web în mai multe limbi, cine conducea grupul de pasionați ai domeniului digital.

2. Scrie autorul articolului din care este extras fragmentul și titlul publicației în care a apărut acesta.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:
Propoziția subordonată *să credem* este:
   a. subiectivă

Scanned with OKEN Scanner

b. completivă indirectă

c. completivă directă

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: În vremea <u>când Internetul era tânăr</u>...

B. Alcătuiește o compunere de 10-15 rânduri, în care, valorificând textul dat, să-ți exprimi opinia despre rolul internetului în lumea actuală.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. El este împăratul inimii mele.
2. de n-a putut niciun vraci: propoziție subordonată consecutivă
3. Virgula desparte două propoziții diferite în cadrul frazei și marchează grafic o pauză scurtă făcută în frază.
4. cine are trebuință: propoziție subordonată subiectivă
5. Narațiunea și dialogul.

B.

Textul dat se încadrează în specia basmului prin mai multe elemente. În primul rând, sunt prezente formulele tradiționale de început: „a fost odată ca niciodată, că de n-ar fi, nu s-ar povesti".

Scanned with OKEN Scanner

În al doilea rând, ni se prezintă o lume mirifică, diferită de cea cotidiană, în care se petrec întâmplări fantastice și în care trăiesc personaje supranaturale, neobișnuite. Astfel, plopul face pere și răchita micșunele, lupii sunt înfrățiți cu mieii, un copil plânge încă din burta mamei, iar împăratul îi făgăduiește un lucru imposibil, miraculos: tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte. De asemenea, fragmentul este un text epic în proză, lucru specific basmului.

În concluzie, din toate aceste elemente rezultă că textul dat se încadrează în categoria basmului.

II. A.

1. Nicholas Negroponte a prezis că internetul va dărâma granițele dintre popoare. Programul care îi ajută pe cititori să navigheze pe paginile web în mai multe limbi este Google Translate. Grupul de pasionați ai domeniului digital era condus de Alvin Toffler și Esther Dyson.
2. Autorul articolului din care a fost extras fragmentul este Evgheni Morozov, iar publicația în care a apărut se numește Dilema veche.
3. c
4. când: adverb relativ, funcție de complement circumstanțial de timp
   Internetul: substantiv în cazul nominativ, funcție sintactică de subiect
   era: verb copulativ, indicativ, imperfect, formează predicat nominal
   tânăr: adjectiv variabil, caz nominativ, funcție de nume predicativ

B.

Rolul internetului în lumea actuală

În opinia mea, internetul este o parte integrantă a lumii actuale, fără de care nu ne-am mai putea imagina existența. Internetul a adus multe inovații și facilitează, în mod cert, comunicarea interumană.

În primul rând, internetul reprezintă cel mai ieftin și eficient mijloc de comunicare din istoria omenirii. Cu ajutorul lui, putem afla în timp real ce se petrece de cealaltă parte a globului. Mai important, el ne ține la curent cu ultimele descoperiri științifice. Spre exemplu, un doctor poate afla că s-a inventat un nou tratament pentru o anumită boală, iar

Scanned with OKEN Scanner

studenții își permit să se documenteze pe toate temele, printr-o simplă accesare a motoarelor de căutare.

În al doilea rând, avem acces gratuit la un număr infinit de cărți, pe care le putem citi online. Mai mult, prin în termediul internetului suntem mereu în contact cu prietenii aflați la mare depărtare, iar familiile vremelnic separate se pot reuni pe calea virtuală.

În concluzie, consider că internetul este o invenție binecuvântată, care ne-a ușurat viața, facilitându-ne documentarea științifică, dar și comunicarea interumană.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 11

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Fum pe coşul Hagiului nu s-a pomenit. Ridice viscolul nămeţii până la ştreşini. Apele să îngheţe tun. Treaba lor! Hagiul nu vrea să ştie de crapă pietrile la gerul Bobotezei, nici dacă în iulie turbează câniii de căldură. Iarna tremură, vara gâfuie.

Toată viaţa lui, de câte ori nepoată-sa – trăind aciolată pe lângă dânsul – îi pomenea, la Crăciun, să taie şi ei un porc, ca tot creştinul, bătrânul răspundea:

– Îmi face rău, nepoată, s-aud guiţând... Îmi face rău... c-aşa sunt eu... milos...

– Cumpără-l, nene, tăiat gata.

Dacă aşa îl aducea din cuvânt Leana, înghiţind în sec, cu gândul la şorici, bătrânul răspundea liniştit:

– Un porc... carne multă... Se strică... Două guri suntem...

Venea Paştele.

– Nene, să înroşim şi noi ouă...

– Ce prostie!... Ouă roşii?... Nu e mai bine să le mânânci proaspete?... Ouă roşii, ouă stătute...

– Să roşim puţintele.

– De roşim puţintele, ardem focul degeaba, cumpărăm d-a surda băcanul... Cheltuială zadarnică... Vremuri grele!

– Da... o ciosvârtă de miel...

– Miel?... Ce fel miel?... Cum miel?... Miroase a oaie... Paştele prea e în vară...

– Ce pustia de vară, nene Tudose, nu vezi că plouă şi fulguieşte?!...

– Ei, fulguieşte, fulguieşte... tu nu vezi că nu ţine? Unde ţine? Cum cade, se topeşte... Eu mor de căldură... Uf!... uf!...

Scanned with OKEN Scanner

– Şi eu mor de frig...

– Mori de frig... crăpi!... Aşa te-am pomenit... lacomă... nemulţumitoare!

Leana tace şi înghite în sec. E săracă. N-are pe nimeni. Tace, că bătrânul, de se mânie, strigă, trânteşte uşile, apoi se aruncă în pat şi se vaietă până la miezul nopţii, uitând să-i dea şi de pâne.

(Barbu Ştefănescu Delavrancea, *Hagi-Tudose*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos.

1. Identifică valoarea morfologică a cuvântului subliniat din enunţul: Apele să înghețe tun.
2. Numeşte trei termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *căldură*.
3. Explică rolul utilizării liniei de dialog în structura: ~*Şi eu mor de frig...*
4. Numeşte principalul mod de expunere din textul dat.
5. Selectează, din textul dat, un substantiv în cazul vocativ.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să caracterizezi un personaj din fragmentul dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

Unul dintre cele mai impunătoare monumente istorice ale României se află în Pasul Bran-Rucăr. Astfel, Castelul Bran se situează la aproximativ 30 de kilometri de oraşul Braşov, pe şoseaua ce iese prin vechiul cartier Bartolomeu şi care leagă Braşovul de Câmpulung Muscel, prima capitală a Ţării Româneşti, acolo unde se întâlnesc Munţii Piatra Craiului cu masivul Bucegi.

Construit pe o stâncă, Castelul adăposteşte în prezent muzeul Bran, muzeu ce se întinde pe cele patru etaje ale sale. Prima atestare

Scanned with OKEN Scanner

documentară a Castelului Bran este reprezentată de un act emis la 19 noiembrie 1377 de către regele Ungariei, Ludovic I de Anjou. Prin acest document, braşovenii primeau privilegiul de a construi o cetate de piatră la Bran.

Între anii 1419-1424, cetatea devine proprietatea unui alt rege ungar, Sigismund, acesta fiind aliatul domnului Ţării Româneşti, Mircea cel Bătrân, împotriva turcilor.

La sfârşitul secolului al XV-lea, fortificaţia a fost subordonată autorităţii comitetului secuilor, trecând sub conducerea voievodatului Transilvaniei în timpul domniei lui Iancu de Hunedoara. Legătura lui Vlad Ţepeş cu Branul a fost consemnată tot în această perioadă. Mai precis, Iancu de Hunedoara l-a însărcinat după pierderea tronului pe domnul Ţării Româneşti cu apărarea trecătorii spre Transilvania, trecătoare străjuită de cetate.

(Radu Alexandra, *Castelul Bran, de la istorie la mit*, în *Historia*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   ~în apropierea cărui oraş se află Castelul Bran
   ~în ce an a fost atestat prima oară Castelul Bran
   ~cine a primit privilegiul de a construi o cetate de piatră la Bran
2. Selectează, din textul dat, două structuri care descriu Castelul Bran.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:
   Propoziţia *ce iese prin vechiul cartier Bartolomeu* este:
   a. subiectivă
   b. predicativă
   c. atributivă
4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunţul: Cetatea devine proprietatea unui alt rege ungar.

Scanned with OKEN Scanner

B. Alcătuiește o compunere de 10-15 rânduri, în care să descrii un castel pe care l-ai vizitat /despre care ai citit.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. tun: valoare morfologică de adverb (provenit din substantiv comun, prin conversiune).
2. călduros, încălzit, încălzire, călduț
3. Linia de dialog indică începutul vorbirii unui personaj, marcând la nivel grafic replica acestuia.
4. Dialogul.
5. nene

B.

Personajul principal al fragmentului dat este Hagi-Tudose, un bătrân zgârcit, care întruchipează tipul avarului. El este caracterizat în mod direct, de către autor, dar și indirect, prin intermediul dialogului, al faptelor și al atitudinii sale, ca și prin relația cu celălalt personaj care apare în text, nepoata sa, Leana.

Pentru început, scriitorul observă că Hagi-Tudose nu făcea niciodată focul în casă, indiferent cât de frig ar fi fost. Din dialogul cu nepoata Leana, reiese avariția împinsă până la absurd a personajului principal. Acesta refuză, pe rând, toate inițiativele luate de slujnică, găsind motivații nejustificate: nu taie porc de Crăciun, pentru că i-ar

Scanned with OKEN Scanner

fi milă, dar nici nu cumpără carne, temându-se că s-ar strica. Peste tot vede risipa și toate cheltuielile, chiar cele strict necesare, i se par inutile, supărătoare. În relația cu nepoata sa se comportă despotic și capricios, mergând până la violența verbală.

În concluzie, personajul principal întruchipează tipul avarului, fiind un monomaniac care împinge până la absurd, cu manifestări patologice aproape, obsesia banului.

II. A.

1. Castelul Bran se află în apropierea Brașovului.
   Castelul Bran a fost atestat pentru prima oară în anul 1377.
   Brașovenii sunt cei care au primit privilegiul de a construi o cetate de piatră la Bran.
2. „Unul dintre cele mai impunătoare monumente istorice ale României"
   „construit pe o stâncă"
3. c
4. devine: verb copulativ
   unui: articol nehotărât
   alt: adjectiv nehotărât

B.

Castelul Peleș

Castelul Peleș este un monument istoric deosebit, una dintre cele mai prețioase comori arhitectonice ale României.

A fost inaugurat în secolul al XIX-lea, iar meritul construirii lui trebuie atribuit regelui Carol, care a decis că țara avea nevoie de o reședință regală grandioasă, de nivel european. Carol I a luat inițiativa ridicării castelului în apropiere de Sinaia, pe Valea Prahovei. El a convocat mai mulți arhitecți, a căror sarcină a fost să elaboreze planurile necesare și să coordoneze lucrările de șantier. Astfel, castelul are o arhitectură fabuloasă, găzduind un muzeu și o bibliotecă, dar și numeroase săli: de muzică, de teatru, de concerte. Este o adevărată perlă a monumentelor istorice și reprezintă o destinație turistică de neratat.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 12

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

A fost odată ca niciodată etc.

A fost odată un moş şi o babă. Ei erau săraci de n-aveau după ce bea apa. Când mălai aveau, n-aveau sare; când aveau sare şi mălai, n-aveau legumă. Trăiau şi ei de azi pe mâine. Ei aveau trei copii, trenţăroşi şi nespălaţi, ca vai de ei. Cel mai mic se vedea a fi mai isteţ decât cei doi mai mari, dară era olog de amândouă picioarele. El se numea Ţugulea.

Ei se învecinau cu Zmeoaica pământului. Această zmeoaică era aşa de rea, încât nimeni din vecinii ei n-avea pace de dânsa. Ea le călca moşiile şi le făcea fel de fel de neajunsuri.

La naşterea lui Ţugulea, când a venit ursitoarele, s-a întâmplat să fie p-acolo şi Zmeoaica pământului. Ea auzise cum îl ursise şi, de pizmă, mai în urmă, îi luă vinele şi d-aia era el olog.

Din acestă pricină, şi fiind şi săraci, unchiaşul cu mătuşa şi copiii lor ajunseră de râsul tuturor megiaşilor din sat. De bietul Ţugulea însă râdea şi chiar fraţii lui.

După ce se mai măriră copiii, Ţugulea zise într-o zi mă-sii, faţă cu fraţii săi:

– Mamă, am auzit că dumneata ai un frate bogat, care locuieşte în alt sat. De ce nu te duci la dânsul să ceri o mârţoagă de iapă, pe care să ieşim şi noi la vânat, că mi s-a urât clocind acasă pe vatră?

– Ia nu mai trăncăni şi tu de acolo, Ţugulea ologu, îi ziseră fraţii râzând, mai bine mama noastră să se ducă la unchiul să ceară pentru noi doi cai, căci noi suntem vrednici a încăleca şi descăleca.

Ţugulea înghiţi ruşinea, plecă capul în jos şi tăcu.

Muma, tot mumă. Se duse la frate-său şi ceru doi cai pentru fraţii cei mari şi o iapă pentru Ţugulea.

Scanned with OKEN Scanner

Frate-său îi dete bucuros, mai cu seamă de milă pentru Ţugulea, ca să poată umbla şi el.

(Petre Ispirescu, *Ţugulea, fiul unchiaşului şi al mătuşei*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Selectează din text un pronume de politeţe.
2. Extrage din textul dat o propoziţie incidentă.
3. Explică rolul folosirii cratimei în structura: *n-avea*.
4. Numeşte un moment al subiectului prezent în fragmentul dat.
5. Numeşte două caracteristici ale genului epic, care se regăsesc în text.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenenţa la specia literară *basm* a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenţie următorul text:

Combate cu uşurinţă şi, în acelaşi timp, pregăteşte-ţi corpul pentru provocările temperaturilor scăzute. Iată cinci alimente de nelipsit din planul de energizare şi de întărire a organismului în perioada rece!

1. Sfecla roşie – inclusă în dieta de toamnă, această rădăcinoasă ne redă tonusul fizic şi mental şi ne reenergizează. 100 g de sfeclă roşie aduc 150% din necesarul zilnic de vitamina A, 40% din doza zilnică recomandată de vitamina C şi 28% din aportul necesar de acid folic (vitamina B 9).

2. Castanele – începând de la sfârşitul lunii septembrie, poţi beneficia şi de complexul nutriţional din aceste fructe. Ele deţin depozite valoroase de vitaminele E şi B6, dar şi acid linoleic, cu rol în reducerea nivelului colesterolului şi, implicit, a riscului de boli de inimă.

3. Seminţele de dovleac – adaugă-le în salată sau consumă-le crude pentru a spori nivelul de zinc din organism. Acest mineral este un aliat important al imunităţii în acest sezon. Un studiu recent a dovedit că

Scanned with OKEN Scanner

moleculele de zinc din celulele corpului „intoxică» agenții patogeni, favorizând distrugerea lor de către celulele imunitare.

(Andrada Floria, *5 alimente care te vitaminizează*, în *Adevărul*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat: ce substanță importantă furnizează semințele de dovleac, ce vitamine conține sfecla roșie, ce tip de acid conțin castanele.
2. Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul și titlul publicației în care a apărut acesta.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

   Cuvântul *distrugerea* conține:

   a. un hiat

   b. un triftong

   c. un diftong
4. Indică valoarea morfologică a cuvântului *iată*.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi opinia despre importanța fructelor și a legumelor pentru sănătatea noastră.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. dumneata
2. îi ziseră fraţii râzând: propoziţie subordonată incidentă.
3. Cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte diferite şi indică elidarea vocalei *u*.
4. Expoziţiunea.
5. Scriitorul îşi manifestă ideile şi sentimentele în mod indirect, cu ajutorul personajelor şi al acţiunii. Apar naratorul şi narăţiunea la persoana a III-a. Acţiunea este structuraă pe momentele subiectului, iar modul predominant de expunere este narăţiunea, care se împleteşte cu dialogul.

B.

Fragmentul dat se încadrează în specia basmului prin mai multe elemente. În primul rând, este un text epic în proză, în care predomină narăţiunea. Întâlnim formula tradiţională de început pentru orice basm: „A fost odată ca niciodată", iar timpul şi spaţiul acţiunii sunt nedeterminate.

În al doilea rând, se povestesc întâmplări fantastice şi apar personaje fabuloase, cu însuşiri supranaturale, precum Zmeoaica pământului. De asemenea, acţiunea se naşte din conflictul dintre forţele binelui şi ale răului. Zmeoaica pământului, din răutate şi invidie, îl lasă olog pe Ţugulea, personajul principal al povestirii.

În concluzie, din toate aceste elemente rezultă că textul dat se încadrează în specia basmului.

II. A.

1. Semiţele de dovleac furnizează zincul, un mineral important.
   Sfecla de dovleac conţine vitaminele A şi C.
   Castanele conţin acid linoleic, cu rol în reducerea colesterolului.

Scanned with OKEN Scanner

2. Titlul articolului din care a fost extras fragmentul este *5 alimente care te vitaminizează*. A apărut în *Adevărul*.

3. c

4. iată = interjecție predicativă

B.

În opinia mea, consumul de fructe și de legume este foarte important pentru menținerea sănătății noastre.

În primul rând, fructele și legumele proaspete ne furnizează necesarul zilnic de vitamine și de minerale, fără de care organismul nostru nu ar putea funcționa în mod corespunzător. Spre exemplu, sfecla conține vitaminele A și C, iar semințele de dovleac ne oferă zincul, un mineral important. Mai mult, energia pe care ne-o dau fructele și legumele este una sănătoasă, naturală, spre deosebire de cea furnizată de către mâncărurile de tip fast-food, înecate în substanțe periculoase.

În al doilea rând, o dietă de tip vegetarian se poate dovedi de real ajutor în tratamentul bolilor care fac ravagii. Spre exemplu, consumul de roșii luptă cu mare succes împotriva cancerului, iar bananele și nucile conțin potasiu, care reechilibrează sistemul nervos.

În concluzie, consider că fructele și legumele au un aport major în menținerea sănătății noastre, motiv pentru care ar trebui să le preferăm altor alimente dăunătoare.

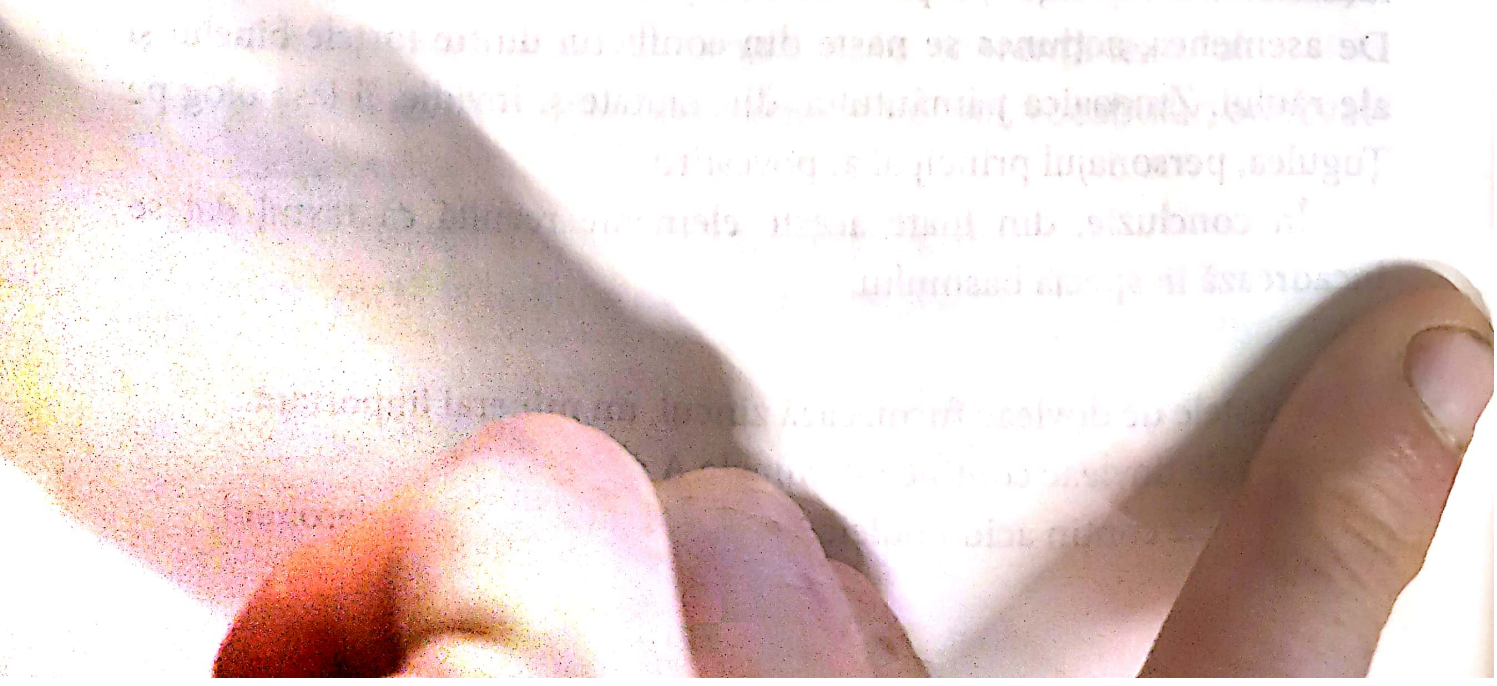

Scanned with OKEN Scanner

TEST 13

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

"Cât îmi sunt de urâte unele dobitoace,
Cum lupii, urşii, leii şi alte câteva,
Care cred despre sine că preţuiesc ceva!
De se trag din neam mare,
Asta e o-ntâmplare:
Şi eu poate sunt nobil, dar s-o arăt nu-mi place.
Oamenii spun adesea că-n ţări civilizate
Este egalitate.
Toate iau o schimbare şi lumea se cioplește,
Numai pe noi mândria nu ne mai părăsește.
Cât pentru mine unul, fieştecine ştie
C-o am de bucurie
Când toată lighioana, măcar şi cea mai proastă,
Câine sadea îmi zice, iar nu domnia-voastră. "
Aşa vorbea deunăzi cu un bou oarecare
Samson, dulău de curte, ce lătra foarte tare.
Cățelul Samurache, ce şedea la o parte
Ca simplu privitor,
Auzind vorba lor,
Şi că nu au mândrie, nici capricii deşarte,
S-apropie îndată
Să-şi arate iubirea ce are pentru ei:
«Gândirea voastră, zise, îmi pare minunată,
Şi sentimentul vostru îl cinstesc, fraţii mei. «

Scanned with OKEN Scanner

- «Noi, frații tăi? răspunse Samson plin de mânie,
Noi, frații tăi, potaie!
O să-ți dăm o bătaie
Care s-o pomenești.
Cunoști tu cine suntem, și ți se cade ție,
Lichea nerușinată, astfel să ne vorbești?»
- «Dar ziceați... « – «Și ce-ți pasă? Te-ntreb eu ce ziceam?
Adevărat vorbeam,
Că nu iubesc mândria și că urăsc pe lei,
Că voi egalitate, dar nu pentru câței. «
Aceasta între noi adesea o vedem,
Și numai cu cei mari egalitate vrem.

(Grigore Alexandrescu, *Câinele și cățelul*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Indică o enumerație din textul dat.
2. Explică rolul virgulei în structura: *lupii, urșii, leii.*
3. Notează trei termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *nobil.*
4. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al următoarelor cuvinte: *dobitoace, iubirea, egalitate.*
5. Prezintă, pe scurt, semnificația titlului fabulei date.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specia literară *fabulă* a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Pe la început de secol XVIII, mitropolitul Antim Ivireanul critică societatea valahă, aflată, după părerea lui, într-o adîncă și aprigă criză

Scanned with OKEN Scanner

morală. Mersul la biserică pare doar un pretext pentru ca oamenii să-și scoată în evidență hainele și rangul, și chiar mai rău, să se amuze, postul devine o pacoste, bîrfa și cleveteala – o obișnuință a firii, respectul – o deriziune etc. „Cînd mergem la biserici, în loc de a asculta slujbele și a ne ruga lui Dumnezeu, să ne ierte păcatele, iar noi vorbim și rîdem și facem cu ochiul, unul altuia, mai rău decît pe la cîrciume", tună mitropolitul într-un cuvînt de învățătură rostit într-o duminică în biserica Mitropoliei.

Și la fel de vehement critică „năravul prost" al românului de a înjura de mama focului, oricînd, oriunde, oricum, invocînd deseori cele sfinte: „că ce neam înjură ca noi, de lege, de cruce, de cuminicătură, de morți, de comîndare, de lumînare, de suflet, de mormînt, de colivă, de prescuri, de ispovidanie, de botez, de cununie și de toate tainele sfintei biserici și ne ocărîm și ne batjocorim înșine legia?! Cine din păgîni face aceasta, sau cine-ș măscărește legia ca noi?" Chiar așa, cine mai înjură ca românul? Cine mai amestecă cruci, Dumnezei, cu mădulare și alte părți ascunse al trupului, evitate aici de mitropolit?

Mitropolitul se apleacă asupra fidelului amintindu-i nimicnicia în care se ascunde: „Tu viermele cel tîrîtor pre pămînt, tu cel ce ești nimic, decît numai pămînt, praf cenușă! O! orbire drăcească, sufletească, pămîntească. O pierdere nemărginită! O! neam necredincios și îndărătnic!". Or, dacă lumea sacrului nu este cruțată de toate aceste categorisiri, pentru a folosi un termen mai frumos decît ocara sau sudalma, în mahala, la cîrciumă și pe uliță, urechile aud „vorbe grele și de ocară care e de rușine a se spune", cum se notează adesea prin documentele vremii. Și atunci cînd vreun logofăt mai puțin pudic le notează cu nonșalanță... cuvintele sînt chiar grele...

Cert este că românul înjură de mama focului, și cînd îi merge bine, și cînd îi merge prost. Și strigă din toți rărunchii una de să n-o poți uita cîte zile oi avea.

(Constanța Vintilă-Ghițulescu, *Cum se înjură la români*, în *Dilema veche*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

Scanned with OKEN Scanner

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   –cine critica societatea valahă la început de secol XVIII
   –în ce consta năravul prost al românului
   –care este titlul articolului din care a fost selectat fragmentul dat
2. Scrie numele autorului articolului și titlul publicației în care a apărut acesta.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:
   Cuvântul *mersul* este format prin:
   a. compunere
   b. conversiune
   c. derivare
4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: Și atunci când vreun logofăt mai puțin pudic le notează cu nonșalanță.

B. Redactează un text de 8-10 rânduri, în care, valorificând fragmentul dat, să-ți exprimi opinia despre necesitatea renunțării la înjurături.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. Enumerație: lupii, urșii, leii și alte câteva

Scanned with OKEN Scanner

2. Virgula are rolul de a separa părțile de propoziție de același fel; de asemenea, marchează grafic o pauză scurtă făcută în cursul unei fraze.

3. noblețe, nobilime, înnobilat, înnobilare

4. dobitoace = animale
   iubire = dragoste
   egalitate = echitate, fraternitate

5. Titlul poeziei este alcătuit din două substantive comune articulate, care desemnează cele două personaje principale ale fabulei: câinele și cățelul. În mod sugestiv, al doilea termen este un diminutiv, ceea ce deja indică relația de putere care se va stabili între cele două animale: câinele se consideră superior și atotputernic, iar cățelul tânjește inutil la egalitate. În concluzie, titlul e în perfect acord cu conținutul fabulei, orientând lectorul în descifrarea textului și anticipându-i desfășurarea.

B.

Poezia *Câinele și cățelul*, scrisă de Grigore Alexandrescu, se încadrează în specia fabulei. În primul rând, textul aparține genului epic, deoarece are personaje și acțiune. Este o scurtă povestire alegorică în care sunt satirizate defecte omenești cu scopul de a le îndrepta. Autorul surprinde contrastul între discursul câinelui, care se pretinde apărătorul democrației, și faptele lui, prin care își dovedește egoismul.

În al doilea rând, personajele textului sunt animale (câinele, boul și cățelul), înzestrate cu însușiri omenești. Figura principală de stil devine personificarea, lucru caracteristic fabulei. Mai mult, poezia se compune din două părți: o parte narativă și morala finală, în care autorul transmite învățătura desprinsă din narațiune: „Aceasta între noi adesea o vedem /Și numai cu cei mari egalitate vrem". Astfel, scriitorul sugerează că defectele puse pe seama animalelor sunt, de fapt, ale oamenilor.

În concluzie, textul dat se încadrează în specia fabulei.

II. A.

Scanned with OKEN Scanner

1. Mitropolitul Antim Ivireanul era cel care critica societatea valahă de început de secol XVIII.
   Năravul prost al românului consta în obiceiul acestuia de a înjura în mod exagerat.
   Titlul articolului din care a fost selectat fragmentul dat este„Cum se înjură la români".
2. Autorul articolului este Constanța Vintilă-Ghițulescu. A apărut în„Dilema veche".
3. b
4. când = adverb relativ, funcție sintactică de complement circumstanțial de timp
   le = pronume personal, cazul acuzativ, persoana a III-a, funcție sintactică de complement direct
   notează = verb predicativ, modul indicativ, timp prezent, funcție sintactică de predicat verbal
   cu nonșalanță: substantiv comun, cazul acuzativ, precedat de prepoziție simplă, funcție sintactică de complement circumstanțial de mod.

B.

În opinia mea, obiceiul de a înjura este unul condamnabil, motiv pentru care ar trebui să facem tot posibilul pentru a-l eradica.

În primul rând, obiceiurile se transmit mereu mai departe. O societate în care se înjură în toate locurile, pe stradă și acasă, în instituții și la televizor, nu poate oferi un model civilizat pentru generațiile viitoare. Copiii educați într-o atmosferă viciată, poluată de un vocabular indecent, nu vor crește așa cum ar trebui, ci vor fi atrași de către exemplele negative din jurul lor.

În al doilea rând, înjurătura aruncă o lumină negativă chiar asupra celui care o folosește, asupra personalității sale, fiind o rea recomandare. Pentru că vocabularul urât trădează, de fapt, carențele în educația individului.

În concluzie, înjurăturile ar trebui combătute în orice societate care se respectă, printr-o mai bună educație.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 14

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

A fost odată ca niciodată etc.

A fost odată un împărat şi avea trei fete. Şi fiind a merge la bătălie, îşi chemă fetele şi le zise:

– Iacă, dragele mele, sunt silit să merg la război. Vrăjmaşul s-a sculat cu oaste mare asupra noastră. Cu mare durere mă despart de voi. În lipsa mea băgaţi de seamă să fiţi cu minte, să vă purtaţi bine şi să îngrijiţi de trebile casei. Aveţi voie să vă preîmblaţi prin grădină, să intraţi prin toate cămările casei: numai în cămara din fund, din colţul din dreapta, să nu intraţi, că nu va fi bine de voi.

– Fii pe pace, tată, răspunseră ele. Niciodată n-am ieşit din cuvântul dumitale. Du-te fără grije, şi Dumnezeu să-ţi dea o izbândă strălucită.

Toate fiind gata de pornire, împăratul le dete cheile de la toate cămările, mai aducându-le aminte încă o dată poveţele ce le deduse, şi-şi luă ziua bună de la ele.

Fetele împăratului, cu lacrămile în ochi, îi sărutară mâna, îi poftiră biruinţă; iar cea mai mare din ele priimi cheile din mâna împăratului.

Nu se ştia ce să se facă, de mâhnire şi de urât, fetele, când se văzură singure. Apoi, ca să le treacă de urât, hotărâră ca o parte din zi să lucreze, o parte să citească şi o parte să se plimbe prin grădină. Aşa făcură şi le mergea bine.

(*Porcul cel fermecat*, text cules de Petre Ispirescu)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Menţionează, din textul dat, două perechi de sinonime.

2. Selectează din text un substantiv în cazul vocativ.

Scanned with OKEN Scanner

3. Numește trei termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *mână*.
4. Explică rolul virgulei în structura: *-Fii pe pace, tată...*
5. Selectează din text un verb la gerunziu.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la genul epic a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

A existat un roman căruia îi datorez drumul pe care mă aflu în momentul de față.

Cartea care a marcat ieșirea mea din copilărie (când am citit zeci de Jules Verne, dar și Petre Ispirescu, Vladimir Colin, Alphonse Daudet, Hector Malot, Jack London, Gaston Leroux sau Michel Zevaco), cartea care mi-a marcat în adolescența și datorită căreia am ajuns să dau admitere la Facultatea de Litere a fost „Romanul adolescentului miop» de Mircea Eliade, roman citit mai mult din întâmplare, doar pentru că îmi plăcuse „Maitreyi».

Modelul

Micul ochelarist Mircea, care scria eseuri despre piatra filozofală și care citea toată noaptea schimbând din când în când culoarea becurilor și punând ceasul să sune în fiecare dimineață cu un minut mai devreme, m-a fascinat și m-a provocat. Dintr-odată am vrut să semăn cu Mircea (el era miop, eu aveam o strungăreață uriașă), să-mi sacrific orice timp liber, să citesc cât mai mult, să știu aproape tot sau cel puțin câte ceva din toate, să mă intereseze și chimia, și astronomia, și istoria, și filozofia, să scriu lucruri geniale, ce mai, dintr-odată voiam să fiu deștept chiar cu prețul bucuriilor firești ale vârstei, în speță, ale fotbalului în spatele blocului.

M-am deprins repede cu cititul și cu fișatul, mi-am făcut chiar un program strict de lectură și am terminat de citit tot raftul Eliade de la

Scanned with OKEN Scanner

biblioteca şcolii în numai câteva luni. Chiar dacă citeam de-a valma şi nu înţelegeam cine ştie ce din „Biblioteca Maharajahului» sau din „Alchimie şi cosmologie babiloniană», tot ştiam pe dinafară, şi încă n-am uitat, numele celui care îi oferise tânărului Eliade bursa în India: Swami Manindra Chandra Mandy de Kazimbazar.

(Marius Chivu, *Totul a pornit de la o carte*, în *Adevărul literar şi artistic*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Formulează câte un enunţ în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat: care a fost cartea care l-a marcat pe autorul articolului, cine a scris *Romanul adolescentului miop*, în ce ţară a fost Mircea Eliade cu o bursă de studiu.
2. Selectează, din textul dat, un cuvânt care să conţină un hiat.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:
   Cuvântul *căruia* (*A existat un roman căruia îi datorez drumul)* este:
   a. adjectiv relativ
   b. pronume personal
   c. pronume relativ
4. Împarte în propoziţii fraza următoare: *A existat un roman căruia îi datorez drumul pe care mă aflu în momentul de faţă*. Menţionează felul fiecărei propoziţii.

B. Alcătuieşte o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre importanţa lecturii.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziţiei şi coerenţa textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conţinutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spaţiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. bătălie = război

   mâhnire = urât

2. tată

3. mânuță, înmânat, înmânare, a înmâna

4. Virgula are rolul de a separa un substantiv în cazul vocativ de restul frazei.

5. fiind

B.

Genul epic presupune manifestarea indirectă a gândurilor, sentimentelor și ideilor autorului. Evenimentele relatate sunt povestite de către un narator. În textul dat, narațiunea este omniscientă, la persoana a III-a, iar acțiunea este structurată pe momentele subiectului, începând cu expoziționea. O altă caracteristică a genului epic pe care o regăsim în textul dat este prezența personajelor principale și secundare: împăratul și cele trei fiice ale sale. De asemenea, modul de expunere dominant este narațiunea, care se împletește cu descrierea și dialogul.

Prin prezența tuturor acestor elemente-cheie, opera dată se încadrează în genul epic.

II. A.

1. Cartea care l-a marcat pe autorul articolului este *Romanul adolescentului miop*. *Romanul adolescentului miop* a fost scris de Mircea Eliade.

   Țara în care Mircea Eliade a călătorit cu o bursă de studiu este India.

2. biblioteca

3. c

4. A existat un roman = propoziție principală

Scanned with OKEN Scanner

căruia îi datorez drumul = propoziție secundară, atributivă
pe care mă aflu în momentul de față = propoziție secundară, atributivă

B.

În opinia mea, lectura are un rol central în viața omului. Nu întâmplător, un mare scriitor și-a imaginat paradisul sub forma unei biblioteci în care se putea plimba, nestingherit, printre rafturile de cărți.

În primul rând, lectura are o funcție formatoare și educativă, scoțându-ne din ignoranță. Ea ne structurează ca indivizi, ne oferă accesul la cunoaștere și la informațiile cele mai variate, din domenii extinse. Cu ajutorul cititului, ne conectăm la descoperirile epocii, dar și la faptele din trecutul îndepărtat, de care altfel nu am afla niciodată.

În al doilea rând, lectura este și un important mijloc de evaziune, permițându-ne să fugim din realitatea cotidiană, apăsătoare, înspre lumi imaginare, pline de fantezie.

În concluzie, lectura are o semnificație centrală în viața omului, prin rolul său formator și terapeutic.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 15

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Din valurile vremii, iubita mea, răsai
Cu braţele de marmur, cu părul lung, bălai -
Şi faţa străvezie ca faţa albei ceri -
Slăbită e de umbra duioaselor dureri!
Cu zâmbetul tău dulce tu mângâi ochii mei,
Femeie între stele şi stea între femei
Şi întorcându-ţi faţa spre umărul tău stâng,
În ochii fericirii mă uit pierdut şi plâng.

Cum oare din noianul de neguri să te rump,
Să te ridic la pieptu-mi, iubite înger scump,
Şi faţa mea în lacrimi pe faţa ta s-o plec,
Cu sărutări aprinse suflarea să ţi-o-nec
Şi mâna friguroasă s-o încălzesc la sân,
Aproape, mai aproape pe inima-mi s-o ţin.

Dar vai, un chip aievea nu eşti, astfel de treci
Şi umbra ta se pierde în negurile reci,
De mă găsesc iar singur cu braţele în jos
În trista amintire a visului frumos...
Zadarnic după umbra ta dulce le întind:
Din valurile vremii nu pot să te cuprind.

(Mihai Eminescu, *Din valurile vremii...*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Indică rima poeziei.
2. Menționează, din textul dat, o metaforă și un epitet metaforic.
3. Explică rolul cratimei în structura: *s-o*.
4. Selectează un oximoron din textul dat.
5. Transcrie versurile care conțin o imagine vizuală.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite poezia *Din valurile vremii...*

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Adolescenții dependenți de internet prezintă modificări cerebrale tipice dependențelor de substanțe, arată un studiu realizat la Academia de Știință din Wuhan, China.

Un grup de 35 de tineri cu vârste cuprinse între 14 și 21 de ani au completat un chestionar privind folosirea internetului, cu întrebări de tipul „Ai încercat, în mod repetat, să controlezi, să reduci sau să stopezi utilizarea Internetului?". Pe baza răspunsurilor, 17 au fost catalogați drept dependenți de internet. În cazul lor, scanarea creierului cu ajutorul imagisticii prin rezonanță magnetică a arătat modificări la nivelul cortexului cerebral din zonele orbitofrontale, similare modificărilor din dependențele de droguri sau de alcool. Aceste zone sunt implicate în generarea și în procesarea emoțiilor, în luarea deciziilor și în controlul gândirii. Deși studiul este mic, cercetătorii îl consideră un pas important în abordarea acestei probleme care afectează tot mai mulți adolescenți.

(Mariana Minea,
Dependența de internet, similară cu cea de droguri, în *Adevărul*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

Scanned with OKEN Scanner

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

   –cu ce altă dependență este asemănată dependența de internet
   –în care țară a fost efectuat studiul asupra adolescenților dependenți de internet
   –câți tineri au fost cuprinși în studiul efectuat de Academie

2. Selectează două cuvinte care conțin diftong.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

   Cuvintele *adolescenți* și *tineri* sunt:

   a. antonime

   b. omonime

   c. sinonime

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: Deși studiul este mic, cercetătorii îl consideră un pas important...

B. Redactează un text de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre pericolele dependenței de internet.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. Rimă împerecheată.
2. Metaforă: „valurile vremii"; epitet metaforic: „brațele de marmur".
3. Cratima marchează rostirea în aceeași silabă a două cuvinte diferite și indică elidarea vocalei *î*. De asemenea, are rol în menținerea ritmului și a măsurii.
4. „duioaselor dureri"
5. „Cu brațele de marmur, cu părul lung, bălai -
   Și fața străvezie ca fața albei ceri -
   Slăbită e de umbra duioaselor dureri!"

B.

Poezia *Din valurile vremii* este scrisă de marele poet național, Mihai Eminescu. În opinia mea, textul se constituie într-o elegie de trei strofe pe tema iubirii. Eul liric își manifestă durerea sfâșietoare produsă de pierderea iubitei: „Zadarnic după umbra ta dulce le întind: /Din valurile vremii nu pot să te cuprind".

Iubita este invocată, rememorată, recuperată în versuri nemuritoare, dar prezența ei concretă lipsește. Metaforele „valurile vremii" și „noianul de neguri" sugerează curgerea inexorabilă a timpului, trecerea implacabilă a destinului. Eul liric trăiește sentimente contradictorii, scindat între fericirea trecută și nostalgia amară a prezentului. Poezia se constituie, astfel, ca o elegie pe tema iubirii pierdute, ce nu mai poate fi recuperată decât prin vis sau creație.

II. A.

1. Dependența de internet este asemănată cu dependența de droguri.

Studiul asupra adolescenților dependenți de internet a fost efectuat în China.

35 de tineri au fost cuprinși în studiul efectuat de Academie.

Scanned with OKEN Scanner

2. au, folosirea

3. c

4. studiul = substantiv comun, nominativ, subiect
este = verb copulativ, indicativ, prezent, formează predicat nominal
mic = adjectiv, cazul nominativ, funcție de predicat nominal
îl = pronume personal, persoana a III-a, acuzativ, complement direct
consideră = verb predicativ, indicativ, prezent, predicat verbal

B.

În opinia mea, dependența de internet este un fenomen contemporan periculos, care afectează tot mai multe persoane. Această problemă se întâlnește în special în rândul tinerilor, dar include și alte categorii de vârstă.

În primul rând, copiii și adolescenții nu ezită să sacrifice timpul alocat lecțiilor, petrecând ore în șir în fața monitoarelor, cu scăderea drastică a randamentului școlar și a lecturilor, în favoarea jocurilor online și a navigării pe diverse forumuri.

În al doilea rând, dependența de internet duce la o izolare periculoasă a individului, care se însingurează în fața calculatorului, departe de prieteni, rezumându-se la o viață virtuală, lipsită de contactul interuman.

În concluzie, consider că dependența de internet este o boală periculoasă, împotriva căreia trebuie să luptăm cu toate forțele.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 16

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Departe sunt de tine şi singur lângă foc,
Petrec în minte viaţa-mi lipsită de noroc.
Optzeci de ani îmi pare în lume c-am trăit,
Că sunt bătrân ca iarna, că tu vei fi murit.
Aducerile-aminte pe suflet cad în picuri,
Redeşteptând în faţă-mi trecutele nimicuri;
Cu degetele-i vântul loveşte în ferești,
Se toarce-n gându-mi firul duioaselor poveşti,
Ş-atuncea dinainte-mi prin ceaţă parcă treci,
Cu ochii mari în lacrimi, cu mâni subţiri şi reci;
Cu braţele-amândouă de gâtul meu te-anini
Şi parc-ai vrea a-mi spune ceva... apoi suspini...
Eu strâng la piept averea-mi de-amor şi frumuseţi,
În sărutări unim noi sărmanele vieţi...
O! glasul amintirii rămâie pururi mut,
Să uit pe veci norocul ce-o clipă l-am avut,
Să uit cum dup-o clipă din braţele-mi te-ai smult...
Voi fi bătrân şi singur, vei fi murit de mult!

(Mihai Eminescu, *Departe sunt de tine...*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Transcrie, din fragmentul dat, un cuvânt derivat, un cuvânt compus şi un cuvânt obţinut prin conversiune.
2. Explică rolul semnului exclamării în structura: O!

Scanned with OKEN Scanner

3. Menționează o inversiune și o comparație din textul dat.
4. Selectează din text un verb la viitorul anterior.
5. Indică funcția sintactică și cazul pronumelui din structura: *brațele-mi*.

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să explici semnificația titlului textului citat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Pentru a preveni îmbolnăvirea, prima recomandare a medicilor este să facem cât mai multă mișcare. Dacă nu ai timp să mergi la sală sau să faci jogging, profită de fiecare ocazie pentru a merge pe jos. Așa poți preveni o serie de boli grave, precum diabetul sau afecțiunile cardiace. Află ce alte beneficii mai aduce mersul pe jos.

Cea mai agreabilă, cea mai simplă și cea mai la îndemână formă de activitate fizică este mersul pe jos. Potrivit specialiștilor americani de la Institutul Național al Inimii, Plămânilor și Sângelui, mersul pe jos are efecte reale asupra stării de sănătate numai dacă se face în sesiuni de câte 30 de minute, cinci zile pe săptămână. Cele două ore și jumătate de mers pe jos pot fi integrate în activitățile cotidiene. De exemplu, renunță la lift și urcă pe scări, iar când mergi la serviciu, coboară cu o stație mai devreme și restul drumului mergi pe jos. În ceea ce privește ritmul pașilor, cercetătorii britanici de la Universitatea Loughborough spun că trebuie să mergi în așa fel încât să nu-ți pierzi abilitatea de a vorbi.

Mersul pe jos în mod regulat ne face să arătăm mai tineri cu șapte ani, susțin medicii americani de la Clinica Mayo. Acest lucru se explică prin faptul că mișcarea regulată modifică cei mai importanți factori favorizanți ai îmbătrânirii.

(Alina Boghiceanu, *7 beneficii ale mersului pe jos*, în *Adevărul*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

Scanned with OKEN Scanner

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul dat: care e prima recomandare a medicilor pentru a preveni îmbolnăvirea, ce boli previne mersul pe jos, cine susține că mersul pe jos ne face să arătăm mai tineri cu șapte ani.
2. Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul și titlul publicației în care a apărut acesta.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:
   Cuvântul *îmbolnăvirea* conține un:
   a. hiat
   b. diftong
   c. triftong
4. Desparte în propoziții fraza următoare: Pentru a preveni îmbolnăvirea, prima recomandare a medicilor este să facem cât mai multă mișcare.

B. Alcătuiește o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi opinia despre importanța activității fizice.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. redeșteptând: cuvânt format prin derivare
   optzeci: cuvânt format prin compunere
   meu: cuvânt format prin conversiune, adjectiv pronominal posesiv provenit din pronume posesiv

Scanned with OKEN Scanner

2. Semnul exclamării se pune după o interjecție care exprimă starea afectivă a eului liric.
3. Comparație: bătrân ca iarna
   Inversiune: duioaselor povești
4. vei fi murit
5. pronume în cazul dativ posesiv, funcție sintactică de atribut pronominal

B.

Titlul poeziei se află în deplină armonie cu conținutul ei, anticipând tema textului și orientând lectura. Eul liric este sfâșiat de nostalgia pentru persoana iubită, iar această tristețe e subliniată încă de la începutul fragmentului. Titlul se compune dintr-o inversiune (departe sunt) și un pronume personal la persoana a II-a în cazul acuzativ, care o desemnează pe iubita pierdută. Punctele de suspensie marchează infinitatea durerii de care este cuprins eul liric, sugerând prelungirea ei insuportabilă.

II. A.

1. Pentru a preveni îmbolnăvirea, medicii ne recomandă să facem cât mai multă mișcare.
   Mersul pe jos previne diabetul și afecțiunile cardiace.
   Medicii americani de la Clinica Mayo sunt cei care susțin că mersul pe jos ne face să arătăm mai tineri cu șapte ani.
2. Fragmentul a fost extras din articolul *7 beneficii ale mersului pe jos*.
   Publicația în care a apărut articolul se numește *Adevărul*.
3. b
4. Pentru a preveni îmbolnăvirea, prima recomandare a medicilor este = propoziție principală

   să facem cât mai multă mișcare = propoziție secundară, predicativă

B.

În opinia mea, activitatea fizică nu ar trebui ignorată, deoarece ea are un rol esențial pentru păstrarea sănătății noastre.

Scanned with OKEN Scanner

În primul rând, mișcarea regulată ne permite să ne menținem condiția fizică, ajutându-ne să fim mereu în formă. Spre exemplu, alergatul sau înotul contribuie la dezvoltarea armonioasă a corpului. De aceea, e de preferat să alegem mersul pe jos în locul deplasării cu mașina și să alocăm mai mult timp ieșirilor în natură.

În al doilea rând, practicarea sportului reduce semnificativ nașterea bolilor. De asemenea, mișcarea ne îmbunătățește starea de spirit și ne ajută să devenim mai optimiști, prevenind apariția depresiilor.

În concluzie, trebuie să ne facem timp pentru activitatea fizică, în ciuda programului aglomerat, deoarece ea ne condiționează starea generală de sănătate și chiar tonusul psihic.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 17

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Leul s-a-mbrăcat odată
Într-o piele de măgar,
Să colinde ţara toată
Din hotar până-n hotar,
Ca să vadă cum se poartă lupii (marii dregători)
Cu noroadele-i blajine de supuşi rumegători.

Deci, trecând el într-o seară la o margine de crâng
Ca un biet măgar nătâng,
Nişte lupi, cum îl văzură, se reped la el pe loc
Şi-ntr-o clipă îl înşfacă, grămădindu-l la mijloc.

– Staţi, mişeilor! Ajunge, – că vă rup în dinţi acuşi!
(Strigă leul, apărându-şi pielea cea adevărată.)
Astfel vă purtaţi voi oare cu iubiţii mei supuşi?...

Lupii, cunoscându-i glasul, îndărăt s-au tras pe dată
Şi de frică se făcură mici, ca nişte căţeluşi.
– O, măria-ta! Iertare!
Zise cel mai diplomat, -
Semănai aşa de tare
C-un măgar adevărat!...

(George Topârceanu, *Leul deghizat*)

Scanned with OKEN Scanner

I. A.

1. Precizează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: adevărat, noroadele, stat
2. Explică rolul virgulei în structura: *Staţi, mişeilor!*.
3. Numeşte un mod de expunere prezent în fragmentul dat.
4. Menţionează două comparaţii din textul dat.
5. Transcrie versurile care conţin o imagine dinamică.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenenţa la specia literară *fabulă* a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

Angajaţii care stau mai mult de 11 ore la serviciu sunt de două ori şi jumătate mai predispuşi la depresie, faţă de cei care stau 8 ore, atenţionează medicii.

Cercetătorii de la două universităţi din Londra, împreună cu o echipă de oameni de ştiinţă din Finlanda au găsit o asociere între numărul de ore petrecute la serviciu şi riscul de depresie. Ei au monitorizat, timp de şase ani, peste 2. 000 de angajaţi cu vârste cuprinse între 35 şi 55 de ani şi care aveau diverse tipuri de activităţi şi cu un program diferit. Rezultatele studiului au ţinut seama de stilul de viaţă al persoanelor monitorizate, de nivelul de stres de la serviciu şi de starea civilă a acestora.

Majoritatea angajaţilor care lucrează peste program sunt bărbaţi bine remuneraţi şi cu funcţii care le ofereau provocări, au observat cercetătorii. Însă depresia nu este frecventă în rândul acestora. Ea afectează mai degrabă femeile bine plătite, iar oamenii de ştiinţă presupun că de vină pentru aceasta sunt responsabilităţile mai numeroase din afara programului de serviciu.

(Oana Antonescu, *Munca peste program ne face depresivi*, în *Adevărul*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul dat: cine a studiat legătura dintre numărul de ore petrecute la serviciu și riscul de depresie, care angajați sunt de două ori și jumătate mai predispuși la depresie, câți angajați au fost monitorizați în cadrul studiului de șase ani.

2. Scrie titlul publicației în care a apărut articolul din care este extras fragmentul și numele autorului articolului.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:
   Din punct de vedere morfologic, cuvântul **și** este:
   a. conjuncție coordonatoare copulativă
   b. conjuncție coordonatoare adversativă
   c. prepoziție simplă

4. Precizează funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: Angajații care stau mai mult de 11 ore la serviciu sunt de două ori și jumătate mai predispuși la depresie.

B. Alcătuiește o compunere de 8-10 rânduri în care, valorificând textul dat, să-ți exprimi opinia despre necesitatea timpului liber.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. adevărat = real, veridic
   noroadele = popoarele
   stat = țară
2. Virgula separă vocativul („mișeilor“) de restul enunțului.
3. Narațiunea.
4. Comparații: „trecând el... ca un biet măgar nătâng“;„Lupii... se făcură mici, ca niște cățeluși“.
5. Imagine dinamică:

   „Niște lupi, cum îl văzură, se reped la el pe loc
   Și-ntr-o clipă îl înșfacă, grămădindu-l la mijloc.“

B.

Fabula este o specie a genului epic, în versuri sau în proză, în care sunt satirizate defecte și moravuri omenești, puse de obicei pe seama animalelor. Poezia *Lupul deghizat* respectă aceste caracteristici ale speciei, având drept personaje leul și lupii. Este o scurtă povestire alegorică, în care leul pleacă să-și verifice supușii, deghizat în măgar, dar are surpriza să fie tratat ca atare. Principala figură de stil a oricărei fabule este personificarea, cu ajutorul căreia animalele vorbesc și se comportă ca niște oameni. Regăsim această trăsătură și în *Leul deghizat*: leul dialoghează cu supușii lui, lupii, apărând ca un conducător plecat să-și inspecteze poporul. Din toate aceste argumente, rezultă că textul dat se încadrează în categoria fabulei.

II. A.

1. Legătura dintre numărul de ore petrecut la serviciu și riscul de depresie a fost studiată de către cercetătorii de la două universități din Londra, în colaborare cu o echipă de oameni de știință din Finlanda.

Scanned with OKEN Scanner

Angajații care lucrează mai mult de unsprezece ore sunt mai predispuși la depresie.

Peste două mii de angajați au fost monitorizați în cadrul studiului.

2. Articolul din care este extras fragmentul a fost publicat în *Adevărul.*
   Autorul articolului este Oana Antonescu.
3. a
4. Angajații = subiect simplu
   care = subiect simplu
   la serviciu = complement circumstanțial de loc
   mai predispuși = nume predicativ

B.

În opinia mea, timpul liber este absolut indispensabil în viața omului, deorece ne permite să ne conservăm individualitatea și să ne dedicăm pasiunilor și visurilor noastre.

În primul rând, timpul liber ne readuce în sânul familiei, alături de cei dragi. Tot în momentele de odihnă ne întâlnim cu prietenii, mergem la teatru sau în excursii, facem sport, citim sau ascultăm muzică. Toate aceste activități relaxante ne ajută să ne reinventăm după o zi lungă și obositoare.

În al doilea rând, munca în exces este extenuantă și dăunătoare, adesea ne amenință sănătatea. Un organism suprasolicitat va face față mai greu bolilor și va sfârși prin a nu mai da randament.

În concluzie, trebuie să păstrăm mereu un echilibru între muncă și timpul liber, deoarece numai astfel vom reuși să avem o viață împlinită, armonioasă.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 18

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Aburii uşori ai nopţii ca fantasme se ridică
Şi, plutind deasupra luncii, printre ramuri se despică.
Râul luciu se-nconvoaie sub copaci ca un balaur
Ce în raza dimineţii mişcă solzii lui de aur.

Eu mă duc în faptul zilei, mă aşez pe malu-i verde
Şi privesc cum apa curge şi la cotiri ea se pierde,
Cum se schimbă-n vălurele pe prundişul lunecos,
Cum adoarme la bulboace, săpând malul nisipos.

Când o salcie pletoasă lin pe baltă se coboară,
Când o mreană saltă-n aer după-o viespe sprinteoară,
Când sălbaticele raţe se abat din zborul lor,
Bătând apa-ntunecată de un nour trecător.

Şi gândirea mea furată se tot duce-ncet la vale
Cu cel râu care-n veci curge, fără-a se opri din cale,
Lunca-n juru-mi clocoteşte; o şopârlă de smarald
Cată ţintă, lung la mine, părăsind nisipul cald.

(Vasile Alecsandri, *Malul Siretului*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Transcrie, din fragmentul dat, un cuvânt derivat, un cuvânt compus şi un cuvânt obţinut prin conversiune.

Scanned with OKEN Scanner

2. Explică rolul virgulei în structura: „Eu mă duc în faptul zilei, mă așez pe malu-i verde…"
3. Selectează, din textul dat, un verb la modul gerunziu și un verb la modul infinitiv.
4. Menționează, din textul dat, o comparație și un epitet metaforic.
5. Indică rima poeziei.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specia literară pastel a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Profesori din toată țara au petrecut două zile în compania unor specialiști americani de la care au învățat cum să-și facă orele captivante, folosindu-se de filme și fotografii.

Americanul Hall Davidson și echipa lui de traineri, toți foști profesori și actuali membri ai echipei Discovery Education, au ajuns weekendul trecut la Sibiu cu misiunea de a-i convinge pe dascălii români de beneficiile folosirii filmelor la clasă. Înainte să participe la această întâlnire, fiecare dintre cei 110 profesori de științe avusese ocazia să urmărească împreună cu elevii săi câte o lecție din programul „Școala Discovery", proiect inițiat de cunoscutul post TV și îmbrățișat cu mult entuziasm de Ministerul Educației. Încă de la început, impactul programului a fost uriaș. Unii profesori l-au privit cu neîncredere – „ăștia vor să ne înlocuiască" -, alții i-au încurajat pe copii să vizioneze lecțiile televizate de Matematică, Fizică, Chimie, Biologie și alte științe, fiind curioși să afle ei înșiși mai mult. Prin școli, directorii au început să facă liste cu profesorii care s-au înregistrat pe site-ul proiectului, de unde aceștia pot descărca ghiduri pentru fiecare episod, cu obiectivele lecției, întrebări care să-i apropie pe elevi de conținut, propuneri de activități în clasă și definiții pentru termenii de vocabular.

(Raluca Sofronie, *Lecții după metoda Discovery*, în *Adevărul*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul dat: care e titlul articolului din care este extras fragmentul, cine este autorul articolului, de către cine a fost inițiat programul Școala Discovery.
2. Selectează două cuvinte care fac parte din câmpul semantic al școlii.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

   În propoziția: *Impactul programului a fost uriaș.*, verbul *a fi* este:

   a. auxiliar

   b. copulativ

   c. predicativ

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: Unii profesori l-au privit cu neîncredere, alții i-au încurajat pe copii să vizioneze lecțiile televizate.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre lecțiile în care se folosesc filme şi fotografii.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. nisipos = cuvânt format prin derivare
   deasupra = cuvânt format prin compunere
   mea = cuvânt obținut prin conversiune, adjectiv posesiv provenit din pronume posesiv
2. Virgula separă două propoziții coordonate juxtapuse și marchează grafic o pauză scurtă făcută în cursul frazei.
3. Verb la gerunziu: plutind
   Verb la infinitiv: a se opri
4. Comparație: „Aburii ușori ai nopții ca fantasme se ridică"
   Epitet metaforic: „șopârlă de smarald"
5. Rimă împerecheată

B.

Pastelul este o specie a genului liric în versuri în care se prezintă, cu ajutorul descrierii, un tablou din natură. Consider că textul dat se încadrează în această categorie, deoarece respectă toate caracteristicile speciei.

În primul rând, *Malul Siretului* este o operă lirică în care ni se prezintă un tablou de natură uluitor prin frumusețea lui: râul Siret, pe care eul liric îl contemplă, fascinat și totodată melancolic, de pe mal. Principalul mod de expunere este descrierea, cu ajutorul căreia poetul prezintă unduirile apei, ca și animalele și plantele care navighează de-a lungul râului. Efemeritatea valurilor sugerează efemeritatea condiției umane înseși, faptul că omul e, la rândul lui, trecător.

În al doilea rând, poetul recurge la variate imagini vizuale și dinamice(„Aburii ușori ai nopții ca fantasme se ridică"), precum și la numeroase figuri de stil, precum comparațiile și epitetele adjectivale, care îi permit să descrie poetic tabloul din natură, lucru specific pastelului.

În concluzie, din toate aceste argumente rezultă că textul dat se încadrează în specia pastelului.

Scanned with OKEN Scanner

II. A.

1. Titlul articolului din care este extras fragmentul e„Lecții după metoda Discovery".
   Autorul articolului se numește Raluca Sofronie.
   Programul Școala Discovery a fost lansat de către postul de televiziune Discovery.
2. profesori, elevi, lecții, științe
3. b
4. Unii = adjectiv nehotărât, articulat cu articol hotărât enclitic, cazul nominativ, funcție sintactică de atribut adjectival
   profesori = substantiv comun nearticulat, plural, cazul nominativ, funcție sintactică de subiect simplu
   cu neîncredere = substantiv comun, cazul acuzativ, precedat de prepoziție simplă, funcție sintactică de complement circumstanțial de mod
   pe copii = substantiv comun, plural, cazul acuzativ, precedat de prepoziție simplă, funcție sintactică de complement direct

II. B.

În opinia mea, lecțiile moderne (în care se folosesc diverse mijloace tehnice, precum filmele, fotografiile și calculatorul) au atât avantaje, cât și dezavantaje, dar reprezintă, per ansamblu, o inovație pozitivă pentru sistemul de învățământ actual.

În primul rând, mijloacele tehnice fac ca lecția să fie mai spectaculoasă și mai ușor de urmărit, captivând chiar și elevii dezinteresați. Mai mult, o astfel de lecție face accesibilă materia și eficientizează procesul învățării, facilitând asimilarea cunoștințelor. În special pentru științele exacte, precum biologia, geografia, chimia, matematica, fizica sau informatica, ajutorul calculatorului, al filmelor sau al fotografiilor este de neprețuit.

Pe de altă parte, includerea mijloacelor tehnice și modernizarea lecțiilor nu ar trebui absolutizate, deoarece există încă lecții care se pot susține în mod tradițional. Din păcate, folosirea în exces a calculatorului a dus la scăderea lecturilor și la îndepărtarea elevilor de biblioteci.

În concluzie, lecțiile moderne au dinamizat sistemul de învățământ și au meritul incontestabil de a atrage copiii spre studiu.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 19

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

A fost odată, când a fost, că, dacă n-ar fi fost, nu s-ar povesti.

Noi nu suntem de pe când poveştile, ci suntem mai dincoace cu vro două-trei zile, de pe când se potcovea purecele cu nouăzeci şi nouă de ocă de fer la un picior şi tot i se părea că-i uşor.

Cică era odată un om însurat, şi omul acela trăia la un loc cu soacră-sa. Nevasta lui, care avea copil de ţâţă, era cam proastă; dar şi soacră-sa nu era tocmai hâtră.

Întru una din zile, omul nostru iese de-acasă după trebi, ca fiecare om. Nevasta lui, după ce-şi scăldă copilul, îl înfăşă şi-i dete ţâţă, îl puse în albie lângă sobă, căci era iarnă; apoi îl legănă şi-l dezmerdă, până ce-l adormi. După ce-l adormi, stătu ea puţin pe gânduri ş-apoi începu a se boci cât îi lua gura: „Aulio! copilaşul meu, copilaşul meu!"

Mama ei, care torcea după horn, cuprinsă de spaimă, zvârli fusul din mână şi furca din brâu cât colo şi, sărind fără sine, o întrebă cu spaimă:

– Ce ai, draga mamei, ce-ţi este?!

– Mamă, mamă! Copilul meu are să moară!

– Când şi cum?

– Iată cum. Vezi drobul cel de sare pe horn?

– Îl văd. Şi?

– De s-a sui mâţa, are să-l trântească drept în capul copilului şi să mi-l omoare!

– Vai de mine şi de mine, că bine zici, fata mea; se vede că i s-au sfârşit mititelului zilele!

Şi, cu ochii pironiţi în drobul de sare de pe horn şi cu mânile încleştate, de parcă le legase cineva, începură a-l boci amândouă, ca

Scanned with OKEN Scanner

nişte smintite, de clocotea casa. Pe când se sluţeau ele, cum vă spun, numai iaca şi tatăl copilului intră pe uşă, flămând şi năcăjit ca vai de el.

– Ce este ? Ce v-au găsit, nebunelor?

Atunci ele, viindu-şi puţin în sine, începură a-şi şterge lacrămile şi a-i povesti cu mare jale despre întâmplarea neîntâmplată. Omul, după ce le ascultă, zise cu mirare:

– Bre! mulţi proşti am văzut eu în viaţa mea, dar ca voi n-am mai văzut. Mă... duc în lumea toată! Şi de-oiu găsi mai proşti decât voi, m-oiu mai întoarce acasă, iar de nu, ba.

Aşa zicând, oftă din greu, ieşi din casă, fără să-şi ieie ziua bună, şi plecă supărat şi amărât ca vai de om!

(Ion Creangă, *Prostia omenească*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Precizează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *odată, nevasta, jale.*
2. Explică rolul virgulei în structura: *-Ce ai, draga mamei, ce-ţi este ?!.*
3. Menţionează un oximoron şi o metaforă din fragmentul citat.
4. Precizează un mod de expunere prezent în textul dat.
5. Selectează un verb la perfect simplu din textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi că textul dat se încadrează în genul epic.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

Sunt multe, sunt importante, sunt semnificative. Cele mai consistente dintre acestea? Nu-mi iau riscul a face o clasificare. Şi totuşi, trebuie să o recunosc, dintre toate, evenimentul de adâncă semnificaţie s-a dovedit a fi reluarea activităţii Corului de Cameră „Madrigal".

Scanned with OKEN Scanner

De decenii, ansamblul se dovedește a fi o efigie a culturii naționale. A fost înființat cu aproape o jumătate de secol în urmă prin strădania regretatului maestru Marin Constantin, personalitate artistică care astăzi – în perspectiva timpului – se dovedește a fi fost un inegalabil muzician al cântului coral. S-au cunoscut, s-au format împreună. Împreună au avut parte de marile bucurii ale muzicii, de la cântul madrigalesc al Renașterii, la comorile cântului nostru de strană, de la repertoriul românesc la cel universal al secolului XX. Nu poate fi uitat repertoriul colindelor românești, o bogăție spirituală căreia „Madrigal"-iștii i-au conferit o inimitabilă prospețime a expresiei, acea zicere interioară care bucură inima, care încălzește sufletul. Au colindat împreună lumea cea largă. S-au dovedit a fi veritabili ambasadori ai spiritului, ambasadori ai ființei noastre. Iar aceasta în lungi perioade de timp în care ne-am aflat cu toții în grea cumpănă. Astăzi se pare că "Madrigal"-ul renaște. Din zona instituționalizată a învățământului a trecut în cea a culturii. Generația membrilor fondatori se primenește. Atât la nivelul ansamblului, cât și la acela al maeștrilor de cor, al dirijorilor.

În mijloc de decembrie, la Ateneul Român, "Madrigal"-ul pare să fi îmbrăcat haine noi. La propriu și la figurat. Costumele cele vechi au fost înlocuite de culori pastelate, vioaie; au fost concepute de cunoscutul designer vestimentar care este Doina Levintza. La pupitrul dirijoral l-am reîntâlnit pe maestrul Voicu Popescu, un demn urmaș al maestrului Marin, un uimitor talent al comunicării sensibil animate în zona expresiei cântului coral. I-a fost dat să aștepte cam mult până în momentul în care a putut susține un întreg program în compania acestui ansamblu unic în felul său! Întregul concert a fost dedicat repertoriului prilejuit de sărbătorile sfârșitului de an, creații datorate maeștrilor trecutului, Nicolae Ursu, Gheorghe Cucu, Nicolae Lungu, Alexandru Pașcanu, de asemenea pagini din repertoriul universal, de la melodia gregoriană „Salve Regina" la creațiile renascentiste ale lui Michael Praetorius sau cele contemporane de mare vivacitate sonoră…

(Dumitru Avakian, *Bucuriile muzicale ale sezonului*, în *România literară*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat:

   –cum se numește articolul din care a fost selectat fragmentul
   –cine este autorul articolului
   –în ce publicație a apărut articolul

2. Selectează o propoziție subiectivă din textul dat.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

   Verbul au fost concepute este la diateza:

   a. reflexivă

   b. activă

   c. pasivă

4. Precizează funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: Nu poate fi uitat repertoriul colindelor românești...

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre importanța muzicii în viața omului.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. odată = cândva

   nevasta = soția

   jale = tristețe, disperare

2. Virgula separă vocativul de restul frazei și marchează grafic o pauză scurtă în cadrul enunțului.

3. Oximoron: „întâmplarea neîntâmplată"

   Metaforă: „clocotea casa"

4. Narațiunea, dialogul.

5. începu

B.

Genul epic cuprinde totalitatea operelor în care autorul își exprimă indirect gândurile, ideile, sentimentele și viziunea despre lume și viață, cu ajutorul personajelor și al acțiunii. Textul dat se încadrează în genul epic deoarece respectă toate caracteristicile specifice.

În primul rând, modul principal de expunere este narațiunea omniscientă (la persoana a III-a), iar acțiunea este structurată pe momentele subiectului. Narațiunea se împletește cu dialogul și descrierea. De asemenea, apar personajele: doi soți și copilul lor, precum și soacra, toți trăind în aceeași casă, prezentată în expoziție.

În al doilea rând, scriitorul își exprimă indirect gândurile și sentimentele, cu ajutorul faptelor narate și al personajelor. Astfel, prostia omenească este portretizată prin intermediul soacrei și al nevestei, care sunt convinse că drobul de sare va cădea peste copil, dar nu iau nicio măsură, ci stau și se vaită inutil, în chip absurd, așteptând să de întâmple nenorocirea.

În concluzie, din toate aceste argumente rezultă că fragmentul dat se încadrează în genul epic.

Scanned with OKEN Scanner

II. A.

1. Articolul din care a fost selectat fragmentul se numește„Bucuriile muzicale ale sezonului".

   Autorul articolului este Dumitru Avakian.
   Articolul a apărut în România literară.

2. Propoziție subiectivă = să o recunosc

3. c

4. fi = complement direct

   repertoriul = subiect simplu
   colindelor = atribut substantival genitival

B.

În opinia mea, muzica joacă un rol extrem de important în viața omului. Încă din antichitate, muzica era recomandată ca gimnastica sufletului. Marele filozof Socrate o considera o materie obligatorie în educarea tinerilor, deoarece ea le modela spiritul în mod armonios.

În primul rând, muzica (în special cea clasică) are o funcție terapeutică atestată, ajutând la vindecarea depresiilor și îmbunătățind tonusul psihic. Este, de asemenea, un element de divertisment, care ne însoțește la toate petrecerile și ne acompaniază momentele cele mai importante din viață.

În al doilea rând, muzica reprezintă un tip superior de educație, care ne înalță într-o sferă ideală și ne oferă accesul la lumea cunoașterii.

În concluzie, muzica este o artă indispensabilă omului, care ne-a însoțit și ne va însoți mereu de-a lungul istoriei.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 20

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Trecut-au anii ca nouri lungi pe şesuri
Şi niciodată n-or să vie iară,
Căci nu mă-ncântă azi cum mă mişcară
Poveşti şi doine, ghicitori, eresuri,

Ce fruntea-mi de copil o-nseninară,
Abia-nţelese, pline de-nţelesuri -
Cu-a tale umbre azi în van mă-mpresuri,
O, ceas al tainei, asfinţit de sară.

Să smulg un sunet din trecutul vieţii,
Să fac, o, suflet, ca din nou să tremuri
Cu mâna mea în van pe liră lunec;

Pierdut e totu-n zarea tinereţii
Şi mută-i gura dulce-a altor vremuri,
Iar timpul creşte-n urma mea... mă-ntunec!

(Mihai Eminescu, *Trecut-au anii...)*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Menţionează două diminutive din familia lexicală a cuvântului **nor**.
2. Transcrie o inversiune şi o metaforă din textul dat.
3. Explică rolul virgulei în structura: *O, ceas al tainei... .*

Scanned with OKEN Scanner

4. Selectează din text un substantiv în cazul vocativ.

5. Transcrie două cuvinte cu sens figurat din textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite poezia *Trecut-au anii...* .

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

Ea există, într-adevăr: rețeta pentru o viață lungă! Ingredientele le veți găsi în acest articol. Doar atît vă spunem din capul locului: va fi vorba mai ales de bucurie şi plăcere, şi câtuşi de puțin de renunțare. Ați devenit curioşi? Perfect. Căci curiozitatea este una din componentele importante ale rețetei de care vă vorbim. Iată şi altele: locul unde trăiți, vremea, copiii sau prietenii. Numeroase studii de actualitate atestă faptul că noi, toți, putem profita de aceşti factori de sanatate, adesea ignorați. Dar pentru asta e nevoie să îi cunoaştem şi să ştim să îi folosim.

1. Natura

Ce spun cercetătorii:

O pădure, un parc, un loc de joacă înconjurat de vegetație: cine are asemenea «vecini» va suferi mai rar de boli cardiovasculare şi va trăi mai mult. Acest secret al naturii l-a descoperit dr. Richard Mitchell de la Universitatea Glasgow, când a cercetat 360. 000 de cazuri de deces din Anglia, interesându-se printre altele la ce depărtare locuiau decedații de cea mai apropiată suprafață verde. Stările anxioase şi depresiile sunt şi ele cu până la 30% mai puțin frecvente la megieşii pădurilor şi ai poienilor, au constatat epidemiologii olandezi. Este evident, afirmă oamenii de ştiință, că apropierea de natură acționează ca un inamic redutabil al stresului. O explicație mai profundă ne-o oferă evoluționiştii. În opinia lor, verdele frunzişului şi abundența florilor au un efect liniştitor, deoarece subconştientul ancestral (ce ne leagă de strămoşii din epoca de piatră) le interpretează ca semnale care anunță o recolta bogată.

(Gilda Fildan, *Lecția de viață lungă,* în *Formula As*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

   –care e rețeta pentru o viață lungă
   –cum se numește articolul din care a fost selectat fragmentul
   –în ce publicație a apărut articolul

2. Selectează două cuvinte care conțin hiat.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

   Cuvântul *verdele* este format prin:

   a. conversiune

   b. compunere

   c. derivare

4. Desparte în propoziții fraza: Este evident, afirmă oamenii de știință, că apropierea de natură acționează ca un inamic redutabil al stresului.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre viața în natură.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. norișor, noruleț

Scanned with OKEN Scanner

2. Inversiune: „trecut-au anii“

   Metaforă: „mă-ntunec“

3. Virgula separă o interjecție de restul frazei; de asemenea, marchează grafic o pauză scurtă în cadrul enunțului.

4. suflet

5. zarea („zarea tinereții“)

   ceas („ceas al tainei“)

B.

În opinia mea, mesajul poeziei *Trecut-au anii...* este legat de efemeritatea omului pe pământ, scurgerea inexorabilă a anilor generând tristețea eului liric, nostalgia pentru inocența vârstei de aur, redată prin metaforele„zarea tinereții“ și„gura dulce-a altor vremuri“.

Comparația„trecut-au anii ca nouri lungi pe șesuri“ sugerează înaintarea implacabilă a timpului și fragilitatea ființei umane, supusă unui destin mereu schimbător. Enumerația„povești și doine, ghicitori, eresuri“ creionează universul plin de farmec al copilăriei, în antiteză cu melancolia amară a prezentului, redată prin metafora„mă-ntunec“.

În concluzie, mesajul poeziei este centrat pe tema efemerității condiției umane, supusă trecerii neîndurătoare a timpului.

II. A.

1. Rețeta pentru o viață lungă este să trăim în mijlocul naturii.

   Articolul din care a fost selectat fragmentul se numește„Lecția de viață lungă“.

   Articolul a apărut în Formula As.

2. apropierea, explicație

3. a

4. Este evident = propoziție principală

   afirmă oamenii de știință = incidentă

   că apropierea de natură acționează ca un inamic redutabil al stresului = propoziție subiectivă, subordonată

Scanned with OKEN Scanner

B.

În opinia mea, viața în natură are numai avantaje, motiv pentru care ar trebui s-o adoptăm cu încredere.

În primul rând, natura reprezintă o oază de liniște și de confort psihic, o insulă în care ne putem retrage din calea orașului hiperindustrializat. Aici ne reîntoarcem la vechile noastre obiceiuri, petrecându-ne timpul în aer liber și relaxându-ne în grădini, la umbra copacilor, la mare sau la munte.

În al doilea rînd, natura are un extraordinar efect purificator și terapeutic. Ea ne întărește imunitatea, ne ferește de poluare, ne ocrotește și ne apără de boli, ne conferă un trai armonios, echilibrat.

În concluzie, reîntoarcerea la viața în natură reprezintă un remediu important pentru lumea modernă, supusă industrializării excesive.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 21

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Era odată o babă, care avea trei feciori nalţi ca nişte brazi şi tari de virtute, dar slabi de minte.

O răzeşie destul de mare, casa bătrânească cu toată pojijia ei, o vie cu livadă frumoasă, vite şi multe păsări alcătuiau gospodăria babei. Pe lângă acestea mai avea strânse şi părăluţe albe pentru zile negre; căci lega paraua cu zece noduri şi tremura după ban.

Pentru a nu răzleţi feciorii de pe lângă sine, mai dură încă două case alături, una la dreapta şi alta de-a stânga celei bătrâneşti. Dar tot atunci luă hotărâre nestrămutată a ţinea feciorii şi viitoarele nurori pe lângă sine – în casa bătrânească – şi a nu orândui nimic pentru împărţeală până aproape de moartea sa. Aşa făcu; şi-i râdea inima babei de bucurie când gândea numai cât de fericită are să fie, ajutată de feciori şi mângâiată de viitoarele nurori. Ba de multe ori zicea în sine: „Voi privighea nurorile, le-oi pune la lucru, le-oi struni şi nu le-oi lăsa nici pas a ieşi din casă, în lipsa feciorilor mei. Soacră-mea – fie-i ţărâna uşoară!- aşa a făcut cu mine. Şi bărbatu-meu – Dumnezeu să mi-l ierte! – nu s-a putut plânge că l-am înşelat sau i-am risipit casa; ... deşi câteodată erau bănuiele... şi mă probozea... dar acum s-au trecut toate!»

Tustrei feciorii babei umblau în cărăuşie şi câştigau mulţi bani. Celui mai mare îi venea vremea de însurat, şi baba, simţind asta, umbla valvârtej să-i găsească mireasă; şi în cinci-şase sate, abia-abia putu nimeri una după placul ei: nu prea tânără, naltă şi uscăţivă, însă robace şi supusă.

(Ion Creangă, *Soacra cu trei nurori*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din fragmentul dat, o conjuncție, o prepoziție și un adverb.
2. Explică rolul virgulei în structura: *Era odată o babă, care avea trei feciori nalți... .*
3. Menționează o enumerație și un oximoron din textul dat.
4. Precizează un mod de expunere din fragmentul dat.
5. Selectează un numeral colectiv din textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să caracterizezi un personaj din fragmentul citat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Cine pe cine salută primul, ce cadouri poți oferi și cum te scuzi când nu ești punctual- câteva dintre temele de curs.

Lecțiile de bune maniere îi ajută pe cei mici să înțeleagă ce se cuvine să facă în anumite situații, care sunt gesturile nepoliticoase și cum să converseze civilizat. Chiar dacă toate acestea se învață, în principiu, în familie, prezența la aceste lecții îi poate convinge că bunele maniere nu sunt doar o obsesie a părinților.

La clubul „Clever children" din Capitală cursul conține patru lecții: politețe, salut, comportamentul la masă, comportamentul în societate, vizita, conversația, cadourile, punctualitatea și vestimentația- fac parte din „programa" de curs. La lecția despre cum se oferă cadouri, învață, spre exemplu, că nu trebuie să dăruiască unui prieten un animal, fără ca, în prealabil, să fi cerut voie părinților copilului.

(Cristina Olivia Moldovan,
Bunele maniere: lecții pentru copii, în *Evenimentul zilei*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

Scanned with OKEN Scanner

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat:

   -autorul textului
   -tema articolului
   -publicația în care a apărut articolul

2. Selectează două structuri care prezintă temele lecțiilor de bune maniere.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

   Verbul *să fi cerut* este la modul:

   a. conjunctiv perfect

   b. condițional-optativ perfect

   c. indicativ

4. Indică trei termeni din familia lexicală a cuvântului *copil*.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi opinia despre importanța bunelor maniere.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. conjuncție = și
   prepoziție = de
   adverb = atunci

Scanned with OKEN Scanner

2. Virgula separă propoziția subordonată atributivă de propoziția principală. Marchează grafic o pauză scurtă în cadrul frazei.

3. Enumerație: O răzeşie destul de mare, casa bătrânească cu toată pojijia ei, o vie cu livadă frumoasă, vite şi multe păsări.
Oximoron: „zile negre"

4. Narațiunea.

5. tustrei

B.

Personajul principal din fragmentul dat este soacra. Aceasta este caracterizată atât direct, de către autor, dar şi indirect, prin intermediul acțiunii şi al limbajului, trăsăturile sale reieşind din comportamentul general şi din atitudinea față de celelalte personaje.

Conform caracterizării directe a autorului, soacra apare ca fiind lacomă şi arivistă, căci„tremura după ban". De asemenea, este egoistă şi rea, văzându-şi doar interesul propriu şi încercând să-şi asigure o bătrânețe fără griji. Din atitudinea față de nurorile sale, reiese că e o persoană despotică şi meschină, alegându-şi nu o noră tânără şi frumoasă, ci una robustă şi bună de muncă, aptă să o ajute în gospodărie.

II. A

1. Autorul textului dat este Cristina Olivia Moldovan.
Tema articolului se referă la bunele maniere.
Publicația în care a apărut articolul se numeşte Evenimentul zilei.

2.„Cine pe cine salută primul, ce cadouri poți oferi".

3. a

4. copilaş, copilărie, copilandru, copilăros

B.

În opinia mea, bunele maniere sunt de neprețuit, fiindu-ne necesare în viața de zi cu zi, atât în familie, cât şi în societate, deoarece este important să ştim cum să ne comportăm în public.

Scanned with OKEN Scanner

În primul rând, un om care îi respectă pe ceilalți va fi la rândul lui respectat și iubit, iar respectul față de alți indivizi ni-l arătăm prin bunele maniere. De aceea este foarte important să dobândim un cod de comportament adecvat și reguli de politețe care să ne ajute în relațiile cu toți cei care ne înconjoară, străini sau persoane apropiate.

În al doilea rând, omul este o ființă socială, care nu se poate lipsi de compania semenilor săi, iar bunele maniere sunt absolut necesare în raportul cu aceștia.

În concluzie, bunele maniere sunt o achiziție fundamentală pentru orice individ, deoarece ele ne condiționează relația cu ceilalți.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 22

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Pribeagă şi lihnită
De foame, dă de-o vie
Cu nişte struguri rumeni, frumoşi,
De razachie.

Ciorchinii-s plini şi vulpea,
De sine înţeles,
Ar fi mâncat cu poftă
Şi nici n-ar fi ales...

Dar la-ndemâna labei
O-mpiedică s-ajungă
Până la ei zăbreaua ulucilor, prea lungă,
Şi ghimpii-n care gardul e prins şi împletit;
Ciorchinele-i aproape de bot; s-a tot sucit,
S-a ridicat: se-nţeapă
Şi-i lasă gura apă...

– Ce struguri verzi şi acri, oftează,
Nu-s de teapă!
Şi-s prea cruzi...
Mie, ce-mi place-i gustul de stafidă,
Nu-mi strepezesc eu dinţii cu această aguridă...

(Jean de la Fontaine, *Vulpea şi strugurii*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *acri, cruzi, aproape.*
2. Explică rolul punctelor de suspensie în structura: *Și-i lasă gura apă...*
3. Indică valorile verbului **a fi** din textul dat.
4. Transcrie, din textul propus, trei structuri specifice descrierii, de tipul substantiv -adjectiv.
5. Indică două cuvinte din familia lexicală a cuvântului *vulpe.*

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specia literară *fabulă* a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Napoleon Bonaparte (în franceză: Napoléon Bonaparte; n. 15 august 1769, Ajaccio, Corsica – d. 5 mai 1821, în insula Sfânta Elena), cunoscut mai târziu ca Napoleon I și inițial ca Napoleone di Buonaparte, a fost un lider politic și militar al Franței, ale cărui acțiuni au influențat puternic politica europeană de la începutul secolului al XIX-lea.

Născut în Corsica și specializat pe profilul de ofițer de artilerie în Franța continentală, Bonaparte a devenit cunoscut în timpul Primei Republici Franceze și a condus campanii reușite împotriva Primei și celei de-a Doua Coaliții, care luptau împotriva Franței. În 1799 a organizat o lovitură de stat și s-a proclamat Prim Consul; cinci ani mai târziu s-a încoronat ca Împărat al francezilor. În prima decadă a secolului al XIX-lea a opus armatele Imperiului Francez împotriva fiecărei puteri majore europene și a dominat Europa continentală printr-o serie de victorii militare. A menținut sfera de influență a Franței prin constituirea unor alianțe extensive și prin numirea prietenilor și membrilor familiei în calitate de conducători ai altor țări europene sub forma unor state clientelare franceze.

(*Napoleon I*, ro. wikipedia. org. wiki.)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul dat:

–când s-a născut Napoleon Bonaparte
–unde s-a născut
– pe ce profil s-a specializat în Franța

2. Selectează o structură care îl descrie pe Napoleon Bonaparte.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Cuvântul *campanii* conține:

a. un articol hotărât

b. un articol nehotărât

c. un articol genitival

4. Selectează un verb copulativ din textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să descrii un personaj istoric care te-a impresionat.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. acri # dulci
cruzi # copți
aproape #departe

Scanned with OKEN Scanner

2. Punctele de suspensie arată o pauză mare în cursul vorbirii, marcând grafic întreruperea șirului vorbirii. Sugerează, de asemenea, ironia autorului față de vulpe, care poftește la struguri, dar nu ajunge la ei.

3. verb copulativ: ciorchinii-s plini

verb auxiliar: n-ar fi ales

verb predicativ: ciorchinele-i aproape

4. struguri rumeni, frumoși

zăbreaua ulucilor, prea lungă

struguri verzi și acri

5. vulpoi, vulpiță

B.

Fabula este o specie a genului epic, în versuri sau în proză, în care autorul satirizează defecte și moravuri omenești, puse însă pe seama animalelor, a lucrurilor sau plantelor. Principala figură de stil este personificarea, iar fabula are două părți: una narativă și concluzia sau morala din încheiere.

Opera„Vulpea și strugurii" respectă toate aceste caracteristici ale speciei. În primul rând, personajul principal e un animal: vulpea. Aceasta este personificată, atribuindu-se însușiri omenești: vorbește și poftește la struguri, după care renunță la ei, pentru ca nu îi poate ajunge, însă pretinde că oricum nu i-ar fi plăcut, fiind răi la gust și necopți.

În al doilea rând, autorul Jean de la Fontaine ironizează, prin intermediul acestei scurte narațiuni alegorice, defecte și moravuri omenești. Sub chipul aparent al personajului reprezentat de vulpe, scriitorul satirizează ipocrizia umană și o expune cititorului.

Din toate aceste caracteristici reliefate, rezultă că opera„Vulpea și strugurii" se încadrează în specia literară fabulă.

II. A.

1. Napoleon Bonaparte s-a născut pe 15 august 1769.

Locul în care s-a născut Napoleon este Corsica.

El s-a specializat în Franța pe profilul de ofițer de artilerie.

Scanned with OKEN Scanner

2.„lider politic și militar al Franței"

3. a

4. a fost, a devenit

B.

Personajul meu istoric preferat este marele domnitor Vlad Țepeș. El era nepotul voievodului Mircea cel Bătrân și a domnit în Țara Românească, în vremuri tulburi, în care Imperiul Otoman își etala hegemonia.

Vlad Țepeș s-a distins în aceste lupte împotriva turcilor, în special în faimoasele bătălii nocturne, când ataca prin surprindere taberele ienicerilor și le provoca pierderi masive, punând armata română în avantaj. A fost printre puținii principi europeni care au repurtat victorii în războaiele crunte duse contra otomanilor, remarcându-se prin vitejie, neînfricare și simț strategic.

Dar nu numai curajul îl caracteriza pe Vlad Țepeș, ci și spiritul justițiar, preocuparea pentru echitatea socială și dreptate, motiv pentru care a rămas în istorie ca unul dintre cei mai mari domnitori ai românilor.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 23

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

A fost odată ca niciodată etc.

A fost odată într-o ţară un balaur mare, nevoie de cap. El avea şapte capete, trăia într-o groapă, şi se hrănea numai cu oameni. Când ieşea el la mâncare, toată lumea fugea, se închidea în case şi sta ascunsă până ce-şi potolea foamea cu vreun drumeţ pe care îl trăgea aţa la moarte. Toţi oamenii locului se tânguiau de răutatea şi de frica balaurului. Rugăciuni şi câte în lună şi în soare se făcuseră, ca să scape Dumnezeu pe biata omenire de acest nesăţios balaur, dară în deşert.

Fel de fel de fermecători fuseră aduşi, însă rămaseră ruşinaţi cu vrajele lor cu tot.

În cele din urmă, daca văzu împăratul că toate sunt în deşert, hotărî ca să dea pe fiica lui de soţie şi jumătate din împărăţia sa acelui voinic, care va scăpa ţara de această urgie, şi dete în ştire la toată lumea hotărârea sa.

Iară după ce se duse vestea în ţară, mai mulţi voinici se vorbiră să meargă împreună la pândă şi să mântuiască ţara de un aşa balaur înfricoşat. Ei se înţeleseră între dânşii ca să facă un foc la marginea cetăţii, care era mai apropiată de locul unde trăia balaurul, şi în care cetate era şi scaunul împărăţiei, şi acolo să stea să privegheze pe rând câte unul, unul, pe când ceilalţi să se odihnească; şi ca nu cumva cela ce ar fi de pândă să doarmă şi să vie balaurul să-i mănânce d-a gata, făcură legătură ca cela care va lăsa să se stingă focul să fie omorât, drept pedeapsă daca va dormi când ar trebui să fie deştept.

(*Balaurul cel cu şapte capete*, text cules de Petre Ispirescu)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

Scanned with OKEN Scanner

1. Alcătuiește o propoziție cu omonimul cuvântului subliniat din structura: balaur <u>mare.</u>
2. Selectează un verb la perfect simplu din textul dat.
3. Transcrie o propoziție circumstanțială de scop din textul dat.
4. Explică rolul virgulei în structura: *Când ieșea el la mâncare, toată lumea fugea.*
5. Numește un moment al subiectului prezent în textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specia literară **basm popular** a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Ultimul raport ONU consideră că niciodată omenirea n-a avut de înfruntat un pericol atât de grav. Încălzirea globală constituie cea mai mare amenințare la adresa dezvoltării umane.

Ultimul raport ONU consideră că niciodată omenirea n-a avut de înfruntat un pericol atât de grav.

Încălzirea globală constituie cea mai mare amenințare la adresa dezvoltării umane. Aceasta este concluzia raportului «Combaterea schimbărilor climatice: solidaritatea umană într-o lume divizată», realizat de Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și prezentat concomitent la New York și în Brazilia. Raportul analizează situația în care se află populația a 177 de țări. Autorii au evaluat, de asemenea, impactul pe care fenomenul de încălzire globală îl va avea asupra stării de sănătate, speranței de viață și educației locuitorilor din statele respective.

Raportul apare într-un moment deosebit, având în vedere că, peste câteva zile, la Bali, în Indonezia, vor avea loc negocierile pentru semnarea unui nou acord multilateral cu privire la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Scanned with OKEN Scanner

Noul acord urmează să intre în vigoare începând cu 2012, atunci când Protocolul de la Kyoto va lua sfârşit. Raportul PNUD propune «o abordare în paralel» a problematicii încălzirii globale: pe de o parte, reducerea emisiilor de gaze, iar, pe de altă parte, cooperarea internaţională în ceea ce priveşte adaptarea la schimbările climatice.

(Francisca M. Catană,
Schimbarea climei, cea mai mare problemă a lumii, în ziarul *Adevărul)*

A.

1. Formulează câte un enunţ în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat: ce fenomen constituie cea mai mare ameninţare la adresa dezvoltării umane, când urmează să intre în vigoare noul acord pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în ce publicaţie a apărut articolul din care este extras fragmentul dat.
2. Selectează, din textul dat, două cuvinte formate prin compunere prin abreviere.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   Cuvântul ***niciodată*** este format prin:
   a. conversiune
   b. derivare
   c. compunere
4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunţul: Ultimul raport consideră <u>că</u> niciodată omenirea n-a avut <u>de înfruntat</u> un pericol atât de <u>grav</u>.

B. Redactează un text de 10-15 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre schimbarea climei.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziţiei şi coerenţa textului;

Scanned with OKEN Scanner

- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. Am învățat să înot la mare.
2. văzu
3. „ca să scape Dumnezeu pe biata omenire de acest nesățios balaur"
4. Virgula separă propoziția circumstanțială de timp de restul frazei și marchează grafic o pauză făcută în cadrul enunțului.
5. Expoziţiunea.

B.

Basmul este una dintre cele mai vechi specii ale literaturii epice, o operă în proză de mari dimensiuni, în care se povestesc întâmplări fantastice la care iau parte personaje cu însușiri supranaturale, pozitive și negative. Acțiunea basmului se naște din conflictul dintre forțele binelui și ale răului, iar deznodământul aduce întotdeauna triumful binelui și al adevărului. Spre deosebire de basmul cult, care are un autor cunoscut, basmul popular este o creație anonimă, transmisă prin viu grai. Textul dat respectă toate aceste trăsături. Există personaje supranaturale, precum balaurul cu șapte capete, care mânca oameni. Evenimentele relatate țin de categoria fantasticului, iar conflictul dintre bine și rău este reprezentat de lupta dintre balaur și voinicii împărăției. De asemenea, apare formula tradițională de început: „A fost odată ca niciodată". Autorul este unul necunoscut, basmul fiind cules de către Petre Ispirescu.

Scanned with OKEN Scanner

II. A.

1. Schimbarea climei este fenomenul care constituie cea mai mare amenințare la adresa dezvoltării umane.

   Noul acord pentru reducerea emisiilor de gaze intră în vigoare începând cu 2012.

   Articolul din care este extras fragmentul a apărut în ziarul Adevărul.

2. ONU, PNUD

3. c

4. că = conjuncție simplă, subordonatoare

   de înfruntat = verb la supin, mod nepersonal

   grav = adjectiv variabil

B.

În opinia mea, schimbarea climei este un fenomen contemporan extrem de important, deoarece ne condiționează în mod decisiv calitatea vieții.

În primul rând, ultimii ani au fost plini de evenimente cu totul neașteptate, de izbucniri ale climei care au produs dezastre naturale și umane, foarte greu de recuperat. Este important ca uraganele, canicula sau ninsorile abundente să nu ne mai prindă nepregătiți, ci mereu gata de intervenție

În al doilea rând, trebuie să observăm legătura dintre schimbarea climei și fenomene precum poluarea, emisia de gaze toxice și defrișarea pădurilor și a spațiilor verzi. Numai printr-o reducere a poluării vom reuși să îmblânzim clima și să ne ușurăm viața.

În concluzie, schimbarea climei ne condiționează drastic mediul ambiental, motiv pentru care trebuie să face tot posibilul să reducem efectul de seră și celelalte consecințe negative ale industrializării excesive.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 24

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Gerul aspru şi sălbatic strânge-n braţe-i cu jelire
Neagra luncă de pe vale care zace-n amorţire;
El ca pe-o mireasă moartă o-ncunună despre zori
C-un văl alb de promoroacă şi cu ţurţuri lucitori.

Gerul vine de la munte, la fereastră se opreşte
Şi, privind la focul vesel care-n sobe străluceşte,
El depune flori de iarnă pe cristalul înghețat,
Crini şi roze de zăpadă ce cu drag le-a sărutat.

Gerul face cu-o suflare pod de gheaţă între maluri,
Pune streşinilor casei o ghirlandă de cristaluri,
Iar pe feţe de copile înfloreşte trandafiri,
Să ne-aducă viu aminte de-ale verii înfloriri.

Gerul dă aripi de vultur cailor în spumegare
Ce se-ntrec pe câmpul luciu, scotând aburi lungi pe nare.
O! tu, gerule năprasnic, vin', îndeamnă calul meu
Să mă poarte ca săgeata unde el ştie, şi eu!

(Vasile Alecsandri, *Gerul*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Transcrie, din fragmentul dat, trei termeni din câmpul semantic al ***iernii***.

Scanned with OKEN Scanner

2. Indică rima poeziei.
3. Explică rolul semnului exclamării în structura: *O! tu, gerule...*
4. Menționează o inversiune și o personificare din fragmentul dat.
5. Selectează un pronume relativ din textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specia literară ***pastel*** a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

E minunat că avem acest protector permanent. Inamicii invizibili ne pândesc de peste tot: de pe clanțele ușilor si tastele telefonului mobil, din piscină, ca și din alimentele alterate. Faptul că izbutim, de cele mai multe ori, să ne păstrăm sănătatea intactă, în ciuda asalturilor zilnice ale microbilor și virușilor, îl datorăm gărzii noastre de corp, sistemul imunitar. În organism patrulează comandouri pregătite în orice clipă să intre în acțiune, în mai multe etape. Când un atacator străpunge o linie de apărare, se mobilizează următoarea echipă de „specialiști", pentru a depista, distruge și a emite mandate de urmărire. Sistemul imunitar este cel mai complex dintre organele noastre, el fiind prezent pretutindeni în corp. În fiecare secundă, se formează în organism circa 80 milioane de fagocite. La acestea se adaugă peste 50 de mediatori, precum și unele organe cum sunt pielea, intestinul, mucoasele, maxilarele, amigdalele, splina si timusul. Ele reprezintă pepiniere, tabere de instrucție și baze militare pentru miliardele de celule războinice. În ansamblul său, sistemul imunitar cântărește între 1, 5 și 2 kilograme.

Așadar, nu vă mai supărați data viitoare când vă apucă un strănut. Sistemul dvs. imunitar tocmai a recurs la metoda cea mai rapida de a scoate afară niște invadatori.

(Gilda Fildan, *Garda noastră de corp: sistemul imunitar*, în *Formula As*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   –ce sistem ne ajută să ne păstrăm sănătatea
   –cât cântărește sistemul imunitar
   –cum se numește publicația în care a apărut articolul citat
2. Selectează o enumerație din fragmentul citat.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

   În fraza: ***E minunat că avem acest protector permanent.***, propoziția subordonată este:

   a. predicativă
   b. subiectivă
   c. atributivă
4. Transcrie, din fragmentul dat, un verb la modul infinitiv, un verb la gerunziu și unul la modul participiu.

B. Redactează un text de 8-10 rânduri, în care să îți exprimi opinia despre importanța sistemului imunitar.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. gerul, promoroacă, țurțuri, gheață

Scanned with OKEN Scanner

2. Rimă împerecheată.

3. Semnul exclamării se pune după o interjecție care exprimă starea afectivă a eului liric, uluit în fața gerului neîndurător.

4. Inversiune: neagra luncă
Personificare: Gerul... strânge-n brațe-i cu jelire

5. care

B.

Pastelul este o specie a genului liric în versuri, în care se prezintă, cu ajutorul descrierii, un tablou din natură. Pentru a descrie peisajul ales, poetul apelează la figuri de stil și la imaginile vizuale, olfactive sau auditive.

În primul rând, poezia ***Gerul*** este un pastel deoarece ne prezintă un tablou de iarnă: dezlănțuirea gerului, care produce efecte spectaculoase asupra naturii, troienind-o în nămeți. Lunca îngheață, iar florile de iarnă acoperă câmpul.

În al doilea rând, poetul recurge la imagini vizuale și dinamice („Gerul face cu-o suflare pod de gheață între maluri /Pune streșinilor casei o ghirlandă de cristaluri "), cu ajutorul cărora creionează tabloul ales din natură. Modul principal de expunere este descrierea. Apar numeroase figuri de stil, precum epitetul adjectival („țurturi lucitori"), inversiunea („neagra luncă"), metafora(„ghirlandă de cristaluri") și personificarea („focul vesel").

În concluzie, textul dat se încadrează în specia pastelului.

II. A.

1. Sistemul imunitar este cel care ne ajută să ne păstrăm sănătatea.

Sistemul imunitar cântărește între 1, 5 și 2 kilograme.
Publicația în care a apărut articolul citat se numește Formula As.

2.„pielea, intestinul, mucoasele, maxilarele, amigdalele, splina și timusul"

3. b

Scanned with OKEN Scanner

4. infinitiv: a depista
gerunziu: fiind
participiu: recurs

B.

În opinia mea, sistemul imunitar are o funcție capitală în viața omului, deoarece el acționează ca un adevărat scut protector.

În primul rând, sistemul imunitar ne apără de microbi, bacterii și viruși de toate tipurile, comportându-se ca o veritabilă barieră împotriva amenințărilor de tot felul. Într-o lume în care igiena e din ce în ce mai precară, iar pericolele de contaminare sunt omniprezente, este vital să ne fortificăm sistemul imunitar.

În al doilea rând, este important să asigurăm o bună funcționare a sistemului imunitar, prin ieșiri în natură și printr-un stil de viață cât mai echilibrat, ferit de agenții negativi ai poluării.

În concluzie, trebuie să avem grijă de sistemul nostru imunitar, deoarece el reprezintă o garanție a stării noastre generale de sănătate.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 25

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Singur, singur, singur,
Într-un han, departe -
Doarme şi hangiul,
Străzile-s deşarte,
Singur, singur, singur...

Plouă, plouă, plouă,
Vreme de beţie -
Şi s-asculţi pustiul,
Ce melancolie!
Plouă, plouă, plouă...

Nimeni, nimeni, nimeni,
Cu atât mai bine -
Şi de-atâta vreme
Nu ştie de mine
Nimeni, nimeni, nimeni...

Tremur, tremur, tremur...
Orice ironie
Vă rămâne vouă -
Noaptea e târzie,
Tremur, tremur, tremur...

Scanned with OKEN Scanner

Veșnic, veșnic, veșnic,
Rătăciri de-acuma
N-or să mă mai cheme -
Peste vise bruma,
Veșnic, veșnic, veșnic...

Singur, singur, singur,
Vreme de beție -
I-auzi cum mai plouă,
Ce melancolie!
Singur, singur, singur...

(George Bacovia, *Rar*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Selectează un pronume negativ din textul dat.
2. Explică rolul cratimei în structura: *s-asculți*.
3. Selectează o repetiție și o metaforă din textul dat.
4. Trascrie versurile care conțin o imagine auditivă.
5. Indică un verb copulativ din textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la genul liric a poeziei date.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Jules Verne (nume complet Jules Gabriel Verne), (n. 8 februarie 1828, Nantes, Franța – d. 24 martie 1905) a fost un scriitor francez și un precursor al literaturii științifico-fantastice. Verne a fost apreciat pentru scrierea operelor legate de viitor, spațiu, aer și călătoria în adâncurile mării. Jules Verne s-a născut la Nantes, fiul procurorului Pierre Verne

Scanned with OKEN Scanner

și al soției sale, Sofia. Fiind cel mai mare din cei cinci copii ai familiei, el și-a petrecut copilăria acasă cu părinții săi, pe o insulă vecină cu Râul Loara.

În 1848, împreună cu Michel Carre, a început să lucreze la operetele muzicale, din punct de vedere literar. Când tatăl lui Jules Verne a aflat că fiul său scria și compunea mai mult decât învăța pentru Drept, i-a întrerupt sprijinul financiar. În perioada aceasta s-a întâlnit cu autori de reputație, cum ar fi Alexandre Dumas și Victor Hugo, care i-au dat niște sfaturi foarte bune.

(http: //ro. wikipedia. org/wiki/Jules Verne)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul dat: care este numele complet al lui Jules Verne, unde s-a născut el, la ce facultate a studiat Jules Verne

2. Transcrie o structură care îl descrie pe Jules Verne.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Cuvântul *științifico-fantastice* s-a format prin:

a. derivare

b. conversiune

c. compunere

4. Precizează funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: Verne a fost apreciat pentru scrierea operelor legate de viitor…

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să descrii un scriitor care te-a impresionat.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;

Scanned with OKEN Scanner

- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A

1. Nimeni
2. Cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte diferite și elidarea vocalei *ă*. Are rol și în menținerea ritmului și a măsurii.
3. Repetiție: „Singur, singur, singur"

   Metaforă: „peste vise bruma"
4. „I-auzi cum mai plouă"
5. e = verb copulativ

B.

Genul liric cuprinde operele literare în care autorul își expimă gândurile, ideile, sentimentele și viziunea despre lume și viață în mod direct, cu ajutorul eului liric. Modurile tipice de expunere sunt descrierea și monologul liric.

Poezia ***Rar*** respectă toate caracteristicile genului. Apare eul liric, instanță care își face simțită prezența prin verbele și pronumele la persoana I: *tremur, mine, mă*. Poetul își manifestă în mod direct sentimentele de abandon și de dezolare, de disperare și solitudine cruntă, la marginea dezagregării psihice.

În al doilea rând, modurile principale de expunere sunt descrierea subiectivă și monologul liric, cu ajutorul cărora Bacovia scoate în evidență starea de melancolie monocordă, în corespondență directă cu monotonia ploii.

În concluzie, poezia dată se încadrează în genul liric.

Scanned with OKEN Scanner

II. A.

1. Numele complet al lui Jules Verne este Jules Gabriel Verne.

El s-a născut la Nantes, în Franța.

Jules Verne a făcut studii în Drept.

2.„un scriitor francez și un precursor al literaturii științifico-fantastice"

3. c

4. Verne = subiect simplu

a fost apreciat = predicat verbal, exprimat prin verb la diateza pasivă

operelor = atribut substantival genitival

B.

Scriitorul meu preferat este Marcel Proust. El s-a născut și a trăit toată viața în Franța, unde s-a și afirmat în literatură. Cu timpul, operele lui au devenit celebre în toată lumea, iar astăzi sunt citite de milioane de oameni.

În tinerețea sa, Proust a fost foarte pasionat de literatură și a citit enorm, deși mare parte a timpului era bolnav, suferind de o formă gravă de astm, declanșată încă din copilărie. Nu a lucrat niciodată, dedicându-și viața studiului și scrierii romanelor.

Marea lui operă este„În căutarea timpului pierdut", un roman uriaș, în care și-a rememorat întregul destin, excelând prin profunzimea analizei psihologice, prin descrierea tipurilor umane, prin umor și rafinament.

Îl recomand pe Marcel Proust tuturor pasionaților de literatură, pe care cu siguranță îi va captiva prin paginile lui absolut fascinante.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 26

SUBIECTUL I

Citește cu atenție textul următor:

Erau odată un moșneag și-o babă; și moșneagul avea o fată, și baba iar o fată. Fata babei era slută, leneșă, țâfnoasă și rea la inimă; dar, pentru că era fata mamei, se alinta cum s-alintă cioara-n laț, lăsând tot greul pe fata moșneagului. Fata moșneagului însă era frumoasă, harnică, ascultătoare și bună la inimă. Dumnezeu o împodobise cu toate darurile cele bune și frumoase. Dar această fată bună era horopsită și de sora cea de scoarță, și de mama cea vitregă; noroc de la Dumnezeu că era o fată robace și răbdătoare; căci altfel ar fi fost vai ș-amar de pielea ei.

Fata moșneagului la deal, fata moșneagului la vale; ea după găteje prin pădure, ea cu tăbuietul în spate la moară, ea, în sfârșit, în toate părțile după treabă. Cât era ziulica de mare, nu-și mai strângea picioarele; dintr-o parte venea și-n alta se ducea. Ș-apoi baba și cu odorul de fiică-sa tot cârtitoare și nemulțumitoare erau. Pentru babă, fata moșneagului era piatră de moară în casă; iar fata ei – busuioc de pus la icoane.

Când se duceau amândouă fetele în sat la șezătoare seara, fata moșneagului nu se încurca, ci torcea câte-un ciur plin de fuse; iar fata babei îndruga și ea cu mare ce câte-un fus; ș-apoi, când veneau amândouă fetele acasă noaptea târziu, fata babei sărea iute peste pârlaz și zicea fetei moșneagului să-i dea ciurul cu fusele, ca să-l ție până va sări și ea. Atunci fata babei, vicleană cum era, lua ciurul și fuga în casă la babă și la moșneag, spunând că ea a tors acele fuse.

(Ion Creangă, ***Fata babei și fata moșneagului***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din fragmentul dat, un cuvânt derivat, un cuvânt compus și un cuvânt obținut prin conversiune.

Scanned with OKEN Scanner

2. Menționează o comparație și o enumerație din textul dat.
3. Explică rolul virgulei în structura: *Fata babei era slută, leneșă, țâfnoasă…*
4. Selectează două perechi de antonime din textul dat.
5. Precizează un moment al subiectului prezent în textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la genul epic a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Acum 5000 de ani, o veche societate din Iranul de Est, demult uitată, a contribuit la conturarea primei epoci urbane din istorie. Astăzi, arheologii scot la iveală orașele uitate din estul Iranului, orașe ce pot fi comparate cu marile centre urbane din Mesopotamia sau Valea Indusului.

Chiar și arheologii locali care beneficiază de mașini performante și dotate cu aer condiționat se gândesc de două ori înainte să se aventureze în terenurile accidentate din estul Iranului. „E un loc dur", spune Mehdi Mortazavi de la Universtatea Sistan-Baluchistan din estul îndepărtat al Iranului, în apropiere de granița cu Afganistanul. În centrul acestei regiuni se află așa-numitul *Dasht-e Lut* („deșert pustiu" în persană). Acest peisaj dezolant e bogat în doline, ravene abrupte și dune de nisip care pot ajunge la 300 m înălțime. De asemenea, zona este și una din cele mai aride regiuni de pe glob. Această regiune ostilă a deșertului pare a fi ultimul loc în care să cauți indicii ale emergenței primelor orașe și state de acum 5000 de ani.

Însă arheologii au descoperit în zonele de margine ale deșertului urme ale unor așezări umane ce datează din perioada în care civilizațiile urbane înfloreau în Egipt, Irak și Valea Indusului. În anii '60 și '70, arheologii au descoperit marile centre de la Shahr-i-Sokhta și Shahdad

Scanned with OKEN Scanner

la marginea deșertului, și un al centru, Tepe Yahya, în extrema sudică a acestuia. Cercetările mai recente, săpăturile și analizele de teledetecție arată că în tot estul Iranului, din apropierea Golfului Persic în sud și până la marginea nordică a platoului iranian, există sute, poate chiar mii de așezări de diferite dimensiuni.

(Andreea Lupșor, *Orașele pierdute ale Iranului antic,* în *Historia*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat: autorul textului, publicația în care a apărut articolul, țara în care arheologii au descoperit orașele uitate.
2. Transcrie, din textul dat, două cuvinte formate prin compunere savantă.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   Cuvântul *perioada* conține un:
   a. diftong
   b. hiat
   c. triftong
4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru cuvintele subliniate din enunțul: Arheologii au descoperit în zonele de margine ale deșertului urme ale unor așezări umane.

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre descoperirile arheologice.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. țâfnoasă = cuvânt derivat

   altfel = cuvânt compus

   acele = cuvânt obținut prin conversiune, adjectiv demonstrativ provenit din pronume demonstrativ de depărtare

2. Enumerație: „slută, leneșă, țâfnoasă și rea la inimă"

   Comparație: „se alinta cum s-alintă cioara-n laț"

3. Virgula separă mai multe părți de propoziție de același fel (nume predicative) și indică o pauză scurtă în cadrul frazei. Virgula are și rolul de a despărți mai mulți termeni ai enumerației.

4. slută /frumoasă

   rea / bună

5. Expoziționea.

B.

Fragmentul dat face parte din opera„Fata babei și fata moșneagului"(scrisă de Ion Creangă) și se încadrează în genul epic.

În primul rând, apar personajele principale și secundare: fata babei și fata moșneagului, împreună cu părinții lor. Cele două fete sunt plasate într-o relație de antiteză, una fiind harnică și bună, cealaltă rea și leneșă.

În al doilea rând, principalul mod de expunere este narațiunea, care se împletește cu descrierea. Naratorul este omniscient, iar narațiunea este la persoana a treia, heterodiegetică. Acțiunea se structurează pe momentele subiectului, în text apărând expoziționea, care ne dezvăluie relațiile dintre personaje. Întrucât autorul își dezvăluie ideile în mod indirect, cu ajutorul acțiunii și al personajelor, textul dat se încadrează în genul epic.

II. A.

1. Autorul textului este Andrea Lupșor.

Scanned with OKEN Scanner

Articolul a apărut în publicația Historia.

Țara în care arheologii au descoperit orașele uitate este Iranul.

2. arheologii, teledetecție

3. a

4. Arheologii = substantiv comun, articulat, nominativ, subiect simplu

în zonele = substantiv comun, articulat cu articol hotărât enclitic, acuzativ, precedat de prepoziție simplă, complement circumstanțial de loc

ale deșertului = subtantiv comun, genitiv, atribut substantival genitival

urme = substantiv comun, acuzativ, complement direct

B.

În opinia mea, descoperirile arheologice au o extraordinară valoare științifică și umană, deoarece ne pun în legătură cu vechile civilizații.

În primul rând, descoperirile arheologice ne permit să păstrăm tradiția și vechile obiceiuri, legătura cu înaintașii noștri. Cu ajutorul lor, aflăm date esențiale despre modul de viață al strămoșilor, despre îndeletnicirile lor.

În al doilea rând, descoperirile arheologice sunt foarte valoroase din punct de vedere științific, deoarece ne furnizează date prețioase despre epocile vechi ale omenirii și despre nivelul lor de dezvoltare.

În concluzie, arheologia este o știință care trebuie încurajată și sprijinită material, deoarece ne oferă informații esențiale despre istoria omului.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 27

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Şi dacă ramuri bat în geam
Şi se cutremur plopii,
E ca în minte să te am
Şi-ncet să te apropii.

Şi dacă stele bat în lac
Adâncu-i luminându-l,
E ca durerea mea s-o-mpac
Înseninându-mi gândul.

Şi dacă norii deşi se duc
De iese-n luciu luna,
E ca aminte să-mi aduc
De tine-ntotdeauna.

(Mihai Eminescu, ***Şi dacă...***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Transcrie, din textul dat, trei termeni din câmpul semantic al naturii.
2. Explică rolul cratimei în structura: *iese-n*.
3. Indică rima poeziei.
4. Menţionează o inversiune şi un epitet din textul dat.
5. Indică valoarea morfologică şi funcţia sintactică a cuvântului subliniat din structura: adâncu-***i***.

Scanned with OKEN Scanner

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre mesajul transmis de poezia dată.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Chiar și în vremuri nu tocmai prietenoase cu buzunarele, tot mai mulți români conștientizează că este important să mănânce alimente naturale, fără pesticide, conservanți și fără E-uri. Anul trecut, cererea de astfel de produse a crescut în ciuda faptului că ele sunt considerabil mai scumpe.

Asaltați de semnalele de alarmă pe care medicii le trag cu privire la chimicalele din alimente, tot mai mulți români aleg să mănânce bio. „În anul 2011, cererea de produse ecologice a fost în creștere, depășind pragul de 1% din totalul consumului de alimente. Totuși, acest procent rămâne în continuare foarte mic în comparație cu cel înregistrat în alte state membre U. E., unde depășește 10% din totalul consumului de alimente», spune dr. ing. Teodora Aldescu, director general al Asociației EcoR Partner, Centrul de Resurse pentru Promovarea și Marketingul Produselor Ecologice Certificate.

Alimentele bio nu conțin substanțe cu potențial periculos pentru sănătate, cum sunt pesticidele, E-urile, hormonii de creștere și antibioticele. „Conținutul mai mic de nitrați constatat la alimentele organice, precum și absența pesticidelor sunt avantaje teoretice care pot fi verificate, în viitor, pe populații mari», potrivit medicului specialist în nutriție Adrian Copcea (foto) de la la Clinica „Asteco» din Cluj-Napoca. Efectul pe care-l au asupra noastră alimentele supuse tratamentelor cu antibiotice nu este cunoscut cu exactitate, dar se-bănuiește că dozele mici de antibiotice transmise oamenilor prin consumul alimentelor în cauză contribuie la creșterea rezistenței la aceste medicamente, un fenomen îngrijorător pentru lumea modernă.

(Oana Antonescu,
Cât de interesați sunt românii să mănânce bio, în *Adevărul*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

   –tema fragmentului
   –autorul articolului
   –publicația în care a apărut fragmentul citat

2. Selectează două structuri care prezintă alimentele bio.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

   Cuvântul *astfel* este format prin:

   a. derivare

   b. compunere

   c. conversiune

4. Împarte în propoziții fraza următoare: Asaltați de semnalele de alarmă pe care medicii le trag cu privire la chimicalele din alimente, tot mai mulți români aleg să mănânce bio.

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri în care, valorificând informațiile din textul dat, să-ți exprimi opinia despre alimentele bio.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. ramuri, plopii, stele, lac

2. Cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte diferite și elidarea vocalei *î*. Are și rol în menținerea ritmului și a măsurii.

3. Rimă încrucișată.

4. Epitet adjectival: „norii deși"

   Inversiune: „E ca aminte să-mi aduc".

5. i = pronume în cazul dativ posesiv, funcție de atribut pronominal

B.

În opinia mea, poezia ***Și dacă...*** este scrisă pe tema iubirii, eul liric exprimându-și sentimentele de dragoste și viziunea despre lume și viață în mod direct, cu ajutorul monologului liric.

În primul rând, mesajul este centrat pe ideea unei strânse corespondențe între iubire și natură. Ritmurile naturii și cele ale iubirii sunt strâns împletite, aflându-se într-o armonie universală: „Și dacă ramuri bat în geam/ Și se cutremur plopii, /E ca în minte să te am /Și-ncet să te apropii."

În al doilea rând, natura și iubirea au rol de universuri compensative, permițând reîntoarcerea la o vârstă paradisiacă și la eternitatea ființei.

În concluzie, mesajul poeziei date este legat de ideea armoniei dintre ritmurile universale și cele umane, dintre microcosmos și macrocosmos.

II. A.

1. Tema fragmentului este mâncarea bio.

   Autorul articolului este Oana Antonescu.

   Publicația în care a apărut fragmentul citat este Adevărul.

2.„alimente naturale, fără pesticide, conservanți"

„nu conțin substanțe cu potențial periculos pentru sănătate, cum sunt pesticidele, E-urile, hormonii de creștere și antibioticele ".

Scanned with OKEN Scanner

3. b

4. Asaltați de semnalele de alarmă..., tot mai mulți români aleg să mănânce bio = propoziție principală

pe care medicii le trag cu privire la chimicalele din medicamente = propoziție subordonată, atributivă

B.

În opinia mea, alimentele bio sunt de preferat celorlalte tipuri de mâncare, deoarece ele sunt singurele care ne garantează sănătatea.

În primul rând, alimentele bio nu conțin chimicale, pesticide sau conservanți, ferindu-ne de riscul cancerului și al altor boli grave, produse de industrializarea masivă și de consumul excesiv de mâncăruri artificiale.

În al doilea rând, alimentele bio sunt singurele absolut naturale de pe piață, fiind certificate de organismele abilitate și controlate în mod constant, motiv pentru care ne putem încrede în ele .

În concluzie, întoarcerea la alimentele bio, naturale este o cale sigură de a ne păstra sănătatea și buna funcționare a organismului.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 28

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Ce ciudate contradicţii în Ioana! Nu-i place decât literatura clasică, şi totuşi e victima celor mai romantice zbuciume. Pare neverosimil ca o fată să-şi petreacă timpul numai în lectura lui Racine sau La Fontaine, şi totuşi aşa este. Prin mine i-a cunoscut, e un gust pe care i l-am transmis eu. Când i-am fost recomandat, abia terminase şcoala secundară de provincie, cu o profesoară de franceză ce nu ştia bine nici să traducă. I-am interpretat cu toată subtilitatea de care eram capabil o fabulă de La Fontaine, Les animaux malades de la peste, ce produsese odinioară atâta încântare în mine. Am trecut apoi la Les deux pigeons. Am lăsat-o mai târziu să interpreteze singură, şi eu numai îmi dam părerea, profesor şi elevă. Dar curând elucida perfect orice, fără ajutorul meu, şi vedeam cu stupefacţie că eu nu mai aveam nici un rol. Am trecut la Racine, i-am detailat cum din fiecare vers se desface o nouă definire psihologică, am căutat să reconstituiesc viaţa fiecărui personagiu. Curând toate piesele lui Racine îi erau familiare, şi eu nu mai puteam contribui cu nimic. De altfel, după Andromaca am lăsat-o singură să găsească explicaţii şi eram sigur că va reuşi perfect. Iar mai târziu multe înţelesuri mi le-a clarificat ea mie. După ce analiza fiecare rând, ţinând seama numai de realităţi, găsind concordanţe imediate între eroi şi oameni, aşa cum făcusem şi eu, pornea la construcţii lirice, trădându-şi de-abia acum temperamentul feminin, dădea explicaţii neaşteptate conflictelor, sugera fatalităţile şi, destăinuindu-şi propria ei fire, cu frenezie explica torturile dragostei. Ioana e foarte inteligentă, şi dacă i-o spun într-un moment de apropiere sufletească, se roşeşte de bucuria complimentului.

(Anton Holban, ***Ioana***)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al următoarelor cuvinte: *compliment, ciudate, subtilitatea.*
2. Explică rolul semnului exclamării în structura: *Ce ciudate contradicții în Ioana!*
3. Extrage, din textul dat, un cuvânt care să conțină un hiat.
4. Transcrie o propoziție subiectivă din fragmentul dat.
5. Alcătuiește o propoziție cu omograful cuvântului subliniat din structura: torturile dragostei.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să caracterizezi un personaj din fragmentul dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Deși domeniul publicității tinde să fie perceput ca fiind unul de care comerțul s-a folosit începând cu perioada modernă, rădăcinile publicității au apărut încă din antichitate. Reclama a început să promoveze produse încă din perioada 3000 – 500 î. e. n., când publicitatea își face apariția prin firmele exterioare.

Primele forme de publicitate au fost atestate încă de pe vremea Babilonului și Romei Antice și au constat în diferite semne pictate pe pereții clădirilor. Aceste semne erau reprezentate prin semne pictate foarte atrăgător, care reușeau să atragă atenția trecătorilor. Mai exact, primele forme de publicitate au apărut odată cu schimbul de bunuri și cu nevoia de a identifica sursa acestor bunuri, respectiv cine le produce.

Necesitatea de a face reclamă, de a anunța, face parte din natura umană și datează, așadar, din cele mai vechi timpuri. Primele forme ale publicității, despre care am spus că și-au făcut pentru prima dată apariția încă din Antichitate, au fost inițial de tip informativ.

(Horia Nasra, *Apariția și evoluția publicității*, în *Historia. ro*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat:

   –titlul articolului din care este extras fragmentul
   –tema fragmentului
   –când au fost atestate primele forme de publicitate

2. Extrage două numerale cardinale din fragmentul dat.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

   Verbul *fiind* este la modul:

   a. supin

   b. gerunziu

   c. indicativ

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: Necesitatea de a face reclamă face parte din natura umană.

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care, valorificând textul dat, să-ți exprimi opinia despre fenomenul publicității.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. compliment = laudă

   ciudate = bizare
   subtilitate = rafinament

2. Semnul exclamării se folosește după o propoziție exclamativă, eliptică de predicat, care sugerează uimirea naratorului față de personajul principal, Ioana.

3. propria

4. Propoziția subiectivă = ca o fată să-și petreacă timpul numai în lectura lui Racine sau La Fontaine

5. Torturile luate de la cofetărie au fost bune.

B.

Personajul principal din fragmentul dat este Ioana, o tânără pasionată de lectură. Ea e caracterizată direct, de către naratorul-personaj, care îi observă spiritul analitic și inteligența, dar și indirect, prin faptele, atitudinile și comportamentul său. Comentariile pe care le face asupra cărților îi pun în evidență inteligența și spiritul critic dezvoltat, ca și maturitatea emoțională: „Am lăsat-o mai târziu să interpreteze singură, și eu numai îmi dam părerea, profesor și elevă. Dar curând elucida perfect orice, fără ajutorul meu, și vedeam cu stupefacție că eu nu mai aveam nici un rol. Am trecut la Racine, i-am detailat cum din fiecare vers se desface o nouă definire psihologică, am căutat să reconstituiesc viața fiecărui personagiu". De asemenea, se dovedește o bună elevă, studioasă și cu un caracter deosebit.

II. A.

1. Titlul articolului din care a fost extras fragmentul este „Apariția și evoluția publicității".

   Tema fragmentului dat este publicitatea.

Scanned with OKEN Scanner

Primele forme de publicitate au fost atestate încă de pe vremea Babilonului și a Romei antice.

2. 3000, 500

3. b

4. Necesitatea = substantiv comun, nominativ, subiect simplu

de a face = verb la infinitiv, prezent, atribut verbal

reclamă = substantiv comun, acuzativ, complement direct

B.

În opinia mea, fenomenul publicității este foarte vechi, apărând încă din antichitate, când au fost atestate primele forme de reclamă.

În primul rând, publicitatea însoțește toate activitățile sociale, deoarece fiecare om încearcă să-și mediatizeze activitățile, succesele și lucrurile produse. Prin intermediul publicității, ne conectăm la toate realizările epocii și suntem la curent cu ultimele noutăți.

În al doilea rând, publicitatea a cunoscut o dezvoltare spectaculoasă, în paralel cu apariția și proliferarea consumismului.

În concluzie, fenomenul publicității este unul vechi, ajuns la apogeu în zilele noastre, când a devenit omniprezent, secundându-ne viețile.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 29

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

L-aţi văzut cumva pe Zdreanţă,
Cel cu ochii de faianţă?
E un câine zdrenţuros
De flocos, dar e frumos.
Parcă-i strâns din petice,
Ca să-l tot împiedice,
Ferfeniţele-i atârnă
Şi pe ochi, pe nara cârnă,
Şi se-ncurcă şi descurcă,
Parcă-i scos din cârlţi pe furcă.
Are însă o ureche
De pungaş fără pareche.
Dă târcoale la coteţ,
Ciufulit şi-aşa lăieţ,
Aşteptând un ceas şi două
O găină să se ouă,
Care cântă cotcodace,
Proaspăt oul când şi-l face.
De când e-n gospodărie
Multe a-nvăţat şi ştie,
Şi, pe brânci, târâş, grăbiş,
Se strecoară pe furiş.
Pune laba, ia cu botul
Şi-nghite oul cu totul.

Scanned with OKEN Scanner

- «Unde-i oul? a-ntrebat
Gospodina. – «L-a mâncat!»
«Stai niţel, că te dezvăţ
Fără mătură şi băţ.
Te învaţă mama minte. "
Şi i-a dat un ou fierbinte.
Dar de cum l-a îmbucat,
Zdreanţă l-a şi lepădat
Şi-a-njurat cu un lătrat.

Când se uita la găină,
Cu culcuşul lui, vecină,
Zice Zdreanţă-n gândul lui
"S-a făcut a dracului!"

(Tudor Arghezi, ***Zdreanţă***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Menţionează un epitet metaforic şi o inversiune din textul dat.
2. Explică rolul semnului întrebării în structura: *Unde-i oul?*
3. Indică rima poeziei.
4. Indică funcţia sintactică a cuvântului subliniat: „E <u>un câine</u> zdrenţuros".
5. Selectează un verb la modul gerunziu din textul dat.

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să explici semnificaţia titlului poeziei date.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

Scanned with OKEN Scanner

Am fost în toamna asta la Cernăuți, un oraș somptuos și superb, ce poartă încă distinctă pecetea sa românească! Fosta capitala a Bucovinei, izvor de energii culturale și patriotice, printre marile personalități de care își leagă numele pâna azi se numară și poetul nostru național, Mihai Eminescu. În Cernăuți, Eminescu a trăit câțiva din puținii ani fericiți ai vieții sale dramatice. Anii teribilismelor de elev licean și ai febrilelor lecturi în biblioteca marelui său profesor și îndrumător Aron Pumnul, anii în care „vuietul, jocurile și săriturile erau la ordinea zilei", anii în care bătea mingea pe toloaca de la marginea parcului, anii primelor iubiri si anii primelor versuri. O perioada plină de lumină și libertate, rămasă, ca prin minune, în amintirile unui coleg de școală și bucurii: Teodor Stefanelli. Transformate în ghid, mărturiile vechi de peste 150 de ani mi-au fost îndreptar prețios în încercarea de a păși pe urmele lui Eminescu la Cernăuți. Aurul si melancoliile toamnei se lăsaseră deja peste lume, când am pornit, ca în vis, în căutarea locurilor prin care trecuse, cândva, tânărul Mihai Eminescu...

Cimitirul Horecea, în care, alături de Aron Pumnul, își dorm somnul de veci marii apostoli ai românismului din Bucovina, apare mic, neînsemnat, printre reperele culturale ale Cernăuțiului. Îl găsești doar dacă îl cauți dinadins, într-un colț de hartă. Ai de mers o oră bună pe jos, din Centru, până taman în dreptul unei unități militare. Ploaia nu mai conteneşte, nimeni pe stradă nu vorbeşte limbi straine, doar rusa si ucraineana, iar cuvantul „cimitir", se ştie, nu apare în nici un ghid de conversatie... Intr-un târziu, pe înserate, găsim cimitirul. Un cimitir întins, în care te poți lesne pierde printre cruci, care mai vechi, care mai noi.

(Ciprian Rus, *La Cernăuți, pe urmele lui Mihai Eminescu,* în *Formula As*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul dat:

–cine a fost profesorul lui Mihai Eminescu la Cernăuți

–titlul articolului din care a fost extras fragmentul citat
–publicația în care a apărut articolul

2. Selectează două structuri care descriu orașul Cernăuți.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
Verbul *își leagă* este la diateza:
a. pasivă
b. reflexivă
c. activă

4. Indică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: Ai de mers o oră bună pe jos...

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre poetul național, Mihai Eminescu.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. Epitet metaforic: „ochii de faianță“
Inversiune: „Zice Zdreanță“
2. Semnul întrebării
3. Rimă împerecheată.
4. nume predicativ
5. Așteptând

Scanned with OKEN Scanner

B

În opinia mea, titlul poeziei date este format dintr-un substantiv folosit la figurat (Zdreanță), care îl desemnează pe personajul principal al textului: un câine năzdrăvan, dar simpatic și frumos, pus mereu pe șotii. În acest fel, titlul este în deplin acord cu conținutul și orientează cititorul, anticipând desfășurarea operei. Tot titlul oferă și cheia de lectură potrivită pentru poezia dată, una umoristică, ironică, stârnind râsul și amuzamentul. Pățaniile câinelui sunt înfățișate cu un umor cald de către scriitor, spre distracția cititorului, care le urmărește pasionat.

II. A.

1. Profesorul lui Mihai Eminescu la Cernăuți a fost Aron Pumnul.
   Fragmentul citat a fost extras din articolul„La Cernăuți, pe urmele lui Mihai Eminescu".
   Publicația în care a apărut articolul se numește Formula As.
2. „un oraș somptuos și superb"
   „izvor de energii culturale și patriotice"
3. b
4. Ai = verb predicativ, indicativ, prezent
   de mers = verb la mod nepersonal, supin
   bună = adjectiv variabil
   pe = prepoziție simplă, cere cazul acuzativ

B.

În opinia mea, Mihai Eminescu este nu numai poetul național, dar și unul dintre marii scriitori ai lumii, opera sa având o valoare universală.

În primul rând, poeziile lui reprezintă, așa cum afirma Titu Maiorescu, o cristalizare perfectă a limbii române literare, un monument de frumusețe stilistică și prozodică, în ritmuri de o rară armonie sonoră.

În doilea rând, autorul a abordat toate marile teme și idei literare și filozofice, precum trecerea timpului, efemeritatea omului, dragostea, fragilitatea condiției umane, cosmogonia, eternitatea artei.

În concluzie, Mihai Eminescu rămâne un poet genial, cu o viziune remarcabilă, cu idei profunde și cu o limbă poetică unică prin farmecul ei.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 30

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

E o întâmplare a fiinţei mele
şi atunci fericirea dinlăuntrul meu
e mai puternică decât mine, decât oasele mele,
pe care mi le scrâşneşti într-o îmbrăţişare
mereu dureroasă, minunată mereu.

Să stăm de vorbă, să vorbim, să spunem cuvinte
lungi, sticloase, ca nişte dălţi ce despart
fluviul rece în delta fierbinte,
ziua de noapte, bazaltul de bazalt.

Du-mă, fericire, în sus, şi izbeşte-mi
tâmpla de stele, până când
lumea mea prelungă şi în nesfârşire
se face coloană sau altceva
mult mai înalt şi mult mai curând.

Ce bine că eşti, ce mirare că sunt!
Două cântece diferite, lovindu-se amestecându-se,
două culori ce nu s-au văzut niciodată,
una foarte de jos, întoarsă spre pământ,
una foarte de sus, aproape ruptă
în înfrigurata, neasemuită luptă
a minunii că eşti, a-ntâmplării că sunt.

(Nichita Stănescu, ***Ce bine că eşti***)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Numește trei termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *culoare*.
2. Transcrie, din fragmentul dat, un cuvânt derivat, un cuvânt compus și un cuvânt obținut prin conversiune.
3. Explică rolul semnului exclamării în structura: *Ce bine că ești, ce mirare că sunt !*
4. Menționează o comparație și o metaforă din poezia dată.
5. Selectează un substantiv în cazul vocativ din textul dat.

B. Dezvoltă, într-o compunere de 10-15 rânduri, două argumente pentru care consideri că textul propus aparține genului liric.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Din cele 22 de discursuri adunate în volumul *Pledoarii pentru Pace*, reiese în mod evident orientarea pro-europeană a lui Nicolae Titulescu, credința sa în rolul pe care Europa îl are – și, mai mult decât atât, datoria Europei de a-și asuma acest rol – în construirea unei lumi mai bune căci, spune el,"milioane de oameni au murit în Marele Război pentru ca să se poată naște o nouă viață internațională".

Totuși, el nu vorbește despre Europa în mod precis decât în câteva rânduri. Enunță în schimb o serie de idei fundamentale cu privire la păstrarea păcii și la construirea și conservarea unui nou sistem internațional bazat pe legalitate și cooperare. Unele din ideile enunțate de Titulescu s-au dovedit a fi vizionare: el vorbește despre solidaritatea națiunilor europene, despre cooperarea economică și punerea la comun a capacităților de producție ale statelor, despre libera circulație a mărfurilor și persoanelor. Două decenii mai târziu, aceste idei au pus bazele Comunității Europene.

(Andreea Lupșor, *Vizionarismul lui N. Titulescu*, în *Historia*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat:

–la ce personalitate istorică se referă articolul
–care era orientarea politică a lui Nicolae Titulescu
–autorul textului dat

2. Selectează două dintre ideile politice ale lui Titulescu.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

Cuvântul *adunate* este format prin:

a. compunere

b. derivare

c. conversiune

4. Precizează funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: El vorbește despre solidaritatea națiunilor europene...

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să argumentezi că fragmentul dat este un text nonliterar.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. colorat, decolorat, colorare, decolorare

2. cuvânt derivat: puternică

   cuvânt compus: niciodată

   cuvânt obținut prin conversiune: întâmplare (substantiv provenit din infinitiv lung latin)

3. Semnul exclamării marchează grafic intonația unei fraze exclamative, se pune după o propoziție exclamativă.

4. Comparație: „cuvinte lungi, sticloase, ca niște dălți"

   Metaforă: „lumea mea prelungă... se face coloană sau altceva"

5. fericire

B.

Poezia dată se încadrează în genul liric deoarece respectă toate caracteristicile acestuia. În primul rând, apare eul liric, prin intermediul căruia poetul își transmite sentimentele și pasiunile, făcând vizibilă viața psihică, interioară. Prezența în text a eului liric se face simțită prin intermediul verbelor și pronumelor la persoana I: „sunt, mele, meu, mi, mine".

În al doilea rând, modurile principale de expunere sunt cele specifice genului liric: descrierea și monologul liric. Limbajul folosit este unul figurat, stilizat, cu multe figuri de stil, precum metafora, epitetul și comparația: „du-mă, fericire, în sus"„izbește-mi tâmpla de stele".

În concluzie, textul dat se încadrează în genul liric.

II. A.

1. Personalitatea istorică la care se referă articolul citat este Nicolae Titulescu.

   Orientarea politică a lui Titulescu era pro-europeană.

   Autorul textului dat se numește Andreea Lupșor.

Scanned with OKEN Scanner

2. solidaritatea națiunilor europene, cooperarea economică

3. c

4. El = subiect simplu

despre solidaritatea = complement indirect
națiunilor = atribut subtantival genitival
europene = atribut adjectival

B.

În opinia mea, fragmentul dat este un text nonliterar.

În primul rând, fragmentul face parte dintr-un articol de ziar care se referă la o personalitate reală, atestată istoric: Nicolae Titulescu. Textul nu prezintă evenimente și personaje imaginare, ci fapte reale, concrete, inspirate din istorie. Limbajul este unul accesibil, care nu recurge la figuri de stil și expresivitate, ci se bazează pe tranzitivitate.

În al doilea rând, articolul urmărește să informeze lectorul în legătură cu ideile politice ale lui Nicolae Titulescu, prezentând cititorilor date exacte, preluate din realitatea concretă.

În concluzie, fragmentul dat este unul nonliterar, deoarece are un referent real și caracter nonficțional, iar limbajul folosit este direct, accesibil.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 31

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Mi s-a-ntâmplat să pierz un amic, un bun amic, şi nu mă pot căi îndestul de această nereparabilă pierdere; de aceea trebuie să spun, oricui vrea să m-asculte, trista mea întâmplare. Iată.

Ştiam că amicul meu, bunul meu amic, are multă influenţă asupra unei persoane, de care atârnau la un moment nişte interese ale mele de extremă importanţă. Am alergat la el.

– Amice, bunul meu amic – zic eu – te rog, nu mă lăsa! contez pe tine să mă salţi în această ocazie; o vorbă bună din partea ta către persoana, pe care o ştii, poate să-mi facă norocul... Dă-mi o scrisoare călduroasă de recomandaţie... te rog!... faci un mare bine pentru mine şi pentru familia mea... copiii mei...

– Vai de mine! zice bunul meu amic, jenat de tonul meu din cale-afară milos... Ce trebuie atâta insistenţă?...

Şi, după ce-i explic bine de ce e vorba, se aşază la biuroul său şi începe să scrie.

După ce termină, se ridică şi, cu scrisoarea-n mână, îmi zice:

– Iată ce am scris.

(I. L. Caragiale, *Infamie...*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Selectează din text un cuvânt care conţine diftong şi unul care conţine hiat.

2. Scrie câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *amic, vrea, întâmplare.*

Scanned with OKEN Scanner

3. Explică rolul semnului întrebării în structura: *Ce trebuie atâta insistență?*
4. Selectează o interjecție predicativă din fragmentul dat.
5. Menționează un substantiv în cazul vocativ din textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să demonstrezi că textul dat face parte din genul epic.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Rafael „Rafa" Nadal (n. 3 iunie 1986) este un jucător spaniol de tenis, fost numărul 1 mondial. Nadal a câștigat zece turnee de Grand Slam, medalia de aur la Jocurile Olimpice, 19 turnee ATP Masters Series și, de asemenea, a făcut parte din echipa de Cupa Davis a Spaniei care a câștigat finala în 2004, 2008, 2009 și 2011.

Nadal a fost clasat pe locul nr. 1 în lume din 18 august 2008 la 5 iunie 2009. A revenit pe cea mai înaltă treaptă pe 7 iunie 2010, după ce a câștigat pentru a cincea oară în carieră turneul de la Roland Garros. A fost pe locul doi în lume, în spatele lui Roger Federer, timp de 160 de săptămâni, realizând astfel un alt record al tenisului mondial. În 2009 s-a alăturat grupului restrâns de tenismeni ce dețineau titluri de Grand Slam pe cele 3 suprafețe: zgură, iarbă și hard. Multiplele sale succese pe zgură i-au adus numele de „Regele zgurii". Nadal este considerat unul dintre cei mai mari tenismeni din toate timpurile. În 2008, lui Rafael Nadal i-a fost înmânat Premiul Prințului de Asturias pentru Sport, ca recunoștință a rezultatelor sale foarte bune în tenis.

(http: //ro. wikipedia. org/wiki/Rafael Nadal)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul citat:

Scanned with OKEN Scanner

–naționalitatea lui Rafael Nadal
–câte turnee de Grand Slam a câștigat Rafael Nadal
–de ce este numit el„Regele zgurii"

2. Selectează o enumerație din textul dat.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Verbul *s-a alăturat* este la diateza:
a. activă
b. reflexivă
c. pasivă

4. Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate din următorul enunț:
Rafael Nadal este un jucător spaniol de tenis.

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să descrii sportivul preferat.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. diftong: meu

hiat: influență

2. amic = prieten

vrea = dorește

întâmplare = pățanie

Scanned with OKEN Scanner

3. Semnul întrebării e folosit pentru a indica intonația propoziției interogative; de asemenea, marchează o întrebare directă.

4. Iată

5. Amice

B.

Textul dat face parte din genul epic deoarece autorul își exprimă ideile, gândurile, sentimentele și viziunea despre lume și viață în mod indirect, cu ajutorul personajelor și al acțiunii.

În primul rând, apare narațiunea, modul de expunere specific genului epic. Narațiunea este la persoana I și se împletește cu dialogul, care are rolul de a caracteriza personajele. Naratorul este homodiegetic, subiectiv, ceea ce înseamnă că relatează întâmplarea petrecută (pierderea unui amic drag) din perspectiva proprie, personală.

În al doilea rând, apar personajele: naratorul (care e, totodată, participant la acțiune) și prietenul său.

În concluzie, fragmentul dat se încadrează în genul epic.

II. A.

1. Rafael Nadal este de naționalitate spaniolă.

Rafael Nadal a câștigat zece turnee de Grand Slam.

Este supranumit„Regele zgurii“ deoarece a câștigat foarte multe trofee pe această suprafață.

2. zgură, iarbă și hard

3. b

4. este un jucător = predicat nominal, format din verb copulativ și nume predicativ

spaniol = atribut adjectival

de tenis = atribut substantival prepozițional

Scanned with OKEN Scanner

B.

Sportivul meu preferat este cel mai mare jucător de tenis al tuturor timpurilor, elveţianul Roger Federer. De-a lungul glorioasei sale cariere, acesta a câştigat mai multe trofee decât orice alt jucător de tenis, depăşind vechile recorduri deţinute de americanul Sampras. Distingându-se încă de tânăr prin talentul său, Roger Federer a început să câştige concursuri importante de la o vârstă fragedă, intrând în istoria acestui sport.

Măiestria sa tehnică şi eleganţa deosebită a stilului de joc au făcut ca jucătorul elveţian să fie considerat, mai curând decât un atlet, un mare artist, care şi-a cucerit fani devotaţi în toată lumea, prin rafinamentul său.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 32

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Tânăra Mini se duse în vizită la vechea ei prietenă, buna Lina. O găsi în casa nouă, cu soţul ei, urâtul doctor Rim, aşezat într-un fotoliu şi străjuit de o tânără infirmieră, masivă, inertă şi ursuză, Sia.

Mirată, Mini află că Sia era fata lui Lică Petrescu, prezentat drept văr de către radiosul doctor, altfel urâcios de felul său. Vorbiră despre prieteni, cunoscuţi şi rude, Mini din ce în ce mai uimită de buna dispoziţie a doctorului, care nu părea deloc bolnav. Cu toate acestea îşi luase concediu trei luni de la facultatea de medicină, unde preda, deşi în curând reîncepeau cursurile.

Lina îi prezentă casa şi se lăudă cu noul ei cabinet ginecologic, utilat după ultimele noutăţi medicale. O duse apoi pe Mini să vadă bucătăria, mică şi strălucitoare. Îi spuse că baba care gătea era nemulţumită, voia cuptor de cărămidă, iar în loc de răcitor şi cămară voia hrubă boltită.

Mini plecă, meditând la schimbările petrecute: prezenţa Siei, afabilitatea profesorului Rim, îndepărtarea uşoară a Linei.

Sia fusese adusă de Lică de la şcoala de infirmiere în casa Linei şi a lui Rim, mai mult cu gândul la interesele lui decât la sănătatea profesorului. În ciuda babei de la bucătărie, Sia fura tot ce putea, fructe, dulciuri, ţigări şi îi dădea mereu pachete tatălui său.

(Hortensia Papadat-Bengescu, ***Concert din muzică de Bach***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Transcrie, din fragmentul dat, un cuvânt derivat, un cuvânt compus şi un cuvânt obţinut prin conversiune.

2. Menţionează două enumeraţii din textul dat.

Scanned with OKEN Scanner

3. Transcrie un verb la diateza pasivă din fragmentul dat.
4. Selectează o propoziție atributivă din textul dat.
5. Transcrie un verb copulativ din fragmentul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să demonstrezi că textul citat face parte din genul epic.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Cartea în format electronic a luat, în ultima perioadă, o mare amploare la nivel mondial. Situația de pe piața românească arată că publicul de la noi este deocamdată rezistent la schimbare.

În România, e-book-ul are o istorie relativ scurtă. Primul site care a introdus cartea electronică este LiterNet, în urmă cu aproximativ zece ani. Prima editură de tradiție de pe piață care a făcut acest pas a fost Nemira, pe data de 12 octombrie 2010, lansând cea dintâi platformă de carte digitală, urmată la scurtă vreme de Humanitas, în decembrie 2010, iar în acest an şi de Polirom. Deşi avantajele unei astfel de investiții par a fi mari – cartea electronică e mai ieftină cu până la 50 la sută, nu ocupă spațiu fizic şi e relativ uşor de accesat – pe piața românească succesul nu este deocamdată prea mare, iar mărturie sunt cifrele de vânzare. „La început, curiozitatea cititorilor a fost mare», a declarat Valentin Nicolau, directorul Editurii Nemira, la un an după lansarea proiectului. „Cu timpul, ea s-a domolit, iar vânzările de e-bookuri s-au stabilizat la un nivel destul de redus. În general, cititorul de carte în format digital este un consumator de presă şi de Internet, încadrându-se în categoria oamenilor foarte conectați la realitate şi la informație. «

(Monica Andronescu, *Cui i-e frică de e-book?*, în *Adevărul*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat:

Scanned with OKEN Scanner

–tema articolului
–publicația în care a apărut articolul citat
–care a fost primul site care a introdus cartea electronică

2. Selectează două structuri care descriu cartea electronică.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

În fraza: **Situația de pe piața românească arată că publicul de la noi este deocamdată rezistent la schimbare.,** propoziția subordonată este:

a. subiectivă

b. completivă directă

c. atributivă

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: <u>La început,</u> curiozitatea <u>cititorilor a fost mare</u>.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să îți exprimi opinia despre cartea în format electronic.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. cuvânt derivat: urâcios

cuvânt compus: altfel
cuvânt obținut prin conversiune: utilat (adjectiv provenit din verb la participiu)

Scanned with OKEN Scanner

2.„prieteni, cunoscuți și rude";„fructe, dulciuri, țigări"

3. fusese adusă

4. care nu părea deloc bolnav

5. nu părea, era

B.

Genul epic cuprinde toate operele literare în care scriitorul își exprimă gândurile, ideile, sentimentele și viziunea despre lume și viață în mod indirect, cu ajutorul personajelor și al acțiunii. Textul dat respectă toate aceste caracteristici.

În primul rând, este prezent povestitorul, elementul principal al genului epic. Naratorul este unul heterodiegetic, iar narațiunea apare la persoana a III-a. Narațiunea se împletește cu descrierea, ambele având rolul de a contura momentul inițial al subiectului: expoziționea.

În al doilea rând, apar personajele principale și secundare: profesorul Rim și soția sa, Lina, Mini și Sia, fata lui Lică Petrescu, văr al familiei.

În concluzie, fragmentul dat se încadrează în genul epic.

II. A.

1. Tema articolului este cartea electronică.

Publicația în care a apărut articolul citat este *Adevărul*.

Primul site care a introdus cartea electronică a fost LiterNet.

2. nu ocupă spațiu fizic

e relativ ușor de accesat

3. b

4. La început = complement circumstanțial de loc

cititorilor = atribut substantival genitival

a fost mare = predicat nominal, format prin verb copulativ și nume predicativ

Scanned with OKEN Scanner

B.

În opinia mea, cartea în format electronic este o invenție utilă, care aduce numeroase avantaje nu numai studenților, dar și cititorilor obișnuiți.

În primul rând, cartea digitală este mai ieftină și mai accesibilă decât cele editate în mod tradițional. Spre exemplu, putem găsi pe internet foarte multe volume gratuite, din variate domenii, atât din câmpul științific, cât și din cel beletristic, în toate limbile lumii.

În al doilea rând, cartea electronică facilitează studiul științific, ajutând foarte mult cercetării, deoarece face posibilă o circulație rapidă și eficientă a informațiilor, fiind mult mai accesibilă decât volumele tradiționale, care se găsesc în număr redus, numai în librării și biblioteci.

În concluzie, cartea electronică reprezintă un pas spectaculos pentru lumea culturală, fiind mai ieftină și mai accesibilă decât cea tradițională.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 33

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

– Doamnă – zic eu – rău faceţi că-l ţineţi aşa de aproape pe Bubico şi acoperit aşa în căldură, poate să turbeze... Chiar aşa, aici e prea cald.

Şi zicând acestea, mă scol cu Bubico-n braţe şi m-apropiu de fereastra vagonului. Pun pe Bubico binişor jos lângă mamiţa lui, şi cobor geamul, aplecându-mă să respir. Afară, noapte neagră ca şi ideile mele.

– Bine faci! să mai iasă fumul de ţigară, zice cocoana.

Intrăm pe podul Prahovii... Mă-ntorc, iau o bonboană, i-o arăt lui Bubico, care s-apropie de mine bâţâind frumuşel din coadă.

"Pe memoria lui Plutone şi a fidelului său Cerber! zic eu în gând; jur că au minţit acei cari au cântat instinctul cânilor! E o minciună! Nu există!"

Bubico îmi ia bonboana; îl iau în braţe şi mă dau lângă fereastră, ridicându-l în dreptul deschizăturii. Aerul răcoros, trecându-i pe la bot, face mare plăcere lui Bubico. Scoate limba şi respiră din adânc.

– Să nu-l scapi pe fereastră!... pentru Dumn...

Dar n-apucă mamiţica să rostească-ntreg sfântul nume al creatorului, şi Bubico dispare ca un porumbel alb în neagra noapte, înapoi spre Bucureşti, zburând – la Zambilica, probabil. Mă-ntorc cu faţa spre cocoana şi, prezentându-i mânile goale, strig exasperat:

– Doamnă!

Un răcnet!... A-nnebunit cocoana!

– Repede, doamnă, semnalul de alarmă!

O duc la semnal şi o-nvăţ cum să-l tragă. Pierdută de durere, execută mişcarea cu o supremă energie. Trenul, stop! pe loc. Cletinătură colosală. Emoţie generală-ntre pasajeri.

– Cine? cine a dat alarma?

Scanned with OKEN Scanner

– Dumneaei, zic eu către personalul trenului, arătând pe cocoana leşinată.

(I. L. Caragiale, ***Bubico***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din fragmentul dat, trei cuvinte derivate cu sufix diminutival.
2. Explică rolul utilizării virgulelor în structura: *-Repede, doamnă, semnalul de alarmă !*
3. Transcrie o propoziție incidentă din textul dat.
4. Indică funcția sintactică a cuvântului subliniat din structura: Trenul, stop! pe loc.
5. Menționează o comparație și o inversiune din fragmentul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi că textul citat se încadrează în genul epic.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Arta este în esență cea mai profundă expresie a creativității umane. Pe cât de dificil de definit, pe atât de dificil de evaluat, având în vedere faptul că fiecare artist își alege singur regulile și parametrii de lucru, se poate spune totuși că arta este rezultatul alegerii unui mediu, a unui set de reguli pentru folosirea acestui mediu şi a unui set de valori ce determină ce anume merită a fi exprimat prin acel mediu pentru a induce un sentiment, o idee, o senzație sau o trăire în modul cel mai eficient posibil pentru acel mediu. Prin modul său de manifestare, arta poate fi considerată și ca o formă de cunoaștere (cunoașterea artistică).

Teoria artei își are rădăcinile în filozofia lui Immanuel Kant și a fost dezvoltată în secolul 20. Arta ca mimesis are rădăcini adânci în filozofia lui Aristotel.

(http: //ro. wikipedia. org/wiki/Arta)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul citat:

   –care este tema fragmentului dat
   – în a cui filozofie își are rădăcina teoria artei
   –când s-a dezvoltat teoria artei

2. Selectează o enumerație din textul dat.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

   Cuvântul *fiecare* conține un:

   a. diftong

   b. hiat

   c. triftong

4. Desparte în propoziții fraza: *Se poate spune că arta este rezultatul alegerii unui mediu, a unui set de reguli și a unui set de valori.*

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre rolul artei în viața omului.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. mamițica, binișor, frumușel

2. Virgulele separă un substantiv în cazul vocativ de restul frazei.

3. zic eu

4. predicat verbal

5. Inversiune: sfântul nume

Comparație: Bubico dispare ca un porumbel alb

B.

Genul epic cuprinde operele literare în care autorul își exprimă sentimentele, ideile, gândurile și viziunea despre lume și viață în mod indirect, cu ajutorul personajelor și al acțiunii.

În primul rând, textul dat se încadrează în genul epic deoarece are personaje bine conturate: o doamnă însoțită de cățelul ei, Bubico, naratorul (care este, totodată, personaj) și pasagerii trenului. Acțiunea este plasată într-un vagon de tren, noaptea: „Afară, noapte neagră ca și ideile mele".

În al doilea rând, modul principal de expunere este narațiunea subiectivă (la persoana I), care se împletește cu dialogul. Naratorul apare el însuși ca personaj, luând parte la acțiune (narator homodiegetic).

În concluzie, textul dat se încadrează în genul epic.

II. A.

1. Tema fragmentului dat este arta.

Teoria artei își are rădăcina în filozofia lui Immanuel Kant.

Teoria artei s-a dezvoltat în secolul XX.

2.„un sentiment, o idee, o senzație sau o trăire"

3. b

4. Se poate spune = propoziție principală

Scanned with OKEN Scanner

că arta este rezultatul alegerii unui mediu, a unui set de reguli și a unui set de valori = propoziție subordonată, subiectivă

B.

În opinia mea, arta este un element central în viața omului, fără de care nu ne-am putea imagina existența, fără de care am fi cu mult mai săraci.

În primul rând, arta ne face mai buni și mai spirituali, deoarece ne înalță într-o sferă pură, a ideilor. Vizionând un film, citind o carte, ieșim din cercul strâmt al existenței individuale și intrăm în lumea imaginației.

În al doilea rând, arta este o formă de cunoaștere, cu ajutorul căreia avem acces la un univers nou, nebănuit. De asemenea, are și un rol purificator, eliberând emoțiile și permițând exprimarea pasiunilor.

În concluzie, arta rămâne indisolubil legată de istoria omului.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 34

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenție textul următor:

M-am dus să fac o vizită confratelui și amicului meu Tomiță de ziua lui. L-am găsit într-o stare foarte proastă, plimbându-se de colo până colo ca o hienă în cușca ei, și văitându-se de durere; toată noaptea nu putuse închide ochii din pricina unei măsele.

L-am povățuit să meargă la dentist.

– Nu pot, mon cher.

– De ce nu poți? ți-e frică?... Cu metodele de astăzi, nu simți nici cât o pișcătură de purece.

– Nu de frică; nu pot, că am de lucru; trebuie să dau până-n două ceasuri cronica mea la gazetă. La trei, vine băiatul de la tipografie să mă execute... și cu durerea asta sunt incapabil să scriu un rând măcar. De o sută de ori de aseară m-am așezat pe scaun, am pus mâna pe condei; dar nu e chip să m-astâmpăr... o clipă nu-mi dă pace...

Și iar începe bietul om să se vaite și să se plimbe ca o hienă. La un moment, se oprește răcnind:

– E de nesuferit!... mă-mpușc!

– Cmule -- zic eu -- du-te la dentist!

– Ei! dar cronica mea cine o scrie?

– Știi ce? zic; tu du-te fără frică, să-ți scoți măseaua; eu rămân aci; până te-ntorci, îți scriu eu o cronică... Ai vreun subiect anume, or pot scrie despre ce mi-o da pân gând?

– Ba, chip, aveam un subiect...

– Despre ce?

– Despre credință și știință... cum adică știința distruge credința și nu o poate înlocui.

(I. L. Caragiale, ***Duminica Tomii***)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie un element de jargon din textul dat.
2. Explică rolul cratimei în structura: mă-mpușc.
3. Selectează un verb la diateza reflexivă din textul dat.
4. Precizează un moment al subiectului prezent în fragmentul dat.
5. Menționează o comparație din textul citat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi că textul citat se încadrează în genul epic.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Cand a infiintat Muzeul Satului Romanesc, în 1936, marele sociolog Dimitrie Gusti nu si-a imaginat ca, în mai putin de trei sferturi de secol, satul traditional, asa cum l-a studiat el, isi va gasi sfarsitul. Desi eternitatea s-a nascut ea insasi la sat, si-a incheiat socotelile cu taranul roman mult prea devreme, ajuns peste noapte în cartea de istorie. în acest context dramatic, cand exista riscul pierderii unei fatete importante a identitatii nationale, prezenta acestui muzeu este o binefacere peste timp, adusa poporului roman. Nu-mi pot inchipui Bucurestiul, Romania, fara acest asezamant. Dupa 75 de ani, ne dam seama ca Gusti n-a creat doar un simplu muzeu; a creat o lume. Beneficiind de o viziune monografică asupra universului rural, el a adus din sate esența creației tărănești, magia identității sale spectaculoase. Satul românesc tradițional a dispărut. I-a luat locul, intr-o măsură amenințătoare, așa numita «dezvoltare rurală», satul în colțuri și culori țipătoare, aglomerările de case fără nume, fără personalitate, fără... viață. Cu atât mai necesar apare muzeul din Herăstrău! Nouă, celor nostalgici, ne panseaza răni si ne învie șirul amintirilor. Celor mai tineri le cultivă gustul artistic, respectul pentru tradiție, mândria pentru un trecut care vorbește de la sine.

(Ion Longin Popescu,
Muzeul Național al Satului la 75 de ani, în Formula As)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul citat:

–cine a înființat Muzeul Satului
–când a luat naștere Muzeul Satului
–publicația în care a apărut articolul citat

2. Selectează un cuvânt format prin compunere savantă din textul dat.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Verbul *beneficiind* este la modul:

a. supin

b. gerunziu

c. participiu

4. Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul următor:
Prezența acestui muzeu este o binefacere peste timp...

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care, pornind de la textul citat, să-ți exprimi opinia despre Muzeul Satului.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. mon cher

Scanned with OKEN Scanner

2. Cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte diferite și elidarea vocalei *î*.

3. plimbându-se

4. Expoziţiunea

5. plimbându-se ca o hienă în cuşca ei

B.

Genul epic cuprinde operele literare în care autorul își exprimă gândurile, ideile, sentimentele și viziunea despre lume și viață în mod indirect, cu ajutorul personajelor și al acțiunii. Textul citat se încadrează în genul epic deoarece respectă toate aceste caracteristici.

În primul rând, modurile principale de expunere sunt narațiunea (care conturează momentul inițial al subiectului, expoziţiunea) și dialogul, acesta având rolul de a caracteriza personajele și de a dinamiza acțiunea. Naratorul este homodiegetic, subiectiv, relatând evenimentele și împrejurările din perspectiva proprie.

În al doilea rând, apar personajele, elemente esențiale ale oricărei opere epice: naratorul, care este el însuși personaj, luând parte la acțiune, precum și prietenul la care se duce în vizită: amicul Tomiță.

În concluzie, fragmentul dat se încadrează în genul epic.

II. A.

1. Muzeul Satului a fost înființat de către sociologul Dimitrie Gusti.

Muzeul Satului a fost inaugurat în anul 1936.

Publicația în care a apărut articolul citat este Formula As.

2. sociolog

3. b

4. Prezența = subiect simplu

acestui = atribut adjectival

muzeu = atribut substantival

o binefacere = nume predicativ

Scanned with OKEN Scanner

B.

În opinia mea, Muzeul Satului este o instituție remarcabilă, care ne deschide o poartă nesperată spre bogățiile neștiute ale universului rural.

În primul rând, muzeul ne oferă o imagine fidelă a satului tradițional, cu obiceiurile, meșteșugurile, petrecerile, ritualurile și ocupațiile tradiționale.

În al doilea rând, Muzeul Satului are o valoare istorică extraordinară, deoarece reușește să conserve intactă, proaspătă, o lume aproape dispărută, aflată ea însăși în curs de urbanizare, pe care altfel nu am mai putea-o cunoaște, pierzându-i farmecul unic.

În concluzie, Muzeul Satului are un rol uriaș în cunoașterea și transmiterea tradițiilor și merită să aibă cât mai mulți vizitatori.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 35

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenție textul următor:

Frate, o boală învinsă ți se pare orice carte.
Dar cel ce ți-a vorbit e în pământ.
E în apă. E în vânt.
Sau mai departe.

Cu foaia aceasta închid porțile și trag cheile.
Sunt undeva jos sau undeva sus.
Tu stinge-ți lumânarea și-ntreabă-te:
taina trăită unde s-a dus?

Ți-a mai rămas în urechi vreun cuvânt?
De la basmul sângelui spus
întoarce-ți sufletul către perete
și lacrima către apus.

(Lucian Blaga, ***Încheiere)***

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Selectează un substantiv în cazul vocativ din textul dat.
2. Transcrie, din textul dat, un cuvânt compus și un cuvânt obținut prin schimbarea valorii gramaticale.
3. Explică rolul cratimei în strcutura: *ți-a.*
4. Menționează o metaforă din textul dat.
5. Formează un derivat cu sufix diminutival de la cuvântul *carte.*

Scanned with OKEN Scanner

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența poeziei date la genul liric.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Tradiția îi atribuie lui Geoffrey Chaucer și "Povestirilor din Canterbury" un rol conștient și decisiv în crearea limbii engleze standard și în contracararea dominației franceze și latine pentru a recupera o identitate națională. Să fi fost chiar așa? William Langland ne povestește în "Piers Plowman" că lucrătorii, deci pătura joasă a societății, recită versuri în franceză. Adevărul este că situația lingvistică din Anglia evului mediu este destul de amalgamată. Engleza începe să triumfe în secolul al 14-lea, grație talentului poetic al lui Chaucer și a victoriile engleze în războiul cu francezii. Latina era foarte importantă în evul mediu, iar cucerirea normandă a adus cu sine o infuzie de franțuzisme, ceea ce a impus englezei o luptă pentru afirmare.

În evul mediu engleza nu era o limbă de mare circulație, ba chiar am putea spune că era minoră dacă ne referim la sursele scrise. Majoritatea cărților erau în franceză și latină, cel puțin până în secolul al 15-lea. Abia în secolul al 17-lea încep să se elaboreze gramatici și dicționare, dar nobilimea continuă învățarea latinei și francezei. Asta nu înseamnă că engleza nu era uzitată, ci că era slab valorizată. În mediile needucate se pare că, așa cum ne sugerează Langland, se reușea depășirea vernacularei prin mixajul cu franceza. Londra este de fapt un centru multicultural, și nu ne surprinde dacă ne gândim la rețelele comerciale, ecleziastice sau diplomatice stabilite. Situată pe un râu major, în inima unui sistem de drumuri concepute de romani, Londra se putea lăuda cu legături foarte bune cu Devon, Norwich, York și nu numai. Aici veneau negustori din Bavaria, Țarile de Jos, Constantinopol sau zona baltică. Cercurile mercantile erau deci un melanj de dialecte franțuzești, italiene, germane, olandeze, nordice.

(Irina-Maria Manea,
Engleza din evul mediu era o limbă minoră, în *Historia*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

–care era statutul limbii engleze în perioada medievală
–ce scriitor a avut un rol major în crearea limbii engleze standard
–în ce publicație a apărut articolul citat

2. Selectează două structuri care prezintă informații despre Londra.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Cuvântul *numai* este format prin:

a. derivare

b. compunere

c. conversiune

4. Indică valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor subliniate: Londra este un centru multicultural.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre limba engleză.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. Frate

2. Cuvânt compus: departe

Scanned with OKEN Scanner

Cuvânt format prin conversiune: spus (adjectiv provenit din verb la participiu)

3. Cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte diferite și contribuie la menținerea ritmului și a măsurii.

4. Metaforă: „Cu foaia aceasta închid porțile și trag cheile"

5. cărticică

B.

Genul liric curprinde toate operele literare în care autorul își exprimă ideile, sentimentele, gândurile și viziunea despre lume și viață în mod direct, cu ajutorul eului liric . În opinia mea, poezia dată se încadrează în rigorile genului, respectându-i caracteristicile.

În primul rând, întâlnim mărcile lexico-gramaticale ale eului liric: verbele la persoana I: „închid, trag, sunt". Limbajul este unul expresiv, utilizând cuvintele la sensul figurat, apar numeroase figuri de stil.

În al doilea rând, modul de expunere este cel caracteristic genului liric: monologul liric. Apare, de asemenea, monologul adresat, care-și face simțită prezența prin substantivele în vocativ și verbele și pronumele la persoana a II-a: „frate, ți, tu, stinge-ți, întoarce-ți, întreabă-te".

În concluzie, textul dat aparține genului liric.

II. B.

1. În perioada medievală, limba engleză era una minoră.
Scriitorul cu un rol major în formarea limbii engleze standard a fost Geoffrey Chaucer.
Articolul citat a apărut în„Historia".

2. un centru multicultural
Situată pe un râu major, în inima unui sistem de drumuri concepute de romani

3. b

4. Londra = substantiv propriu, subiect simplu
este = verb copulativ, formează predicat nominal
un centru = substantiv comun, nume predicativ

Scanned with OKEN Scanner

B.

Din punctul meu de vedere, engleza este foarte importantă în lumea contemporană, având rolul de limbă internațională.

În primul rând, este vital ca omenirea să dispună de un limbaj universal, apt să comunice toate ideile și emoțiile, pe înțelesul tuturor. De-a lungul timpului, greaca, latina sau franceza au îndeplinit acest rol de limbă universală, ajutând la conectarea unor lumi diferite și îndepărtate.

În al doilea rând, engleza și-a cucerit rolul de limbă majoră, dominantă, fiind accesibilă și ușor de învățat, chiar dacă în trecut avusese un statut nesemnificativ, chiar minor.

În concluzie, engleza este limbajul universal al zilelor noastre, facilitând comunicarea și distribuirea informației.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 36

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

A fost odată ca niciodată etc.

A fost odată un împărat, şi avea un fecior; acesta, şezând la fereastră, vede o babă bătrână, care venea cu tivga să ia apă de la fântână. Ce-i vine lui, ia o piatră şi aruncând-o către fântână, nemereşte drept în tivgă, şi aceasta se sparge; baba, care simţise de unde venise piatra, îşi aruncă ochii la fereastra împăratului şi vede pe fiul de împărat făcând haz; atunci baba zise:

– Până nu vei găsi cele trei rodii aurite, să nu te însori, dragul mamii; şi se întoarse acasă tristă şi fără tivgă şi fără apă.

Fiul de împărat, auzind acest blestem, stătu, şi după ce se gândi mult timp la rodiile aurite, se aprinse dorinţa în el de a le vedea şi de a le avea; deci se duse la tată-său şi-i zise:

– Tată, să-mi faci trei rânduri de haine de fier, căci am să fac o călătorie mare.

Şi toată silinţa ce puse împăratul a opri pe fiul său de la aceasta, fu în zadar.

Daca văzu şi văzu că nu-l poate opri, porunci şi numaidecât i se şi făcu hainele; după ce le luă, fiul împăratului încălecă şi plecă.

Un an de zile trecuse de când călătorea; ajunsese prin pustietăţi nelocuite de oameni, şi tot rătăcind în sus şi în jos, două rânduri de haine se rupseră şi le lepădase. Neştiind ce să facă, hotărî a mai merge câtva, şi daca nu va putea descoperi nimic, să se întoarcă.

Abia mai făcu câţiva paşi şi iată că zări o colibă. Se repezi într-acolo iute ca săgeata şi îndată şi ajunse. Când, o mătuşă sihastră, cum îl văzu, îi şi zise:

Scanned with OKEN Scanner

– Da bine, flăcăule, cum ai ajuns p-aici pe unde nu se vede pasăre cu aripioare, dar încămite om cu picioare?

– Mamă, zise fiul de împărat, caut cele trei rodii aurite; nu știi d-ta încotro se pot afla?

– Nu știu, dragul mamii, nici n-am auzit până acum de așa minune, dară poate soru-mea să știe, care șade puțin mai departe de aici; de ai curaj să mai mergi, poți să o întrebi pe dânsa.

(***Cele trei rodii aurite***, basm culeș de Petre Ispirescu)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Precizează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *fecior, lepădase, dânsa.*
2. Explică rolul virgulei în structura: *-Tată, să-mi faci trei rânduri de haine...*
3. Menționează un epitet și o comparație din textul dat.
4. Numește două caracteristici ale genului epic, care se regăsesc în text.
5. Precizează un moment al subiectului care apare în fragmentul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specia literară *basm* a textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Indonezia este formată dintr-un arhipelag situat de la est la vest între Oceanul Pacific și Oceanul Indian, iar de la nord la sud între Asia și Australia. Ca în multe situații de acest gen, numărul real de insule nu este stabilit cu precizie, dar cifrele oferite de diverse surse se învârt între 13. 000 și 18. 000. Locuite nu sunt însă mai mult de câteva mii.

Dintre vulcanii care domină peisajul se remarcă Gunung Agung (peste 3. 000 de metri altitudine) și Muntele Batur. Acesta din urmă, al doilea mare vulcan activ din Bali (1. 717 metri altitudine), a erupt

Scanned with OKEN Scanner

în 1917 și în 1927. Amplasarea în vecinătatea Ecuatorului îi conferă arhipelagului un climat specific, marcat de temperaturi constante și ploi abundente.

Sezonul umed durează din octombrie până în aprilie, dar precipitațiile iau cu asalt insula și-n timpul „sezonului uscat", din mai până în septembrie. Aproape toți balinezii au aderat la religia Hindu Dharma, o „mixtură" între hinduism și budism. Câteva procente dintre locuitorii Insulei Bali îmbrățișează alte religii, precum budismul, islamismul, protestantismul.

De-a lungul numeroaselor insule se vorbesc peste 300 de limbi și dialecte, dar limba oficială este „bahasa indonesia". În zonele turistice, aproape toată lumea vorbește limba engleză. Moneda locală este rupia (IDR). 1000 IDR valorează 0, 08 euro. Valuta se poate schimba la bănci, în cadrul hotelurilor și la casele de schimb în majoritatea destinațiilor din Bali.

(Ciprian Enea, *Indonezia, arhipelagul marilor contraste*, în Historia)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat:

   –câte insule cuprinde Indonezia
   –câte limbi se vorbesc în insule
   –care este moneda locală

2. Selectează două structuri care prezintă climatul arhipelagului

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect:

   Cuvântul *turistice* este format prin:

   a. derivare

   b. compunere

   c. conversiune

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor subliniate: <u>În zonele turistice, toată</u> lumea vorbește limba engleză.

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre destinațiile turistice exotice.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. fecior = fiu

   lepădase = aruncase
   dânsa = ea

2. Virgula separă un substantiv în cazul vocativ de restul frazei.

3. Epitete: haine de fier, rodii aurite

   Comparație: iute ca săgeata

4. Prezența personajelor, acțiunea, narațiunea ca mod de expunere.

5. Expoziționea

B.

Basmul este o specie a genului epic în proză, de mari dimensiuni, în care se povestesc întâmplări fantastice puse pe seama unor personaje cu însușiri supranaturale, pozitive sau negative. Acțiunea basmului se naște din conflictul dintre forțele binelui și ale răului, dar deznodământul este unul pozitiv. În opinia mea, fragmentul dat respectă aceste caracteristici.

Scanned with OKEN Scanner

În primul rând, se petrec întâmplări fantastice și întâlnim personaje fabuloase. Un fiu de împărat este blestemat de o babă să nu se însoare până nu găsește rodiile de aur; el pleacă în căutarea acestora îmbrăcat în haine de fier, rătăcind singur pe tărâmuri pustii.

În al doilea rând, modul prinicpal de expunere este narațiunea, care se îmbină cu dialogul. În plus, este prezentă formula tradițională de început a oricărui basm: „A fost odată ca niciodată...".

În concluzie, textul dat aparține speciei basmului.

II. A.

1. Indonezia cuprinde între 13000 și 18000 de insule.
   În insule se vorbesc peste trei sute de limbi.
   Moneda locală este rupia.
2. temperaturi constante
   ploi abundente
3. a
4. În zonele = substantiv comun, articulat, cazul acuzativ, precedat de prepoziție simplă, funcție sintactică de complement circumstanțial de loc
   turistice = adjectiv variabil, acuzativ, funcție sintactică de atribut adjectival
   toată = adjectiv nehotărât, cazul nominativ, funcție de atribut adjectival

B.

În opinia mea, destinațiile turistice exotice sunt perfecte pentru orice vacanță, deoarece ne oferă accesul la o lume complet nouă.

În primul rând, locurile exotice (precum insulele îndepărtate sau satele și plajele mai puțin cunoscute) ne oferă o ieșire din rutina zilnică, ne ajută să descoperim noi orizonturi și să ne relaxăm, fără griji.

În al doilea rând, locurile exotice ne pun în fața unor provocări noi și ne facilitează interacțiunea cu oameni și limbi diferite.

În concluzie, destinațiile turistice exotice ne îmbogățesc perspectiva asupra lumii și sunt o sursă indiscutabilă de relaxare.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 37

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Era odată o capră care avea trei iezi. Iedul cel mare şi cu cel mijlociu dau prin băţ de obraznici ce erau; iară cel mic era harnic şi cuminte. Vorba ceea: "Sunt cinci degete la o mână şi nu samănă toate unul cu altul".

Într-o zi, capra cheamă iezii de pe-afară şi le zice:

– Dragii mamei copilaşi ! Eu mă duc în pădure ca să mai duc ceva de-a mâncării. Dar voi, încuieţi uşa după mine, ascultaţi unul de altul, şi să nu cumva să deschideţi până ce nu-ţi auzi glasul meu. Când voiu veni eu, am să vă dau de ştire, ca să mă cunoaşteţi, şi am să vă spun aşa:

Trei iezi cucuieţi
Uşa mamei descuieţi!
Că mama v-aduce vouă:
Frunze-n buze,
Lapte-n ţâţe,
Drob de sare
În spinare, Mălăieş
În călcăieş
Smoc de flori
Pe subsuori.

Auzit-aţi ce-am spus eu?

– Da, mămucă, ziseră iezii.

– Pot să am nădejde în voi ?

– Să n-ai nici o grijă, mămucă, apucară cu gura înainte cei mai mari. Noi suntem odată băieţi, şi ce-am vorbit odată vorbit rămâne.

Scanned with OKEN Scanner

– Dacă-i aşa, apoi veniţi să vă sărute mama ! Dumnezeu să vă apere de cele rele, şi mai rămâneţi cu bine!

– Mergi sănătoasă, mămucă, zise cel mic, cu lacrimi în ochi, şi Dumnezeu să-ţi ajute ca să te întoarne cu bine şi să ne-aduci demâncare.

Apoi capra iese şi se duce în treaba ei. Iar iezii închid uşa după dânsa şi trag zăvorul. Dar vorba veche: „Părețiii au urechi şi fereştile ochi". Un duşman de lup – ş-apoi ştiţi care ? – chiar cumătrul caprei, care de mult pândea vreme cu prilej ca să pape iezii, trăgea cu urechea la părețele din dosul casei, când vorbea capra cu dânşii.

«Bun ! zise el în gândul său. Ia, acum mi-e timpul... De i-ar împinge păcatul să-mi deschidă uşa, halal să-mi fie ! Ştiu că i-aş cărnoşi şi i-aş jumuli !»

(Ion Creangă, ***Capra cu trei iezi)***

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Transcrie, din textul dat, un cuvânt derivat, un cuvânt compus şi un cuvânt format prin conversiune.
2. Explică rolul virgulelor în structura: „- Da, mămucă, ziseră iezii."
3. Indică principala figură de stil din fragmentul dat.
4. Precizează două caracteristici ale genului epic, care apar în textul dat.
5. Transcrie o propoziţie incidentă din textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre mesajul transmis de textul citat.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

Ce ne rezervă astrele săptămâna viitoare.

Pentru cei care s-au născut în semnul Berbecului săptămâna viitoare aduce destul de multă energie, încredere, dar şi o serie de gesturi care

Scanned with OKEN Scanner

ar trebui să fie supravegheate. Aduce destul de mult curaj, inițiativă, promptitudine, reacții rapide, uneori însă mai puțin cugetate sau mai puțin șlefuite în forma de expresie ori în forma de exprimare, chiar dacă ea nu este una verbală.

De aici și riscul unor exagerări, a depășirii măsurii, a necunoașterii realității în profunzime, a estimărilor superficiale, a implicărilor imprudente în tot felul de activități care mai bine ar fi ignorate. Săptămâna nu este una cu totul și cu totul nouă, ca trăire, ca impulsuri sau ca o matrice care deja s-a conturat cu niște săptămâni în urmă. Dimpotrivă, am spune că se dezvoltă niște principii astrale care s-au tocmit și care continuă să acționeze pentru acești nativi.

(Urania, *Horoscop,* în ziarul Evenimentul zilei)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat:

   –publicația în care a apărut fragmentul citat
   –zodia despre care este vorba în text
   –titlul articolului din care a fost selectat textul citat

2. Selectează două verbe la diateza reflexivă din fragmentul dat.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

   Cuvântul *uneori* este format prin:
   a. derivare
   b. compunere
   c. conversiune

4. Împarte în propoziții fraza următoare: Dimpotrivă, am spune că se dezvoltă niște principii astrale care s-au tocmit și care continuă să acționeze pentru acești nativi.

B. Redactează un text de 8-10 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre horoscop.

Scanned with OKEN Scanner

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. Cuvânt format prin derivare: obraznici

   Cuvânt compus: demâncare

   Cuvânt obținut prin conversiune: meu (adjectiv posesiv provenit din pronume posesiv)

2. Virgulele separă substantivul în vocativ și propoziția incidentă în cadrul frazei.

3. Personificarea.

4. Prezența personajelor, acțiunea, narațiunea ca mod de expunere.

5. zise cel mic

B.

În opinia mea, fragmentul dat are ca mesaj grija părinților față de copii, dorința lor de a-i proteja și de a-i ajuta să treacă prin viață.

În primul rând, textul se prezintă sub forma unei alegorii: personajele sunt animale (capra, iezii și lupul), dar ele sunt personificate. Scriitorul le atribuie trăsături umane, făcându-le să se comporte asemenea unor oameni. În rolul de mamă, capra se dovdește grijulie și preocupată față de copiii ei, încercând să-i ferească de pericolul reprezentat de lup.

În al doilea rând, autorul subliniază faptul că toți copiii trebuie să urmeze sfaturile părinților lor, mai ales în situațiile primejdioase.

Scanned with OKEN Scanner

În concluzie, mesajul textului dat este centrat pe legătura puternică dintre părinți și copii, aceștia din urmă având nevoie să fie protejați și îndrumați.

II. A.

1. Articolul citat a apărut în ziarul Evenimentul zilei.

Zodia despre care este vorba în articol e Berbecul.

Articolul din care a fost selectat fragmentul dat se numește „Horoscop".

2. s-au născut, s-au tocmit

3. b

4. Dimpotrivă, am spune = propoziție principală

că se dezvoltă niște principii astrale = propoziție secundară, completivă directă

care s-au tocmit = propoziție secundară, atributivă

și care continuă = propoziție secundară, atributivă

să acționeze pentru acești nativi = propoziție secundară, completivă directă

B.

În opinia mea, horoscopul este un domeniu interesant, ce se poate dovedi de real ajutor în unele situații, dar care nu trebuie absolutizat.

În primul rând, horoscopul ne oferă informații interesante și folositoare. Prin predicțiile astrale, putem anticipa diverse evenimente din viața personală sau din realitatea înconjurătoare.

În al doilea rând, fiecare semn zodiacal are anumite caracteristici și particularități, pe care este important să le cunoaștem.

În concluzie, horoscopul este un domeniu fascinant.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 38

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Patria e un măr
Într-o vitrină de băcănie japoneză
pe strada Liliha
în Honolulu, arhipelagul Sandwich
sau o placă de patefon
ascultată în tăcere în Mexico
–Maria Tanase lângă vulcanul
Popocatepetl–
patria e atelierul lui Brâncuşi la Paris
patria e peisajul lui Grigorescu
într-o după-amiază de toamnă
la Barbizon
sau Rapsodia Română auzită
într-o dimineaţă
în Port au Prince în Haiti
şi patria e mormântul lui Aron Cotruş
în California
patria e o ciocârlie
care se înalţă oriunde
fără frontiere şi fără intenţii
patria e un concert de Dinu Lipatti
la Lucerna, Elveţia,
într-o seară ploioasă
patria e această adunare de feţe

Scanned with OKEN Scanner

de întâmplări şi de sunete
împrăştiate pe tot globul
dar patria e mai ales o clipă de tăcere.
Asta e patria.

Cu patria poţi vorbi la telefon
s-o porţi ca firmituri, în buzunare
poţi s-o asculţi în al distanţei zvon
şi s-o găseşti decapitată-n ziare

nu-i numai cer sau piatră sau pământ
ci e un zvon ce vine de oriunde
un miros, un obraz, un dans în vânt
un glas ce bezna nopţii o pătrunde

căci patria nu e un imn prescris
împodobit cu ilustraţii în chenare
ea-i pânză pe care-o ţeşi adânc în vis
şi se destramă-n zori c-o încântare

nu-i patria făcută din urale
ci din tăceri, din doruri şi distanţe:
o strâng din praf, la tropic în sandale
şi-o-mprăştii-n lume în speranţe.

Turla bisericii Sfântului Nicolae din Schei
ecoul trenului lovindu-se, noaptea, de Tâmpa
"Kefir Lukianoff" în Cişmigiu
"Tempo, Facla şi Credinţă"
"fierbinte porumbielu', fierbinte!"

Scanned with OKEN Scanner

domnu' Mișu de la "Cartea Românească"
fularul ca un curcubeu al lui Emil Botta
Maria Tănase cântând la "Neptun"
în Piața Buzești
Tata comentând "Război și Pace"
sau o pagină de poezie din Nietzsche
(răsfoia cartea cu degetul arătător)
un capuținer la "Coroană"
și bancnota aceasta de 500 Lei
aflată într-un fund de plic îngălbenit
adus nici eu nu știu cum
din Brașov în Brazilia
și apoi în Honolulu-Hawaii
Insula Oahu
Arhipelagul Sandwich.

(Ștefan Baciu, ***Patria)***

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Numește trei termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *patrie.*
2. Explică rolul utilizării cratimei în structura: *s-o.*
3. Selectează din text trei metafore.
4. Transcrie o imagine auditivă din textul dat.
5. Precizează un mod de expunere folosit în textul citat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să explici semnificația titlului textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Scanned with OKEN Scanner

Îi căutăm cu disperare, cu lumânarea, cu televizorul, cu arcanul, doar-doar s-o găsi vreunul și pe la noi. Avem nevoie de eroi ca de aer. Sau ca de apă. Unde au dispărut toți eroii? Ar trebui să dăm un anunț. Unul mare de tot, să fie văzut de toată România. Să poată fi citit și de locuitorii satelor acoperite de zăpadă.

Trebuie să existe un erou care să ne salveze de toate necazurile. Unul blond, cu mușchi. Să fie așa, ca Tarzan. Sau ca Superman. Să zboare cu o viteză incredibilă de la Frecăței la Glodeanu Siliștea și să scoată bătrânii de sub zăpadă. Îl și văd zburând pe deasupra drumurilor înzăpezite, coborând din când în când pentru a scoate câte o Dacie din nămeți. S-o scoată și s-o aducă așa, pe sus, direct la DeNeu. Să facă loc ambulanțelor, tractoarelor, tancurilor, să bage cablurile electrice prin stâlpi ca ața prin urechile acului, ca să dea lumină și căldură oamenilor. Să zboare, să zboare, mai repede decât elicopterele Armatei, ținând în cârca sa miile de sinistrați...

(Ovidiu Marincea, *Foamea de eroi*, în *Adevărul*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul dat:
   –tema fragmentului
   –publicația în care a apărut articolul citat
   –autorul articolului
2. Selectează două comparații din textul dat.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   În fraza: *Trebuie să existe un erou.*, propoziția subordonată este:
   a. predicativă
   b. subiectivă
   c. atributivă
4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul: Îi căutăm cu disperare, cu lumânarea.

Scanned with OKEN Scanner

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre nevoia de eroi.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. patriot, patriotism, patriotard
2. Cratima marchează rostirea în aceeași silabă a două cuvinte diferite și elidarea vocalei *ă*. Are și rol în menținerea ritmului și a măsurii.
3. Patria e un măr
   patria e un concert de Dinu Lipatti
   patria e o ciocârlie
4. un glas ce bezna nopții o pătrunde
5. Descrierea subiectivă

B.

Titlul poeziei (format dintr-un substantiv comun, articulat)se află în perfect acord cu conținutul ei, anticipându-i tema şi cuprinsul. Astfel, titlul orientează lectura și prevede desfăşurarea textului. Tema patriotismului este anunțată încă de la început. Poetul aflat în exil îşi descrie, de la depărtare, patria pierdută, ce nu i se mai arată decât în vis, sau prin insule rătăcite, precum atelierul din Franța al lui Brâncuşi ori muzica românească, ascultată la mii de kilometri depărtare.

Scanned with OKEN Scanner

Descrierea nu este însă una obiectivă, ci o descriere poetică, figurată, prin intermediul figurilor de stil, dintre care se distinge metafora. Poetul sugerează că ne purtăm țara în suflet, că ea ne urmărește, indiferent unde ne-am afla, în cele mai neașteptate sau îndepărtate colțuri ale lumii.

II. A.

1. Tema fragmentului este nevoia de eroi.

Publicația în care a apărut articolul citat este Adevărul.

Autorul articolului se numește Ovidiu Marincea.

2. Avem nevoie de eroi ca de aer. Sau ca de apă

3. b

4. Îi = pronume personal, acuzativ, funcție sintactică de complement direct

căutăm = verb predicativ, funcție sintactică de predicat verbal

cu disperare = substantiv comun, acuzativ, precedat de prepoziție simplă, funcție sintactică de complement circumstanțial de mod

B.

În opinia mea, nevoia de eroi este una general-umană, deorece eroii sunt cei care ne salvează și ne servesc drept modele în viață.

În primul rând, avem nevoie de eroi deoarece suntem mereu înconjurați de pericole, de amenințări și elemente negative, care ne pulverizează lumea și o urâțesc.

În al doilea rând, eroii sunt adevărate modele umane, în ce privește comportamentul și parcursul de viață. Încă din anchitate, a existat această admirație pentru oamenii deosebiți, care ies din rândul celorlalți și impresionează prin realizările lor remarcabile.

În concluzie, nevoia de eroi este adânc înrădăcinată în mentalul colectiv, încă din cele mai vechi timpuri.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 39

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Era odată o vulpe vicleană, ca toate vulpile. Ea umblase o noapte întreagă după hrană şi nu găsise nicăiri. Făcându-se ziua albă, vulpea iese la marginea drumului şi se culcă sub o tufă, gândindu-se ce să mai facă, ca să poată găsi ceva de mâncare.

Şăzând vulpea cu botul întins pe labele de dinainte, îi vine miros de peşte. Atunci ea rădică puţin capul şi, uitându-se la vale, în lungul drumului, zăreşte venind un car tras de boi.

– Bun! gândi vulpea. Iaca hrana ce-o aşteptam eu. Şi îndată iese de sub tufă şi se lungeşte în mijlocul drumului, ca şi cum ar fi fost moartă.

Carul apropiindu-se de vulpe, ţăranul ce mâna boii o vede şi, crezând că-i moartă cu adevărat, strigă la boi: Aho! Aho! Boii se opresc. Ţăranul vine spre vulpe, se uită la ea de aproape şi, văzând că nici nu suflă, zice: Bre! da' cum naiba a murit vulpea asta aici?! Ti!... ce frumoasă căţaveică am să fac nevestei mele din blana istui vulpoiu! Zicând aşa, apucă vulpea de după cap şi, târând-o până la car, se opinteşte ş-o aruncă deasupra peştelui. Apoi strigă la boi: "Hăis! Joian, cea! Bourean". Boii pornesc.

Ţăranul mergea pe lângă boi şi-i tot îndemna să meargă mai iute, ca s-ajungă degrabă acasă şi să ieie pelea vulpii .

Însă, cum au pornit boii, vulpea a şi început cu picioarele a împinge peştele din car jos. Ţăranul mâna, carul scârţâia, şi peştele din car cădea. După ce hoaţa de vulpe a aruncat o mulţime de peşte pe drum, bine... şor! sare şi ea din car şi, cu mare grabă, începe a strânge peştele de pe drum. După ce l-a strâns grămadă, îl ia, îl duce la bizunia sa şi începe a mânca, că ta... re-i mai era foame!

Tocmai când începuse a mânca, iaca vine la dânsa ursul.

Scanned with OKEN Scanner

– Bună masa, cumătră! Ti!!! da' ce mai de peşte ai! Dă-mi şi mie, că ta... re! mi-i poftă!

– Ia mai pune-ţi pofta-n cuiu, cumătre, că doar nu pentru gustul altuia m-am muncit eu. Dacă ţi-i aşa de poftă, du-te şi-ţi moaie coada-n baltă, ca mine, şi-i avea peşte să mănânci.

– Învaţă-mă, te rog, cumătră, că eu nu ştiu cum se prinde peştele.

Atunci vulpea rânji dinţii şi zise: Alei, cumătre! da' nu ştii că nevoia te duce pe unde nu-ţi e voia şi te-nvaţă ce nici gândeşti? Ascultă, cumătre: vrei să mănânci peşte? Du-te desară la băltoaga cea din marginea pădurei, vârâ-ţi coada-n apă şi stăi pe loc, fără să te mişti, până despre ziuă; atunci smuncește vârtos spre mal şi ai să scoţi o mulţime de peşte, poate îndoit şi-ntreit de cât am scos eu.

(Ion Creangă, ***Ursul păcălit de vulpe)***

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Selectează, din textul dat, trei cuvinte din câmpul semantic al animalelor.
2. Explică rolul liniei de dialog în structura: – Învaţă-mă, te rog, cumătră, că eu nu ştiu cum se prinde peştele.
3. Indică funcţia sintactică a cuvântului subliniat din structura: *Îi era <u>foame.</u>*
4. Precizează două caracteristici ale genului epic, care apar în textul dat.
5. Transcrie o imagine olfactivă din fragmentul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să caracterizezi personajul principal din textul dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

Scanned with OKEN Scanner

O escapadă de câteva zile într-un mare oraș din Europa te poate costa până la câteva sute de euro, mai ales dacă vrei să colinzi magazinele sau să guști din viața de noapte.

Sunt câteva orașe europene în care trebuie să petreceți câteva zile indiferent dacă vreți să vă reînnoiți garderoba, să vă pierdeți prin muzee sau să dansați prin cluburile de noapte. O escapadă de trei zile costă până în 300 de euro. Distracția este mai ieftină la Milano, Budapesta și Istanbul.

Dacă nu vreți să vă aventurați prea departe de casă, capitala Ungariei este o alegere potrivită. La o distanță de mai puțin de două ore cu avionul, Budapesta te îmbie cu cele mai savuroase prăjituri cremoase, cu frumoasele cafenele și cu o baie de aburi la somptuoasele băi termale Gellért. „Datorită subvențiilor guvernamentale, biletele costă de la 2. 800 de forinți (aproximativ 9, 52 euro, n. r.), iar un masaj de 20 de minute costă 10, 5 euro", declară Mircea Vladu, director Prestige Tours. Distracția costă în jur de 226 de euro de persoană, dacă optați pentru o cazare de patru stele.

Pentru cei care vor să se piardă câteva zile prin magazine și să se întoarcă în țară cu geamantanul plin de haine este recomandabilă o oprire în Istanbul. Marele Bazar format din circa 4. 000 de magazine este un labirint cu 61 de străzi acoperite unde găsiți orice: de la bijuterii la carpete, de la haine din piele la antichități.

(Cristina Sbîrn,
Orașele europene pe care trebuie neapărat să le vezi, în *Evenimentul zilei)*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul dat:

–care este orașul descris pe larg în articol
–unde se află Marele Bazar
–câte magazine cuprinde Marele Bazar

Scanned with OKEN Scanner

2. Alcătuiește un enunț cu omograful cuvântului subliniat din structura: ***haine*** din piele.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Verbul *să se întoarcă* este la diateza:

a. pasivă

b. reflexivă

c. activă

4. Desparte în propoziții fraza următoare: Sunt câteva orașe europene în care trebuie să petreceți câteva zile.

B. Redactează o compunere în care să descrii un oraş european.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziţiei şi coerenţa textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conţinutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spaţiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. vulpea, boii, ursul

2. Linia de dialog indică începutul vorbirii unui personaj; marchează grafic replica ursului.

3. Subiect

4. Prezența personajelor, narațiunea ca mod principal de expunere.

5. Șăzând vulpea cu botul întins pe labele de dinainte, îi vine miros de pește.

Scanned with OKEN Scanner

B.

Personajul principal al fragmentului dat este vulpea. Ea e caracterizată atât direct, de către narator, dar și indirect, prin intermediul comportamentului, al faptelor și al atitudinii față de celelalte personaje.

Încă din expoziţiune ni se spune despre vulpe că este vicleană, ca toate animalele din specia ei: „Era odată o vulpe vicleană, ca toate vulpile". Această însușire se va dovedi principala ei trăsătură de caracter. Mai întâi, vulpea își dovedește abilitatea înșelând un țăran: mimează că ar fi moartă, reușind să fure peștele și să îl ducă la viziuna sa. Apoi, își arată șiretenia în relația cu ursul, pe care îl minte că ar fi pescuit ea însăși peștele. Este rea și lipsită de altruism, deoarece refuză să îi dea și ursului să mănânce din peștele furat. Se arată, astfel, ca fiind egoistă și vicleană, folosindu-și inteligența și șiretenia în scopuri rele, pe care le urmărește fără scrupule.

I. A.

1. Orașul descris pe larg în articol este Budapesta.

Marele Bazar se află în Istanbul.

Marele Bazar cuprinde circa patru mii de magazine.

2. Persoanele haine sunt condamnabile.

3. b

4. Sunt câteva orașe europene = propoziție principală

în care trebuie = propoziție secundară, atributivă

să petreceți câteva zile = propoziție secundară, subiectivă

B.

Brașovul, o insulă nesperată de frumusețe

Am vizitat Brașovul vara trecută și am rămas profund impresionat de curățenia și frumusețea acestui oraș. Nu m-aș fi așteptat să întâlnesc în România un loc atât de fascinant, pe care l-aș asemăna cu un vechi târg medieval, decupat dintr-un film de epocă.

Scanned with OKEN Scanner

Centrul vechi al burgului mi-a rămas în memorie prin eleganța sa, dar și prin numeroasele magazine cu suveniruri, în pragul cărora te întâmpinau vânzatori amabili, gata să te îndrume și să îți dea detalii despre locurile bune de vizitat.

Dintre siluetele elegante ale clădirilor istorice, în jurul cărora se află mereu turiști zgomotoși, se distinge splendida Biserică Neagră, unde am petrecut o zi întreagă și am făcut numeroase fotografii.

Aș descrie Brașovul ca pe un amestec perfect de istorie și modernitate și îl recomand ca destinație turistică perfectă, ce nu vă va dezamăgi niciodată.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 40

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

De un **dor** fără saţiu-s învins
şi nu ştiu ce sete mă arde.
Parcă mereu din adînc,
un ochi răpitor de **Himeră**
ar vrea să mă prade.
Şi pururi n-am pace,
nici al stelei vrăjit du-te-vino în spaţii,
izvoare sub lună, ori dornică ciută,
nimic nu mă stinge, nimic nu mă alină
şi parcă-aş visa o planetă pierdută.
E atîta nepace în **sufletul** meu,
bătut de alean şi de umbre cuprins…
Un dor fără saţiu m-a-nvins,
Şi nu ştiu ce sete mă arde mereu.

(Emil Botta, ***Un dor fără saţiu)***

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Selectează, din textul dat, un cuvânt format prin derivare, un cuvânt compus şi un cuvânt obţinut prin conversiune.
2. Explică rolul cratimei în structura: *n-am.*
3. Selectează un adjectiv relativ din textul dat.
4. Transcrie o inversiune şi o metaforă din textul citat.
5. Selectează o pereche de sinonime din poezia dată.

Scanned with OKEN Scanner

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența textului dat la genul liric.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Mai mulți cetățeni englezi își fac în fiecare an, în lunile februarie şi august, concediile în România, venind pe banii lor să le mângâie puțin sufletele celor aproape 400 de bolnavi din Centrul de Recuperare şi Reabilitare Neuropsihiatrică Sasca, județul Suceava. S-au împrietenit deja cu „copiii", așa cum îi numesc pe pacienții adulți de la Sasca. Sunt „copiii" cu vârste de peste 30 de ani, fiecare cu drama lui personală. Mulți nici măcar nu ştiu cine sunt cu adevărat şi își imaginează fel de fel de roluri. Voluntarii englezi le aduc un dram de bucurie în viețile lor. Pentru mulți însă, amintirea dispare în scurt timp, şi venirea voluntarilor din Marea Britanie e inedită de fiecare dată.

„Doar nişte oameni cu mare suflet, cu multă afecțiune, pot să vină pe banii lor, pe timpul lor, şi să facă terapie cu bolnavii de la noi. Le aduc şi cadouri, hrană pentru cei care mănâncă doar pasat, obiecte de igienă, toate, fără să aibă vreo obligație", povestește psihopedagogul centrului, Maria Moroşanu.

Pe lângă terapia pe care o fac cu pacienții de la Sasca, voluntarii englezi strâng bani de la cunoştințele lor şi îi donează an de an centrului. Anul acesta, au reuşit să obțină şi o sponsorizare de la o companie de scutece.

(Sergiu Rusu, *Englezi care vin în concediu pe banii lor pentru a ajuta «copiii» cu dizabilități*, în Evenimentul zilei)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numeşti următoarele elemente referitoare la textul dat:

–autorul articolului

Scanned with OKEN Scanner

–publicația în care a apărut articolul din care este citat fragmentul dat
–naționalitatea voluntarilor care îi ajută pe bolnavi

2. Selectează două cuvinte care conțin hiat.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Verbul *să vină* este la modul:

a. indicativ

b. gerunziu

c. conjunctiv

4. Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate: Venirea voluntarilor din Marea Britanie e inedită de fiecare dată.

B. Redactează un text de 8-10 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre ideea voluntariatului.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. nepace = cuvânt format prin derivare

du-te-vino = cuvânt compus
meu = cuvânt obținut prin conversiune

2. Cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte diferite şi elidarea vocalei *u*. Are rol şi în menținerea ritmului şi a măsurii.

3. ce

Scanned with OKEN Scanner

4. Inversiune: „al stelei vrăjit du-te-vino“

Metaforă: „un ochi răpitor de **Himeră** ar vrea să mă prade“

5. pururi = mereu

B.

Genul liric cuprinde operele literare în care autorul își exprimă sentimentele, ideile, gândurile și viziunea despre lume și viață în mod direct, prin eul liric. Poezia *Un dor fără saţiu* respectă aceste caracteristici.

În primul rând, apare eul liric, care își face simțită prezența prin intermediul mărcilor lexico-gramaticale specifice: verbele și pronumele la persoana I: *nu știu, mă, n-am, meu, aș visa.* Observăm că predomină subiectivitatea, exprimarea directă a sinelui, a sentimentelor de melancolie.

În al doilea rând, modul principal de expunere este monologul liric, specific genului, iar limbajul folosit este unul figurat, expresiv, plin de figuri de stil originale și cu o topică aparte, sugestivă.

În concluzie, poezia dată se încadrează în genul liric.

II. A.

1. Autorul articolului dat se numește Sergiu Rusu.

Fragmentul a apărut în Evenimentul zilei.

Voluntarii care îi ajută pe bolnavi sunt de naționalitate engleză.

2. afecțiune, terapie

3. c

4. Venirea = subiect simplu

voluntarilor = atribut substantival genitival

e inedită = predicat nominal

B.

În opinia mea, voluntariatul este un act deosebit, care merită încurajat și promovat, deoarece are o înaltă valoare umană.

În primul rând, fenomenul voluntariatului începe să fie din ce în ce mai prezent în societatea noastră, după modelul occidental.

Scanned with OKEN Scanner

Prin intermediul voluntariatului, ne sprijinim semenii care au nevoie de ajutor, care sunt victimele problemelor grave de sănătate sau ale calamităților naturale.

În al doilea rând, voluntariatul ne apropie de ceilalți oameni necunoscuți, ne permite să interacționăm și să ne facem noi prieteni.

În concluzie, a-i ajuta pe ceilalți în mod dezinteresat este o faptă remarcabilă, care nu va rămâne niciodată nerăsplătită.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 41

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Fericirea a fost mare când mi s-a dat prilejul să plec la Paris! Scopul copilăriei mele se realiza. Aveam să străbat în fine eu însumi toate ungherele prin care mă orientam cu uşurinţă cu mintea şi unde plasasem numai cu imaginaţia sute de romane a căror acţiune se petrecea acolo. Palpitând de bucurie, studiam, alături de Irina, ghidurile, hărţile, cărţile explicative. O purtam cu mine prin magazine, pe la legaţii, pe la birouri de bilete de tren, perorându-mi toate planurile.

Ziua plecării sosi, şi mă conduse la gară. Trenul mai avea 20 de minute până la plecare, mă instalasem bine şi acum nu ştiam ce să-i vorbesc.

(Poate pentru că mă obseda ideea că despărţirile trebuiesc întovărăşite de suspine şi de vorbe.) Şi am schiţat o teorie: "Întotdeauna înainte de a te despărţi de cineva drag nu te pricepi să-i vorbeşti, tocmai pentru că ai prea multe de spus". Îmi scuzam astfel uscăciunea din momentul acela? Sau era un mijloc să mă liniştesc, văzând-o indiferentă?

În orice caz, sarbezi eram amândoi (poate că din cauza lumii care ne împiedica) şi despărţirea n-avea nimic din tragediile de odinioară, din fiecare seară. Pe obrazul rece pusei o sărutare scurtă, iar gura ei nici nu mă atinse. Apoi trenul porni.

(Anton Holban, ***O moarte care nu dovedeşte nimic***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Precizează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *fericirea, rece, plecării.*

2. Explică rolul semnului exclamării în structura: „Fericirea a fost mare când mi s-a dat prilejul să plec la Paris!"

Scanned with OKEN Scanner

3. Transcrie două enumerații din textul citat.

4. Selectează un verb la pefect simplu din fragmentul dat.

5. Menționează o pereche de sinonime din textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența textului dat la genul epic.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Camelia poate părea o plantă greu de îngrijit. Nu și dacă știi câteva trucuri care o mențin înflorită cât mai mult timp.

Sol acid, chiar de la început

Pentru a nu pierde repede frumoasele ei flori parfumate, imediat ce ai cumpărat sau ai primit o camelia, nu uita să ceri de la florărie pământ pentru flori ceva mai acid, calcaros. Pământul în care se vinde este de obicei turbă şi conține puține substanțe nutritive. Şi un îngrăşământ special pentru plante cu flori o ajută să rămână frumoasă, dacă este folosit o dată la două săptămâni, la jumătate din concentrația indicată de fabricant.

Mutările rare sunt cheia succesului

Oricât de mult ți-ar plăcea să aranjezi plantele în apartament sau pe balcon, cel mai bine pentru ele este să le fie schimbat locul cât mai rar cu putință. Mutându-le dintr-un loc în altul, nu le va merge deloc bine. Îngrijirea exagerată nu este benefică nici pentru camelie.

Ai grijă să nu o uzi des şi nici s-o expui căldurii excesive în timpul nopții sau luminii directe şi curenților de aer. Aceştia pot duce la ofilirea rapidă a florilor cameliei. Ideal ar fi ca în camera în care se află să aibă o temperatură între 20 şi 25 de grade Celsius ziua, iar noaptea cu trei-patru grade mai puțin.

(Daniela Purcaru, *Așa mențiii camelia înflorită*, în Click)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

Scanned with OKEN Scanner

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul dat:

   -despre ce floare este vorba în articol
   -pământul potrivit pentru acest tip de floare
   -autorul articolului

2. Selectează o pereche de sinonime din fragmentul dat.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

   Verbul *a nu pierde* este la modul:

   a. gerunziu

   b. infinitiv

   c. supin

4. Indică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: Nu și dacă știi câteva trucuri...

B. Redactează un text de 8-10 rânduri în care să-ți exprimi opinia despre importanța florilor în casele noastre.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. fericirea # mâhnirea, tristețea, supărarea
   rece # cald
   plecării # sosirii, venirii

Scanned with OKEN Scanner

2. Semnul exclamării marchează grafic o frază exclamativă, sugerând exaltarea naratorului, aflat în fața unei călătorii îndelung așteptate.

3. ghidurile, hărțile, cărțile explicative

prin magazine, pe la legații, pe la birouri de bilete de tren

4. conduse

5. fericirea, bucurie

B.

Genul epic cuprinde toate operele literare în care autorul își exprimă sentimenetele, ideile, gândurile și viziunea despre lume și viață în mod indirect. Fragmentul dat se încadrează în această categorie.

În primul rând, modul principal de expunere este narațiunea homodiegetică, la persoana I. Naratorul este unul subiectiv, fiind în același timp personaj și luând parte la evenimentele relatate.

În al doilea rând, apar personajele: naratorul (ce se pregătește să plece la Paris, într-un voiaj îndelung așteptat) și Irina, rămasă în țară: „Palpitând de bucurie, studiam, alături de Irina, ghidurile, hărțile, cărțile explicative. O purtam cu mine prin magazine, pe la legații, pe la birouri de bilete de tren, perorându-mi toate planurile."

În concluzie, textul aparține genului epic.

II. A.

1. Floarea la care se referă articolul este camelia.
Pământul potrivit pentru acest tip de floare este cel acid.
Autorul articolului se numește Danieala Purcaru.

2. sol, pământ

3. b

4. Nu = adverb de negație
și = conjuncție
trucuri = substantiv comun

Scanned with OKEN Scanner

B.

În opinia mea, este foarte important să avem flori în casele noastre, ele fiind o adevărată binecuvântare, atât pentru sănătatea fiecărui individ, cât și pentru frumusețea locuințelor noastre, creând un mediu relaxant.

În primul rând, florile purifică aerul din cameră, eliberând oxigen și ajutându-ne să respirăm mai bine. Ele sunt o mică insulă din natură, o adevărată sursă de sănătate, luptând împotriva microbilor și a prafului.

În al doilea rând, florile aduc o reală frumusețe locuințelor noastre, reprezintă o pată de lumină și de culoare care ne bucură ochii.

În concluzie, în orice casă ar trebui să existe o floare.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 42

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Mult timp după aceea, Irene şi Francisco aveau să se întrebe când, de fapt, viaţa lor a apucat-o pe alt făgaş şi aveau să cadă de acord că era vorba de lunea aceea funestă când au pătruns în mina părăsită din Los Riscos. Dar poate că a fost mai devreme, în duminica în care au cunoscut-o pe Evangelina Ranquileo sau când i-au promis Dignei c-o s-o ajute să-şi găsească fata, ori poate că drumurile lor erau trasate de la bun început şi n-au făcut decât să le străbată.

Au pornit spre mină cu motocicleta – mai practică pentru locuri accidentate decât maşina – ducând cu ei nişte unelte, un termos cu cafea fierbinte şi aparatul de fotografiat, fără să anunţe pe nimeni de ce plecau, stăpâniţi de senzaţia că făceau un lucru necugetat. De când luaseră hotărârea să intre pe timp de noapte pe un teren necunoscut şi să pătrundă în mină, amândoi ştiau că această îndrăzneală putea să-i coste viaţa. Mai întâi au studiat planul până l-au învăţat pe dinafară şi au fost siguri că puteau ajunge la destinaţie fără să pună întrebări care ar fi iscat suspiciuni. Nu era nimic periculos pe întinderea plină de dealuri blânde, totuşi, când au pătruns în zona de drumuri abrupte, umbrite vertical de soarele care stătea să apună, peisajul li s-a părut sălbatic şi ecoul le întorcea parcă gândurile împreună cu ţipătul depărtat al unui vultur.

(Isabel Allende, ***Despre dragoste şi umbră***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Selectează, din textul dat, un cuvânt format prin derivare, un cuvânt compus şi un cuvânt obţinut prin conversiune.

Scanned with OKEN Scanner

2. Explică rolul virgulei în structura: „Mult timp după aceea, Irene și Francisco aveau să se întrebe…“
3. Transcrie o imagine vizuală și o imagine auditivă din fragmentul dat.
4. Numește un mod de expunere prezent în textul citat.
5. Menționează o enumerație din fragmentul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența textului dat la genul epic.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

S-a scumpit iar carburantul, pentru a patra oara în acest an! Șoferii au deja două opțiuni pe care trebuie să le ia în calcul: ori își lasă mașinile în parcare, ori învață cum să conducă economic. Specialistul Click!, Stelian Culcescu, director de service auto, ne spune cum să șofăm ca să ne păstrăm combustibilul în rezervor cât mai mult timp.

Motorul nu trebuie să se încălzească pe loc.

Odată ce ai pornit motorul, trebuie să pui mașina în mișcare. Dacă autoturismul stă pe loc, cu motorul pornit, vei consuma mult mai mult combustibil. Imediat ce ai pornit mașina e recomandat să și pleci cu ea.

Nu merge cu motorul subturat, adică într-o treaptă de viteză superioară față de cea care ar fi adecvată vitezei cu care se deplasează mașina. Mașina consumă mai mult atunci când este subturată sau supraturată.

Pneurile umflate prea puțin sunt una din principalele cauze ale pierderii de combustibil. Presiunea se verifică periodic, la fiecare deplasare mai lungă și cel puțin o dată pe lună.

Un filtru curat va reduce semnificativ consumul de combustibil. Un filtru murdar restricționează circulația aerului în motor, ceea ce dăunează economiei de carburant.

(Laura Macavei, 9 sfaturi ca să economisești combustibil, în Click)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul dat:
   –care este efectul unui filtru murdar
   –tema fragmentului citat
   –numele autorului articolului
2. Selectează o pereche de antonime din textul dat.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

   Verbul să se încălzească este la diateza:

   a. pasivă

   b. reflevixă

   c. activă

4. Desparte în propoziții fraza următoare: Șoferii au deja două opțiuni pe care trebuie să le ia în calcul.

B. Redactează un text de 8-10 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre economisirea combustibilului .

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. periculos = cuvânt format prin derivare
   motocicleta = cuvânt compus

Scanned with OKEN Scanner

această = cuvânt obținut prin conversiune

2. Virgula separă un complement circumstanțial de timp de restul frazei, indicând o pauză scurtă în cadrul enunțului.

3. Imagine vizuală: „când au pătruns în zona de drumuri abrupte, umbrite vertical de soarele care stătea să apună, peisajul li s-a părut sălbatic "

Imagine auditivă: „ecoul le întorcea parcă gândurile împreună cu țipătul depărtat al unui vultur."

4. Narațiunea.

5. niște unelte, un termos cu cafea fierbinte și aparatul de fotografiat

B.

În genul epic se încadrează toate operele literare în care autorul își exprimă ideile, sentimentele, gândurile și viziunea despre lume și viață în mod indirect, cu ajutorul personajelor și al acțiunii. Textul aparține genului respectiv deoarece respectă toate condițiile menționate.

În primul rând, modul principal de expunere este narațiunea la pesoana a III-a, heterodiegetică, iar naratorul este omniscient. Acțiunea este plasată în timp și spațiu, într-un cadru precis.

În al doilea rând, apar personajele (Irene și Francisco), surprinse în călătoria lor cu motocicleta spre o mină părăsită.

În concluzie, fragmentul dat se încadrează în genul epic.

II. A.

1. Filtrul murdar restricționează circulația aerului în motor și dăunează economiei de carburant.

Tema fragmentului dat este economisirea combustibulului.
Autoarea articolului se numește Laura Macavei.

2. curat, murdar

3. b

4. Șoferii au deja două opțiuni = propoziție principală
pe care trebuie = propoziție secundară, atributivă
să le ia în calcul = propoziție secundară, subiectivă

Scanned with OKEN Scanner

B.

În opinia mea, este o idee foarte bună să economisim combustibilul, deoarece astfel protejăm natura și ne ferim de efectele negative ale poluării.

În primul rând, e recomandabil să fim cât mai raționali și echilibrați în folosirea resurselor, pentru a evita risipa inutilă. Nu numai alegerea unui tip potrivit de mașină este o soluție. Sunt viabile și alternative precum mersul pe bicicletă sau folosirea transportului în comun.

În al doilea rând, gestionarea combustibilului este importantă nu numai din punct de vedere financiar, dar și pentru protejarea mediului.

În concluzie, reducerea consumului de combustibil este o inițiativă bună și profitabilă, care ar trebui aplicată de cât mai mulți oameni.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 43

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Te uită cum ninge decembre...
Spre geamuri, iubito, priveşte -
Mai spune s-aducă jeratic
Şi focul s-aud cum trosneşte.

Şi mână fotoliul spre sobă,
La horn să ascult vijelia,
Sau zilele mele – totuna
Aş vrea să le-nvăţ simfonia.

Mai spune s-aducă şi ceaiul,
Şi vino şi tu mai aproape, -
Citeşte-mi ceva de la poluri,
Şi ningă... zăpada ne-ngroape.

Ce cald e aicea la tine,
Şi toate din casă mi-s sfinte, -
Te uită cum ninge decembre...
Nu râde... citeşte 'nainte.

E ziuă şi ce întuneric...
Mai spune s-aducă şi lampa -
Te uită, zăpada-i cât gardul,
Şi-a prins promoroacă şi clampa.

Scanned with OKEN Scanner

Eu nu mă mai duc azi acasă...
Potop e-napoi și 'nainte.
Te uită cum ninge decembre...
Nu râde... citește 'nainte.

(George Bacovia, *Decembre*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din textul dat, trei cuvinte din câmpul semantic al iernii.
2. Explică utilizarea cratimei în structura: *s-aud.*
3. Menționează, din textul dat, o metaforă și o hiperbolă.
4. Selectează o imagine vizuală și o imagine auditivă din poezia dată.
5. Selectează un verb la modul imperativ din textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să explici semnificația titlului textului dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

În ultimii ani, Transilvania, prin Sibiu, Sfântu Gheorghe și, mai ales, Cluj-Napoca, a dominat lumea teatrului românesc. Opt premiere semnificative întâmplate în 2011 au readus la viață scenele bucureștene ce amenință acum să recucerească supremația națională. În cele ce urmeaza, vă propun o analiză a anului teatral bucureștean 2011 – secțiunea „*Produse ce nu trebuie ratate*». O statistică brută a nominalizărilor pentru cel mai bun spectacol UNITER din ultima decadă (2001-2010) indică o luptă în doi între Cluj și București, fiecare cu câte 9 spectacole în top. Urmează Sibiul (4 spectacole) și Sfântu Gheorghe (3). Spre comparație, la primele nouă ediții ale Galei UNITER (1992-2000), Bucureștiul, cu 16 nominalizări din totalul de 31, n-a avut, practic, concurență, fiind urmat la mare distanță de Cluj (6 spectacole nominalizate) și Craiova (4). Punând față

Scanned with OKEN Scanner

în față cele două decenii post-comuniste, declinul Bucureștiului teatral e evident. De la o felie de 51% din totalul spectacolelor nominalizate la UNITER în anii '90, Bucureștiul a coborât la 31% în anii 2000. În acest timp, Clujul a urcat de la 19% de la 31%. În plan secund, Sibiul a luat locul Craiovei și Sfântu Gheorghe pe cel al Târgu-Mureșului.

Pentru că, totuși, vorbim de teatru, nu de contabilitate, să recunoaștem că e posibil ca statistica să ne livreze o concluzie greșită. În plus, să nu uităm că ne bazăm pe nominalizări UNITER făcute, e drept, de oameni competenți, dar care sunt și ei supuși greșelii. Dincolo de cifre, așadar, e oare real acest declin al ofertei teatrale bucureștene? Impresia generală e că da. Mai mult, aș îndrăzni să spun că, în percepția publicului constant de teatru și a criticilor, lucrurile se văd chiar mai prost decât o arată cifrele amintite mai sus. Un top emoțional al anilor din urmă plasează în pozițiile privilegiate mai degrabă Clujul, Sibiul și Sfântu Gheorghe decât Bucureștiul. Spectacolele mari de pe scenele dâmbovițene sunt percepute mai mult ca excepții într-un peisaj general în cel mai bun caz mediocru.

(Mihai Brezeanu, *Redevine Bucureștiul capitala teatrală?*, pe LiterNet. ro)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

   – arta despre care este vorba în fragmentul dat
   –autorul articolului citat
   –titlul articolului

2. Selectează două numerale cardinale din textul dat.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

   Verbul *aș îndrăzni* este la modul:

   a. imperativ

   b. indicativ

   c. condițional-optativ

Scanned with OKEN Scanner

4. Desparte în propoziții fraza următoare: Să recunoaștem că e posibil ca statistica să ne livreze o concluzie greșită.

B. Redactează un text de 8-10 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre artă teatrală.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. ninge, decembre, vijelia, zăpada
2. Cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte diferite și elidarea vocalei *ă*. Este utilizată și pentru menținerea ritmului și a măsurii.
3. Metaforă: „Sau zilele mele – totuna
   Aș vrea să le-nvăț simfonia“

   Hiperbolă: „zăpada-i cât gardul“
4. Imagine vizuală: „Te uită cum ninge decembre...
   Spre geamuri, iubito, privește“

   Imagine auditivă: „Și focul s-aud cum trosnește.“
5. spune

B.

Titlul textului dat este format dintr-un substantiv care face parte din câmpul semantic al iernii. În acest fel, titlul anticipează tema poeziei

Scanned with OKEN Scanner

și se armonizează cu conținutul ei. Eul liric contemplă dezlănțuirea cumplită a iernii, la care asistă înmărmurit. Zăpada capată dimensiuni hiperbolice, lumea întreagă pare cufundată în nămeți: „Potop e-napoi și 'nainte".

Evaziunea din calea acestei stihii nu este posibilă decât la gura sobei, în fața focului care își răspândește căldura binefăcătoare. Lectura și ceaiurile constituie un univers alternativ, domestic și familiar, ferit de frigul și amenințările din exterior. Titlul reușește să prefigureze perfect această atmosferă, scindată între bucuriile interiorului și dezlănțuirea rece a iernii nemiloase.

II. B.

1. Arta despre care se vorbește în fragmentul dat este teatrul.
   Autorul articolului citat este Mihai Brezeanu.
   Articolul se numește„Redevine Bucureștiul capitala teatrală ?"
2. opt, patru
3. c
4. Să recunoaștem = propoziție principală
   că e posibil = propoziție secundară, completivă directă
   ca statistica să ne livreze o concluzie greșită = propoziție secundară, subiectivă

B.

Din punctul meu de vedere, teatrul este una dintre cele mai frumoase arte, pentru că are atât un efect educativ, cât și unul relaxant.

În primul rând, teatrul este o oglindă a societății și a fiecărui individ. Ne ajută să ne cunoaștem mai bine, ne îmbogățește perspectiva asupra lumii și ne oferă acces la opera unora dintre cele mai înalte spirite ale culturii.

În al doilea rând, teatrul este singura artă care se bazează pe oameni, în care omul apare în carne și oase, jucând rolul actorului. Piesele de teatru sunt relaxante și distractive, ne ajută să evadăm din cotidian.

În concluzie, arta teatrală merită frecventată și cultivată.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 44

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Asurzitoare, strada în jurul meu mugea.
Înaltă şi subţire, durere maiestuoasă
În voalurile-i negre de doliu, fastuoasă
Şi mândră, o femeie trecu prin faţa mea

Cu sprinten mers şi zvelte picioare statuare.
Eu mă-mbătam privind-o şi beam ca pe-un venin,
Din ochiul ei, cer vânăt de uragane plin,
Plăcerea ce ucide şi vraja care doare.

Un fulger... apoi noaptea! – Făptură fără drum,
Tu care cu-o privire m-ai renăscut deodată,
Abia în veşnicie te voi vedea de-acum?

În alte părţi, departe! târziu! sau *niciodată*!
Căci nu-mi cunoşti cărarea, nu ştiu spre ce mergeai,
O, tu zadarnic dragă, o, tu care ştiai!

(Charles Baudelaire, ***Unei trecătoare***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Selectează, din textul dat, un cuvânt format prin derivare, un cuvânt compus şi un cuvânt obţinut prin conversiune.
2. Explică rolul virgulei în structura: *O, tu zadarnic dragă...*
3. Menţionează un oximoron şi un epitet cromatic din textul propus.

Scanned with OKEN Scanner

4. Transcrie o imagine vizuală din textul dat.
5. Indică rima primei strofe.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi că textul propus aparține genului liric.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

600 g calamari fierți; sucul de la o lămâie, sare, piper; 4 linguri ulei de măsline; pătrunjel verde tocat, două papaya (circa 300 g); 2-3 fire ceapă verde; un ardei gras roșu; un ardei iute, boia iute; busuioc proaspăt

Taie calamarii rondele de 2 cm grosime. Fă o marinată din 3 linguri suc de lămâie, sare, piper, puțin ulei de măsline și pătrunjel. Pune-o peste calamari și ține la rece două ore. Taie pulpa de papaya cubulețe. Jumătate le faci piure, după care amesteci cu ceapa verde tocată și ardeiul roșu și iute mărunțite și restul de papaya. Condimentează cu sare, piper, boia și lămâie.

La sfârșit, pune și busuiocul tocat. Scurge calamarii de marinată și prăjește-i câteva minute în ulei încins. Servește-i fierbinți, decorați cu lămâie și cu sos alături. Poți pregăti sosul și cu mango în loc de papaya.

(Calamari cu salsa, ***Revista Unica)***

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   –publicația în care a apărut articolul
   –titlul articolului citat
   –scopul articolului
2. Selectează două verbe la modul imperativ din textul propus.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   Cuvântul *jumătate* are valoare morfologică de:

Scanned with OKEN Scanner

a. numeral cardinal

b. numeral fracționar

c. numeral ordinal

4. Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate: Poți pregăti sosul și cu mango.

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să argumentezi că textul propus este unul nonficțional.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. Asurzitoare = cuvânt format prin derivare

niciodată = cuvânt compus

mers = cuvânt obținut prin conversiune

2. Virgula separă o interjecție de restul propoziției și marchează o pauză scurtă în cadrul enunțului.

3. Oximoron: „Plăcerea ce ucide“

Epitet cromatic: „voalurile negre“

4. „Cu sprinten mers și zvelte picioare statuare.
Eu mă-mbătam privind-o…“

5. Rimă îmbrățișată.

Scanned with OKEN Scanner

B.

Genul liric cuprinde operele literare în care autorul își exprimă ideile, sentimentele, gândurile și viziunea despre lume și viață în mod direct, prin intermediul eului liric .

Poezia dată respectă toate caracteristicile genului. În primul rând, limbajul este unul sugestiv, metaforic, punctat de figuri de stil precum inversiunea, oximoronul sau epitetul, iar muzicalitatea se obține prin ritm și rimă. Modurile de expunere sunt descrierea și monologul liric.

În al doilea rând, conținutul poeziei ține de domeniul afectiv al emoțiilor, scriitorul manifestându-și nostalgia și stările de spirit contradictorii. Prezența eului liric se face simțită prin verbele și pronumele la persoana I: „voi vedea, eu, beam, nu știu, mă-mbătam".

În concluzie, textul propus se încadrează în genul liric.

II. B.

1. Articolul a apărut în revista Unica.
   Titlul articolului citat este„Calamari cu salsa".
   Scopul articolului este de a informa cititorii, de a prezenta o rețetă de mâncare.
2. fă, taie, condimentează
3. b
4. Poți = predicat verbal
   pregăti = complement direct
   sosul = complement direct

B.

În opinia mea, fragmentul propus se încadrează în categoria textelor nonficționale, deoarece respectă toate caracteristicile de bază ale acestora.

În primul rând, textul se referă la fapte reale, la lucruri din viața cotidiană. Este vorba despre o rețetă de mâncare, în care se prezintă lista de ingrediente și sunt date indicațiile pentru prepararea calamarilor.

În al doilea rând, limbajul este unul accesibil, pe înțelesul tuturor cititorilor, cuvintele fiind folosite cu sensul lor propriu.

În concluzie, textul dat este unul nonficțional.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 45

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

O casă cu etajele retrase, pe o stradă tivită de copaci. Ceva mai devreme, această casă răsuna de strigătele copiilor şi de vocile adulţilor, dar de câteva ore, de când ultimul său locatar a plecat (cu ghiozdanul în spate), a rămas să savureze dimineaţa de una singură. Soarele s-a ridicat peste frontoanele caselor de vizavi şi se revarsă acum prin ferestrele de la parter, colorând pereţii interiori de culoarea untului şi încălzind faţada de cărămidă roşie. În săgeţile solare, trombocite de praf plutesc supuse parcă unui vals tăcut. Din hol se aude murmurul traficului dens de la depărtare de câteva străzi. Din când în când, cutia de scrisori se deschide cu un zăngănit, pentru a primi câte o broşură jalnică.

Casa dă semne că se bucură să fie goală. Se rearanjează după noapte, îşi curăţă ţevile şi-şi pocneşte încheieturile. Această creatură demnă şi experimentată, cu venele de aramă şi picioarele de lemn cuibărite într-un pat de argilă, a îndurat multe: mingi izbite de zidurile dinspre grădină, uşi trântite cu furie, tentative de a sta în cap de-a lungul coridoarelor sale, greutatea şi suspinele echipamentelor electrice şi sondajele pe care instalatori nepricepuţi le-au întreprins în adâncurile sale. În ea se adăposteşte o familie de patru persoane, căreia i se adaugă o colonie de furnici în zona fundaţiilor şi, primăvara, pui de prihori în hornuri. Îşi oferă, de asemenea, umărul unui vrej plăpând (sau doar indolent) de sângele-voinicului, care se sprijină de zidul grădinii, tolerând avansurile unui roi de albine.

(Alain de Botton, *Arhitectura fericirii*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

Scanned with OKEN Scanner

1. Selectează, din textul dat, trei cuvinte din câmpul semantic al naturii.
2. Explică rolul virgulei în structura: *Din când în când, cutia de scrisori se deschide cu un zăngănit.*
3. Transcrie, din textul propus, un cuvânt derivat, un cuvânt compus și un cuvânt format prin conversiune.
4. Menționează o imagine vizuală și o imagine auditivă din fragmentul dat.
5. Transcrie, din textul propus, trei structuri specifice descrierii, de tipul substantiv-adjectiv.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să descrii casa din fragmentul propus.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Pentru mulți, iahtul reprezintă apogeul luxului pe care l-ai putea dobândi pe tărâmul celor vii. Iar conceptul de iaht înseamnă că poți lua cu tine pe valuri și confortul mediului în care trăiești. Pe acest principiu, de ce nu am transforma ambarcațiunea într-o adevărată insulă plutitoare, cu palmieri, râuri și lacuri?!

Exact acesta este conceptul de la care au pornit britanicii de la Yacht Island Design pentru a proiecta Tropical Island Paradise, o insulă tropicală paradisiacă „montată" pe un iaht cu lungimea de peste 90 m.

A fost conceput ca o adevărată oază pentru tine și prietenii tăi (de ce să nu visăm un pic, nu?). Dovadă stau cele șase bungalouri așezate la prova navei, înconjurând o superbă piscină cu adâncimea unei întregi punți și cu pereți de sticlă transparentă la exteriorul ambarcațiunii.

Bineînțeles, bungalourile găzduiesc invitații doar pentru programul prelungit de plajă și bălăceală. În centrul navei, deghizat într-un vulcan sporadic activ, se găsește apartamentul luxos al proprietarului, dar undeva în părțile laterale ale iahtului există și alte apartamente pentru invitați.

Scanned with OKEN Scanner

Ca și când nu ar fi de ajuns, pompele care alimentează cu apă piscina de la prova ridică apa chiar până aproape de conul vulcanului.

(Claudiu Andone, *Hai la plimbare cu insula plutitoare!*, în Click)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

   –ce companie a proiectat o insulă tropicală pe un iaht
   –autorul articolului
   –publicația în care a apărut articolul citat

2. Selectează o enumerație din textul propus.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

   Cuvântul *oază* conține un:

   a. hiat

   b. diftong

   c. triftong

4. Desparte în propoziții fraza următoare: Iar conceptul de iaht înseamnă că poți lua cu tine pe valuri și confortul mediului în care trăiești.

B. Redactează un text de 8-10 rânduri, în care să argumentezi apartenența fragmentului dat la categoria textului nonliterar.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. copaci, soarele, un vrej de sângele-voinicului
2. Virgula desparte complementul circumstanțial de timp de restul propoziției, marcând o pauză scurtă în cadrul enunțului.
3. creatură = cuvânt format prin derivare

   sângele-voinicului = cuvânt compus

   tăcut = cuvânt format prin conversiune
4. Imagine vizuală: „Soarele s-a ridicat peste frontoanele caselor de vizavi și se revarsă acum prin ferestrele de la parter, colorând pereții interiori de culoarea untului și încălzind fațada de cărămidă roșie."

   Imagine auditivă: „Din hol se aude murmurul traficului dens de la depărtare de câteva străzi."
5. cărămidă roșie, săgețile solare, o broșură jalnică

B.

Casa din fragmentul dat este un veritabil suprapersonaj, deoarece scriitorul o personifică și o aseamănă unei ființe reale: „Această creatură demnă și experimentată, cu venele de aramă și picioarele de lemn cuibărite într-un pat de argilă, a îndurat multe...".

Casa este impregnată de prezența celor care o locuiesc: oameni, animale, plante, cărora le servește drept adăpost credincios, fiind ca o insulă în mijlocul lumii gălăgioase, amenințătoare. Zgomotele din exterior abia o străbat, ca o șoaptă doar întrezărită: „Din hol se aude murmurul traficului dens de la depărtare de câteva străzi. Din când în când, cutia de scrisori se deschide cu un zăngănit, pentru a primi câte o broșură jalnică."

II. A.

1. Compania britanică Yacht Island Design este cea care a proiectat o insulă tropicală pe un iaht.

Scanned with OKEN Scanner

Autorul articolului se numește Claudiu Andone.
Articolul citat a apărut în Click.

2. palmieri, râuri și lacuri

3. b

4. Iar conceptul de iaht înseamnă = propoziție principală
că poți lua cu tine pe valuri și confortul mediului = propoziție secundară, predicativă
în care trăiești = propoziție secundară, atributivă

B.

În opinia mea, fragmentul dat se încadrează în categoria textului nonliterar, deoarece îndeplinește toate condițiile necesare.

În primul rând, se referă la fapte și lucruri din lumea reală, fiind o prezentare a unui iaht ultramodern, transformat într-o adevărată insulă plutitoare, un loc de vacanță de vis, potrivit pentru distracții și relaxare.

În al doilea rând, limbajul nu este figurat, ci unul accesibil, pe înțelesul tuturor, cuvintele apărând cu sensul lor propriu, de bază.

În concluzie, textul dat este unul nonliterar.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 46

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

În vreme ce traversa intersecţia, lui Marku Gurabardhi îi atrase atenţia un grup de oameni care se tot îmbulzeau pe trotuarul din dreapta. Poate că şi-ar fi continuat drumul, dacă nu ar fi auzit cuvântul "şarpe", pronunţat mai mult cu uimire, decât cu teamă.

Şarpe, pe vremea asta? se întrebă el şi se întoarse să vadă ce se întâmplă. Aceeaşi întrebare şi-o puseseră, probabil, şi ceilalţi trecători curioşi. Şarpe, într-adevăr, spuneau ei, după care se retrăgeau pentru a face loc şi altora să vadă. Ceea ce nu se ştia era dacă jivina e vie sau moartă.

Încă din primul moment, Marku a înţeles că şarpele nu era nici viu şi nici mort, ci doar îngheţat.

Cei doi copii, care cine ştie cum scoseseră jivina din pământ, priveau mândri spre grupul de curioşi din stradă parcă pentru a le arăta că şarpele era al lor, atingându-l apoi din când în când cu bâtul. După fiecare atingere, oamenii făceau un pas înapoi, deşi unul dintre ei repeta întruna: nu vă fie frică, şarpele îngheţat nu poate să muşte şi, chiar dacă ar putea, nu-i nici un pericol, are veninul subţire ca apa.

Un bărbat cu pălărie căuta din priviri pe cineva, pentru a-şi vărsa năduful. Meritäm să ni se întâmple aşa ceva, spunea el. Mentalitate mai înapoiată ca a noastră n-ai să găseşti la nimeni.

(Ismail Kadare, ***Florile îngheţate din martie***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Transcrie, din textul dat, o pereche de antonime şi o pereche de sinonime.

2. Explică rolul cratimei în structura: *n-ai*.

Scanned with OKEN Scanner

3. Transcrie o propoziție incidentă din fragmentul dat.

4. Numește trei termeni din familia lexicală a cuvântului *bărbat*.

5. Indică un mod de expunere folosit în textul dat.

B. Redactează un text de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența fragmentului propus la genul epic.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Cafeina este un tonic excelent al sistemului nervos central, iată motivul pentru care oamenii aleg să înceapă dimineţile în compania unei cești de cafea. Există, totuși, clipe în care dorința, ori posibilitatea de a urma obiceiul dispare, de pildă, când intervine excesul, când apar simptome neplăcute, când ne simțim dependenți etc.

În cazul acesta se naște întrebarea: **"Cum înlaturăm somnul și cum să căpătăm energie în lipsa cafeinei?"** Răspunsul este cuprins în cele 5 sfaturi de mai jos, pe care le puteți urma individual sau combinate, așa cum considerați de cuviință:

1. Nu lucrați cu lumina stinsă. Când aveți nevoie de atenție și trebuie "să vă meargă mintea", vă aflați probabil la birou. Organismul este obișnuit să răspundă la schimbarea stimulilor externi, asociind alternanța zi (lumina) – noapte (întuneric) cu activitatea, respectiv, cu somnul. Iluminați încăperea astfel încât organismul să conștientizeze natural începutul unei noi zile.

2. Respectați orele necesare de somn. Dacă repetiția, se spune, ar fi mama învățării, probabil somnul prelungit ar putea fi socotit părintele odihnei. Nu este de mirare că ne simțim lipsiți de putere atunci când dormim 4-5 ore pe noapte. Chiar dacă orele necesare de somn depind și de activitatea depusă în timpul zilei, 7-8 ore de somn constituie recomandarea standard a medicilor.

(Liviu Cojan, *Cum putem avea energie fără cafeină?*, în Evenimentul zilei)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

–câte ore de somn pe noapte recomandă medicii
–efectul cafeinei asupra sistemului nervos central
–titlul articolului din care este extras fragmentul dat

2. Selectează două adjective din textul dat.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Cuvântul *există* are:

a. 5 sunete

b. 6 sunete

c. 7 sunete

4. Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate: Cafeina este un tonic excelent al sistemului nervos central.

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să argumentezi apartenența fragmentului dat la categoria textului nonficțional.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. Antonime: viu, mort
Sinonime: teamă, frică

Scanned with OKEN Scanner

2. Cratima marchează rostirea în aceeași silabă a două cuvinte diferite și marchează elidarea vocalei *u*.

3. spuneau ei

4. bărbățește, a îmbărbăta, îmbărbătare, îmbărbătat

5. narațiunea

B.

Genul epic cuprinde totalitatea operelor narative în care autorul își exprimă gândurile, ideile, sentimentele și viziunea despre lume și viață în mod indirect, cu ajutorul personajelor și al acțiunii (aceasta organizându-se într-o succesiune de momente al subiectului). Fragmentul se încadrează în genul epic deoarece respectă toate aceste caracteristici.

În primul rând, modul principal de expunere este narațiunea la persoana a III-a, heterodiegetică. Naratorul este omniscient, iar acțiunea se concentrează asupra unui eveniment neobișnuit în viața orașului: apariția neașteptată a unui șarpe, pe o vreme geroasă.

În al doilea rând, sunt prezente personajele: personajul principal, Marku, dar și mulțimea de oameni curioși de pe stradă.

În concluzie, textul dat aparține genului epic.

II. A.

1. Medicii recomandă 7-8 ore de somn pe noapte.

Cafeina are un efect tonic asupra sistemului nervos central.

Articolul din care este extras fragmentul citat se numește „Cum putem avea energie fără cafeină ?“

2. excelent, neplăcute

3. c

4. Cafeina = subiect simplu

un tonic = nume predicativ

al sistemului = atribut substantival genitival

Scanned with OKEN Scanner

B.

În opinia mea, fragmentul dat face parte dintr-un text nonficțional.

În primul rând, articolul nu conține aspecte imaginare, inventate, ci se referă la lucruri reale, întâlnite în viața cotidiană. Este vorba despre remedii și recomandări pentru o viață sănătoasă, care ne asigure aportul necesar de energie și o bună funcționare a organismului.

În al doilea rând, limbajul folosit este clar, accesibil, pe înțelesul tuturor cititorilor, cuvintele fiind folosite cu sensul lor denotativ.

În concluzie, textul dat este unul nonficțional.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 47

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Această tristeţe sacră a norilor
zugrăvită pe fereastră.
Acest sfîrşit de secol
împroşcat pe pereţi!
Ca o apă grea se scurge pe străzi seara...

... Cine ne-a deschis în frunte aceste ferestre,
cine ne-a zidit în piept
aceste scunde uşi?
Prin mine umblu ca printr-un anotimp bolnav.
Glasul mamei îl aud prin zidul întunecat:
De ce ai venit aici,
pentru ce te-ai întors?
Pleacă, ieşi cît mai ai timp.

Glasul fratelui îl aud stins, ca prin apă:
Ieşi cît mai repede din această lumină
şi lasă-mă singur
să respir în umbra mea...

Feţele cui se păstrează aici,
în această putredă lumină de seară?
O mie de capete retezate
aşteaptă ce anotimp?

Scanned with OKEN Scanner

Brațele cui vor fi semănate pe cîmp,
dinții cui vor răsări din iarbă?

Prin mine trec ca printr-un ciudat anotimp.
Cu țeasta lui Yorick în mîini, mă întreb:
Dacă am secerat,
unde și ce am secerat?
Și dacă adun, cînd și pe cine adun?

(Nichita Danilov, ***Anotimp***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Numește trei termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *umbră*.
2. Explică rolul utilizării punctelor de suspensie în structura: „Ca o apă grea se scurge pe străzi seara...“
3. Menționează o comparație și o metaforă din textul dat.
4. Transcrie o imagine auditivă din fragmentul propus.
5. Selectează o întrebare retorică din textul dat

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi că textul propus aparține genului liric.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Două dintre cele peste 60 de biserici din lemn declarate monumente istorice din Bihor ar putea fi, în sfârșit, restaurate cu bani europeni, printr-un proiect depus la sfârșitul lunii trecute de către Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu Național Bihor. Va fi elaborat și un ghid de bune practici, astfel încât să nu se mai facă restaurări în urma cărora monumentele istorice își pierd autenticitatea.

Scanned with OKEN Scanner

Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu Național (DJCPN) Bihor a aplicat, în calitate de partener principal, în vederea accesării de fonduri europene, în cadrul Programului Hungary-Romania CBC, alături de Fundația culturală Gyermekeinkert din comuna Kismarja (Ungaria). „Instituția noastră intenționează să restaureze bisericile de lemn din Gheghie, comuna Auşeu, şi din Hotar, comuna Țețchea. Cele două parohii ortodoxe sunt partenere în cadrul acestui proiect, al cărui buget total este de aproximativ 850000 de euro», a spus astăzi Lucian Silaghi, director executiv la DJCPN Bihor. Potrivit acestuia, în urmă cu cinci ani s-au mai făcut proiecte pentru reabilitarea acestor biserici, însă nu s-a ajuns la niciun rezultat. Și de această dată, a fost destul de dificilă găsirea unui partener maghiar, însă în cele din urmă s-a luat legătura cu o fundație din Kismarja, care va investi într-un muzeu în cinstea lui Bocskai Istvan, un fost principe al Transilvaniei.

(Claudia Vidican, *Două biserici din lemn vor fi restaurate cu bani europeni,* în revista *Historia*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numeşti următoarele elemente referitoare la textul dat:
   – zona în care sunt situate bisericile care vor fi restaurate
   –publicația în care a apărut articolul citat
   –autorul articolului
2. Selectează, din textul dat, două cuvinte formate prin compunere.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

   Verbul *ar putea* este la modul:
   a. indicativ
   b. conjunctiv
   c. condițional-optativ
4. Indică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: <u>Monumentele istorice își</u> pierd autenticitatea.

Scanned with OKEN Scanner

B. Redactează un text de 8-10 rânduri, în care să argumentezi că fragmentul propus este un text nonliterar.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziţiei şi coerenţa textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conţinutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spaţiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. umbrit, umbrar, umbros
2. Punctele de suspensie arată o pauză mare în cursul enunţului şi marchează întreruperea discursului liric. Poezia câştigă, astfel, în expresivitate, poetul utilizând sugestia în locul unei numiri directe.
3. Comparaţie: „Prin mine umblu ca printr-un anotimp bolnav."

   Metaforă: „Acest sfîrşit de secol împroşcat pe pereţi!"
4. Glasul mamei îl aud prin zidul întunecat
5. Şi dacă adun, cînd şi pe cine adun?

B.

Genul liric cuprinde operele literare în care autorul îşi exprimă ideile, sentimentele, gândurile şi viziunea despre lume şi viaţă în mod direct, cu ajutorul eului liric. Textul propus se încadrează în caracteristicile genului.

În primul rând, modul principal de expunere este monologul liric, prin intermediul căruia poetul îşi exprimă melancolia şi angoasa existenţială, sentimentele de solitudine şi tristeţe: „... Cine ne-a deschis

Scanned with OKEN Scanner

în frunte aceste ferestre, /cine ne-a zidit în piept /aceste scunde uși? / Prin mine umblu ca printr-un anotimp bolnav."

În al doilea rând, apare eul liric, ale cărui mărci lexico-gramaticale sunt verbele și pronumele la persoana I: „mă întreb, mine, am secerat, adun, umblu, aud, trec, prin mine".

În concluzie, textul dat se încadrează în genul liric.

II. A.

1. Bisericile care vor fi restaurate sunt situate în Bihor.

Articolul citat a apărut în revista Historia.

Autorul articolului se numește Claudia Vidican.

2. astfel, ortodoxe

3. c

4. Monumentele = substantiv comun

istorice = adjectiv variabil

își = pronume reflexiv

B.

Din punctul meu de vedere, textul dat este unul nonliterar.

În primul rând, acest text are un caracter nonficțional, fiind inspirat din evenimente și lucuri adevărate, preluate din realitatea imediată. Este vorba despre eforturile de restaurare a unor monumente istorice: bisericile de lemn din Bihor, care vor fi refăcute cu fonduri europene.

În al doilea rând, limbajul utilizat este unul simplu și accesibil, scopul fiind informarea cititorilor. Cuvintele sunt folosite cu sensul lor denotativ, nu apar figuri de stil, iar mesajul este clar.

În concluzie, textul dat poate fi considerat nonficțional.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 48

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

– Mitică... şi mai cum?

– E destul atâta: Mitică – de vreme ce şi dumneata îl cunoşti tot aşa de bine ca şi mine. Firește că trebuie să-l cunoaștem: îl întâlnim atât de des – în prăvălii, pe stradă, pe jos, în tramvai, în tramcar, pe bicicletă, în vagon, în restaurant, la Gambrinus – în fine pretutindeni.

Mitică este bucureşteanul *par excellence*. Şi fiindcă Bucureştii sunt un mic Paris, şi Mitică, se-nţelege, este un mic parizian.

El nu e nici tânăr, nici bătrân, nici frumos, nici urât, nici prea-prea, nici foarte-foarte; e un băiat potrivit în toate; dar ceea ce-l distinge, ceea ce-l face să aibă un caracter marcat este spiritul lui original şi inventiv.

Mitică este omul care pentru fiecare ocaziune a vieţii găseşte un cuvânt de spirit la moment, şi pentru asta simpaticul parizian al orientului este foarte căutat şi plăcut în societate.

Mitică are o magazie, un arsenal, o comoară de vorbe, de întrebări, de răspunsuri, cari fac deliciile celor ce au fericirea să-l cunoască.

Mai cu seamă pe provinciali, micul nostru parizian îi epatează cu verva lui scânteietoare.

(I. L. Caragiale, *Mitică*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Selectează un arhaism şi un neologism din textul dat.
2. Explică rolul utilizării virgulei în structura: *Mitică are o magazie, un arsenal...*
3. Menţionează o enumeraţie şi un epitet din textul dat.

Scanned with OKEN Scanner

4. Transcrie, din fragmentul propus, o propoziție subiectivă.

5. Selectează o pereche de antonime din textul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să caracterizezi personajul principal din fragmentul dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenție textul următor:

Primele lecții de muzică le-a primit în bucătărie. Tatăl său, Giuseppe, era un trompetist sărăcit care cânta în diverse orchestre sau fanfare, iar mama – Anna Guidarini – era cântăreață, acoperind rolurile secundare din diverse vodeviluri.

Astăzi se împlinesc 220 de ani de la naşterea minunatului compozitor italian Gioachino Rossini (pe numele complet Gioacchino Antonio Rossini), cel care în timpul vieții a fost considerat o adevărata vedetă europeană a muzicii, un fel de star al acelor vremuri.

Și, având în vedere că multe dintre creațiile sale au fost remixate de gusturile prezentului, se poate spune că și acum este un star. Linia melodică strălucitoare, dramele lirice, operele comice, acel "Bărbier din Sevilla" unic, toate fac din Rossini unul dintre cei mai aclamați și mai populari compozitori din lume.

(Roxana Roseti,
De ce este Gioachino Rossini un star, în Evenimentul zilei)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat:
   –numele complet al compozitorului Rossini
   –unde a primit Rossini primele lecții de muzică
   –publicația în care a apărut articolul citat
2. Selectează două adjective din textul dat.

Scanned with OKEN Scanner

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
Cuvântul *remixate* conține:
a. 8 sunete
b. 7 sunete
c. 9 sunete

4. Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate: Tatăl său, Giuseppe, era un trompetist sărăcit.

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să prezinți un compozitor preferat.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. Arhaism: cari
Neologism: verva
2. Virgula separă două părți de propoziție de același fel (două complemente directe) și marchează o pauză scurtă în cadrul enunțului. Are și rolul de a delimita doi termeni ai unei enumerații.
3. Enumerație: „pe stradă, pe jos, în tramvai, în tramcar, pe bicicletă, în vagon, în restaurant, la Gambrinus – în fine pretutindeni.“
Epitet: „verva scânteietoa e“
4. că trebuie
5. Antonime: frumos, urât

Scanned with OKEN Scanner

B.

Personajul principal al fragmentului dat este Mitică, lucru anunțat încă din titlu, care îi poartă numele și care anticipează că întregul text se va concentra în jurul lui. Mai curând decât o individualitate, Mitică ilustrează un tip, cel al bucureșteanului par excellence: „- E destul atâta: Mitică – de vreme ce și dumneata îl cunoști tot așa de bine ca și mine. Firește că trebuie să-l cunoaștem: îl întâlnim atât de des – în prăvălii, pe stradă, pe jos, în tramvai, în tramcar, pe bicicletă, în vagon, în restaurant, la Gambrinus – în fine pretutindeni… El nu e nici tânăr, nici bătrân, nici frumos, nici urât, nici prea-prea, nici foarte-foarte; e un băiat potrivit în toate…“

Caracterizat în mod direct de către autor, Mitică apare ca un personaj sociabil și locvace, inventiv și original, care îi uimește pe cei din jur prin conversația lui alertă și sclipitoare, descrisă de către scriitor cu ajutorul unei enumerații: „Mitică are o magazie, un arsenal, o comoară de vorbe, de întrebări, de răspunsuri, cari fac deliciile celor ce au fericirea să-l cunoască.“

II. A.

1. Numele complet al compozitorului este Gioacchino Antonio Rossini.

Rossini a primit primele lecții de muzică în bucătărie.

Articolul citat a apărut în Evenimentul zilei.

2. strălucitoare, unic

3. c

4. Giuseppe = apoziție (atribut substantival apozițional)

un trompetist = nume predicativ

sărăcit = atribut adjectival

Scanned with OKEN Scanner

B.

Compozitorul meu preferat este Ludwig van Beethoven. El s-a născut în Germania, dar și-a dezvoltat cariera la Viena, unde a devenit unul dintre cei ai mari artiști ai muzicii clasice, rămânând în istoria acesteia.

Dintre lucrările sale, ascult întotdeauna cu plăcere cele nouă simfonii, în special ultima dintre ele, care cuprinde fermecătorul final„Odă bucuriei", dar și concertele pentru pian, la fel de sensibile și fascinante.

Dar nu numai opera lui Beethoven este una impresionantă, ci și viața sa, deoarece el a știut să depășească toate obstacolele care i s-au ivit în cale. Deși a surzit complet și a suferit enorm din cauza bolii, Beethoven a continuat să compună piese magistrale, care vor încânta mereu ascultătorii.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 49

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Sub a soarelui lumină
Şoapte umblă prin grădină,
Fluturi zboară sub cais…
Bătrâneţea e un vis.

Apa cântă la fântână
Şi cu trestia se-ngână,
Iar sub soare sau sub lună
Moartea este o minciună.

(Alexandru Macedonski, ***Moartea este o minciună)***

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Numeşte trei termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *grădină.*
2. Explică rolul utilizării cratimei în structura: *se-ngână.*
3. Indică rima poeziei.
4. Transcrie o imagine vizuală şi o imagine auditivă din textul dat.
5. Selectează, din textul propus, o inversiune şi o asonanţă.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să explici semnificaţia poeziei date.

Scanned with OKEN Scanner

SUBIECTUL al II-lea

Citeşte cu atenţie textul următor:

Aluatul: *250 g făină; un gălbenuş; vanilie, un praf de sare; fructe confiate; 125 g unt.*

Crema: *6 gălbenuşuri; 3 albuşuri; o lingură amidon; 3 linguri smântână; 50 g zahăr pudră; 50 ml suc de lămâie; coajă rasă de lămâie.*

Pentru bezea: *3 albuşuri; coajă de lămâie; 150 g zahăr-pudră; 50 ml suc de lămâie*

Frământă puţin ingredientele pentru aluat, înveleşte-l în folie şi ţine-l o oră la rece. Unge cu grăsime o formă, pune fructele confiate, întinde aluatul şi coace la cuptor 10 minute. Amestecă ingredientele pentru cremă pe foc, la bain-marie, până se leagă compoziţia, cu excepţia sucului de lămâie şi a 50 g din cantitatea de zahăr-pudră. Bate albuşurile pentru bezea, adaugă zahărul, şi la sfârşit sucul şi coaja de lămâie. Amestecă crema şi compoziţia de bezea, toarn-o peste foaia de aluat şi mai coace la foc mic, în cuptor, 20-25 min.

Serveşte prăjitura rece.

(*Prăjitură cu lămâie,* în revista Unica)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   –denumirea reţetei prezentate
   –publicaţia în care a apărut reţeta
   –cât timp trebuie ţinut aluatul la rece
2. Selectează două numerale cardinale din fragmentul propus.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   Cuvântul *grăsime* este format prin:
   a. compunere
   b. conversiune
   c. derivare

Scanned with OKEN Scanner

4. Indică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: Frământă puțin ingredientele pentru aluat.

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să argumentezi că textul propus este unul nonficțional.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției și coerența textului;
- să folosești un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. grădinar, grădiniță, grădinărit
2. Cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte diferite și indică elidarea vocalei *î*. Are rol în menținerea ritmului și a măsurii.
3. Rimă împerecheată.
4. Imagine vizuală: „Fluturi zboară sub cais…"

   Imagine auditivă: „Apa cântă la fântână
   Și cu trestia se-ngână"
5. Inversiune: „a soarelui lumină"

   Asonanță: „Apa cântă la fântână"

B.

Poezia dată este un text care transmite exuberanța și optimismul, încrederea în fața încercărilor destinului. Vitalitatea naturii și viața care pulsează în jurul său îi induc eului liric o stare de calm și de beatitudine,

Scanned with OKEN Scanner

hipnotică aproape, în strălucirea ei: „Apa cântă la fântână /Și cu trestia se-ngână/ Iar sub soare sau sub lună /Moartea este o minciună."

Căldura soarelui și a naturii sunt un remediu împotriva efemerității vieții și fac ca amenințarea morții să pară nu numai îndepărtată, dar chiar imposibilă. În această armonie a ritmurilor universale, omul însuși devine etern, învingând trecerea implacabilă a timpului: „Fluturi zboară sub cais... / Bătrânețea e un vis". Rima împerecheată și muzicalitatea deosebită a versurilor, realizată cu ajutorul asonanțelor și al măsurii regulate, completează această impresie generală de calm și de armonie magică.

II. A.

1. Rețeta prezentată se numește„Prăjitură cu lămâie".
   Rețeta a apărut în revista Unica.
   Aluatul trebuie ținut la rece timp de o oră.
2. șase, trei
3. c
4. Frământă = verb predicativ, modul indicativ
   puțin = adverb de mod
   ingredientele = substantiv comun
   pentru = prepoziție

B.

Din punctul meu de vedere, textul propus este unul nonficțional .

În primul rând, nu conține întâmplări și personaje imaginare, inventate, ci se referă la lucruri concrete, reale, care țin de viața cotidiană. Este vorba despre prezentarea unei rețete: „Prăjitură cu lămâie".

În al doilea rând, limbajul este simplu și accesibil, pe înțelesul tuturor, fără metafore și alte figuri de stil, cuvintele fiind folosite cu sensul lor propriu, de bază, deoarece scopul este informarea cititorilor, iar interesul e ca instrucțiunile prezentate să fie înțelese și aplicate ușor.

Scanned with OKEN Scanner

TEST 50

SUBIECTUL I

Citeşte cu atenţie textul următor:

Aşa petrecu viaţa Hagiul până la bătrâneţe. Un şir necurmat de chinuri fericite, nebăgând nimic în el, nepunând nimic pe el. Fără foc; fără fiertură; neiubind pe nimeni; tresărind când umbra i se încurca în picioare; închizându-se ziua cu zăvorul în casă; robotind nopţile în odaie cu o lumânare de seu în mână, ca o stafie uscată.

La bătrâneţe, găitănăria nu mai mergea. Desfăcu prăvălia. Vându tot.

– M-am ales şi eu c-o pâne, după o muncă câinească de la opt şi până la şaizeci de ani.

Până la optzeci de ani nu i s-a întâmplat nimic serios Hagiului. Nu l-a durut un dinte măcar. I-au căzut toţi de bătrâneţe, perzându-i pe unii în coaje, pe alţii în miez de pâne.

Tocmai în ăst an se puse o iarnă grea. Trosneau pomii în grădină. Pe geamurile Hagiului înflorise gheaţa cu frunze mari şi groase. Degeaba se încerca nepoată-sa să facă ochiuri în geam. Rotunjea biata fată gura, sufla din toată inima; se croia câteun rotocol, dar se prindea la loc.

– Suflă mai cu inimă, Leano, strigă Hagiul, cocoloşit într-un colţ al patului.

– Suflu, nene Hagiule, suflu, dar mă taie frigul şi mi-a îngheţat răsuflarea, răspunse nepoată-sa, tremurând c-o cergă în spinare. Ar trebui să-mi dai de lemne, că înlemnim până mâne.

– Cum?... lemne acum?... pe frigul ăsta? P-aşa frig o cioaclă de lemne costă un galben... un galben!

(Barbu Ştefănescu Delavrancea, *Hagi-Tudose*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Selectează, din textul dat, un cuvânt format prin derivare, un cuvânt compus și un cuvânt obținut prin conversiune.
2. Explică rolul utilizării virgulei în structura: *La bătrânețe, găitănăria nu mai mergea.*
3. Menționează un epitet și o comparație din fragmentul propus.
4. Selectează un substantiv în cazul vocativ din textul dat.
5. Precizează un mod de expunere din fragmentul dat.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să caracterizezi un personaj din fragmentul dat.

SUBIECTUL al II-lea

Citește cu atenție textul următor:

Nu știm dacă cei de la Hermes au rămas în urmă cu știrile și au sărit peste criza economică din ultimii ani, dar designerii lor tocmai au creat geanta de 2 miloane de dolari. Ghiciți din ce material este făcută geanta?

Ei bine, iată geanta de 2 milioane de dolari, din aur masiv și mii de diamante minuscule, în care nu-ți încap nici măcar ochelarii de soare. Conform „The Financial Times", **Hermes**, care produce deja unele dintre cele mai scumpe genți din lume, Kelly și Birkin, a cerut ajutorul lui Pierre Hardy pentru a creat aceste noi genți. Scopul era să facă o copie mai mică a celebrelor genți Kelly, dar plină de pietre prețioase. Geanta Kelly, din aur masiv, cu mâner bătut în diamante (peste 1600 de pietre) și un design ce imită pielea de corocodil, și-a făcut astfel apariția.

(Adina Radu, *Hermes a creat geanta de 2 milioane de dolari*, în revista Unica)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat:

Scanned with OKEN Scanner

–numele companiei care a produs geanta de 2 milioane de dolari
–materialele din care este făcută geanta
–publicația în care a apărut articolul citat

2. Selectează două pronume relative din textul dat.

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

În fraza: *Scopul era să facă o copie mai mică a celebrelor genți Kelly.*, propoziția subordonată este:

a. subiectivă

b. circumstanțială de mod

c. predicativă

4. Precizează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *minuscule, scumpe, noi.*

B. Redactează o compunere de 8-10 rânduri, în care să argumentezi că textul propus este unul nonficțional.

În compunerea ta, trebuie:

- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate;
- să ai în vedere unitatea compoziției şi coerența textului;
- să foloseşti un registru de comunicare (stil, vocabular) adecvat conținutului;
- să ai o abordare originală a temei propuse;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

RĂSPUNSURI

I. A.

1. Cuvânt format prin derivare: câinească

Cuvânt compus: optzeci
Cuvânt obținut prin conversiune: ăsta

Scanned with OKEN Scanner

2. Virgula marchează o pauză scurtă în cadrul enunțului și separă un complement circumstanțial de timp de restul propoziției.

3. Epitet: „muncă câinească"

Comparație: „robotind nopțile în odaie cu o lumânare de seu în mână, ca o stafie uscată"

4. Leano

5. Narațiunea, dialogul

B.

Personajul principal al fragmentului propus este Hagiul. El este caracterizat direct, de către autor, dar și indirect, prin dialog, prin fapte, prin comportamentul și atitudinea față de ceilalți oameni.

Hagiul reprezintă tipul clasic al avarului, zgârcenia lui căpătând proporții nebănuite și transformându-se într-o adevărată obsesie. Este un mizantrop și un solitar, trăindu-și viața în izolare, cu unicul scop al agonisirii: „Așa petrecu viața Hagiul până la bătrânețe. Un șir necurmat de chinuri fericite, nebăgând nimic în el, nepunând nimic pe el. Fără foc; fără fiertură; neiubind pe nimeni; tresărind când umbra i se încurca în picioare; închizându-se ziua cu zăvorul în casă; robotind nopțile în odaie cu o lumânare de seu în mână, ca o stafie uscată."

II. A.

1. Geanta de două milioane de dolari a fost produsă de către compania Hermes.

Geanta este făcută din aur masiv și diamante.

Articolul citat a apărut în revista Unica.

2. care, ce

3. c

4. minuscule # mari, uriașe

scumpe # ieftine

noi # vechi

Scanned with OKEN Scanner

B.

Din punctul meu de vedere, fragmentul propus este unul nonficțional.

În primul rând, textul se referă la lucruri și evenimente concrete, atestate, inspirate din viața reală. Articolul cuprinde prezentarea unei genți de lux, cu informații privind fabricarea ei (compania care a produs-o, materialele din care este făcută, designerul care a proiectat modelul).

În al doilea rând, limbajul este unul simplu și accesibil, pe înțelesul tuturor cititorilor, cuvintele fiind folosite cu sesnsul lor denotativ.

În concluzie, textul dat este nonficțional.

Scanned with OKEN Scanner

MODEL (2010 – 2011)

Ministerul Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului
Centrul Naţional de Evaluare şi Examinare
Proba scrisă la Limba şi literatura română

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2010 – 2011
Proba scrisă la Limba și literatura română

- *Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.*
- *Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.*

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Un poloboc* cu vin
Mergea în car pe drum, încet și foarte lin;
Iar altul cu deșărt*, las' că vinea* mai tare
Dar și hodorogea,
Făcând un vuiet mare,
Încât cei trecători în laturi toți fugeau:
Atunci când el folos nimica n-aducea.
Asemine* în lume,
Acel ce tuturor se laudă și spune
În trebi puțin sporește
Iar cel ce tace
Și treabă face:
Acela pururе* mai sigur isprăvește.

(Alecu Donici, *Două poloboace*)

Scanned with OKEN Scanner

*poloboc – butoi
*cu deşărt (cu deşert) – gol, fără conţinut
*vinea – venea
*asemine – asemenea
*trebi – treburi
*pururе – pururi

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *încet, vuiet, mare*. 6 puncte
2. Explică rolul virgulei în structura: *Mergea în car pe drum, încet şi foarte lin*. 6 puncte
3. Menţionează, din textul dat, trei structuri care prezintă trăsături ale butoiului plin. 6 puncte
4. Transcrie versurile care conţin o imagine vizuală şi o imagine auditivă, din textul dat. 6 puncte
5. Prezintă, pe scurt, semnificaţia titlului fabulei date. 6 puncte

B. Redactează o compunere de 10 – 15 rânduri în care să-ţi exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite morala fabulei *Două poloboace* de Alecu Donici. (12 puncte)

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinţi mesajul fabulei date;
- să ilustrezi opinia ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
- să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate;
- să respecţi limita minimă de spaţiu indicată.

Scanned with OKEN Scanner

SUBIECTUL al II – lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Pe Pământ, viaţa este pretutindeni. Sub fiecare piatră, în orice colţ de verdeaţă, în vârful celor mai înalţi munţi şi chiar în deşerturile neprimitoare. Credeţi că staţi singuri în camera voastră? O împărţiţi cu zeci de fiinţe mici ca dimensiuni şi alte miliarde de organisme, prea mici pentru a fi văzute. Pe Terra, datorită condiţiilor propice* vieţii, au apărut nenumărate specii de virusuri, bacterii, plante şi animale. Majoritatea îşi datorează existenţa apei în stare lichidă, planeta noastră fiind situată nici prea aproape de Soare (pentru ca apa să se evapore), nici prea departe (pentru ca apa să îngheţe).

A existat o junglă pe Venus?

Ce putem spune, despre viaţa pe celelalte planete din Sistemul Solar? Sau despre cea de pe sateliţii planetelor? În Sistemul Solar există opt planete şi 167 de sateliţi. Dintre planete, patru au suprafaţă solidă şi trei dintre acestea atmosferă (Venus, Terra, Marte). Dintre sateliţi doar unul are atmosferă (Titan) şi mai mulţi sunt compuşi din apă îngheţată. Totuşi un singur satelit (Europa) conţine un ocean în care s-ar putea găsi viaţa.

(Adrian Sonika, **Viaţa pe alte planete**, în **Terra Magazin**)

*propice – favorabil, prielnic, nimerit, potrivit

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:

   – condiţia esenţială care a favorizat apariţia vieţii pe planeta Pământ;
   – numărul de planete şi de sateliţi din Sistemul Solar;
   – satelitul care conţine un ocean în care s-ar putea găsi viaţa. 6 puncte

2. Selectează două structuri care prezintă condiţiile de pe Terra, ce favorizează viaţa. 6 puncte

Scanned with OKEN Scanner

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. 6 puncte

Cuvântul subliniat din enunțul *Pe Pământ, viața este <u>pretutindeni</u>* are funcția sintactică de:

a) nume predicativ;

b) complement circumstanțial de loc;

c) complement circumstanțial de mod.

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *fiecare, o, spune*. 6 puncte

B. Redactează o compunere, de 10 – 15 rânduri, în care, pornind de la informațiile din textul dat, să prezinți o întâmplare imaginară din jungla de pe planeta Venus. (12 puncte)

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți, pe scurt, o întâmplare imaginară din jungla de pe planeta Venus, la care tu să fii martor;
- să-ți exprimi opinia despre frumusețea unui peisaj de junglă de pe o altă planetă;
- să ai un conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate;
- să respecți limita minimă de spațiu indicată.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 1 p.; coerența textului 2 p.; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului 2 p.; ortografia 3 p.; punctuația 2 p.; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.)

Scanned with OKEN Scanner

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2010 – 2011

Proba scrisă la Limba și literatura română

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE MODEL

- *Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.*
- *Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.*
- *Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.*

SUBIECTUL I (42 de puncte)

A

1. câte 2 puncte pentru notarea oricăror antonime potrivite sensului din text al cuvintelor subliniate(de exemplu, *încet – repede, vuiet – liniște, mare – mic*) 3x2p = 6 puncte
2. explicarea rolului utilizării virgulei în structura dată (coordonarea a două părți de propoziție de același fel) 6 puncte
3. câte 2 puncte pentru menționarea oricăror trei dintre structurile cerute (de exemplu, *cu vin; mergea, în car, pe drum; încet și foarte lin*) 3x2p = 6 puncte
4. câte 3 puncte pentru menționarea oricăror imagini vizuale, respectiv auditive (de exemplu, *Încât cei trecători în laturi toți fugeau* – imagine vizuală; *Dar și hodorogea* – imagine auditivă) 2x3p = 6 puncte
5. prezentarea, pe scurt, a semnificației titlului (de exemplu, alegoria care sugerează profilul omului profund, care face lucruri temeinice etc., în antiteză cu cea a omului lăudăros, care mai mult vorbește decât lucrează) 6 puncte

Scanned with OKEN Scanner

B.

– prezentarea mesajului fabulei (4 p. pentru un răspuns convingător, cu exemple adecvate; 2p. pentru un răspuns parțial, fără evidențierea mesajului prin exemple adecvate) 4 puncte

– ilustrarea opiniei: (4 p. pentru ilustrarea opiniei cu exemple adecvate; 2 p. pentru prezentarea opiniei, fără exemple adecvate) 4 puncte

– redactarea unui conținut adecvat cerinței formulate (Claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie – motivare, dispunerea paragrafelor:) – 2p. / parțial adecvat – 1p. 2 puncte

– respectarea limitei minime de spațiu indicate 2 puncte

SUBIECTUL al II – lea (36 de puncte)

A

1. câte 2 puncte pentru formularea corectă a fiecăruia din cele trei enunțuri cerute (de exemplu: *Condiția esențială care a favorizat apariția vieții pe planeta Pământ a fost existența apei în stare lichidă; În Sistemul Solar există opt planete și 167 de sateliți; Singurul satelit care conține un ocean ce poate conține viață este Europa*) 3x2p = 6 puncte

2. câte 2 puncte pentru selectarea fiecăreia din cele două structuri care prezintă condițiile de pe Terra ce favorizează viața (*apa în stare lichidă; situarea nici prea aproape, nici prea departe de Soare*) 3x2p = 6 puncte

3. b 6 puncte

4. câte 2 puncte pentru precizarea valorii morfologice a fiecăruia din cele trei cuvinte subliniate (fiecare – adjectiv pronominal nehotărât; o – pronume personal; spune – verb) 3x2p

B.

– prezentarea întâmplării la care ai fost martor 4 puncte

Scanned with OKEN Scanner

– exprimarea opiniei despre frumusețea unui peisaj de junglă de pe o altă planetă 4 puncte

– utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (Claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie – motivare, dispunerea paragrafelor) – 2p. / utilizarea parțial adecvată – 1p. 2 puncte

– respectarea limitei minime de spațiu indicate 2 puncte

12 puncte se acordă pentru redactare, astfel:

– unitatea compoziției 1 punct

– coerența textului 2 puncte

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2p. / adecvare parțială – 1p.)2 puncte

– ortografia (0-2 erori – 3p. / 3 erori – 2p. / 4 erori – 1p. / 5 sau mai multe erori – 0p.) 3 puncte

– punctuația (0-3 erori – 2p. / 4 erori – 1p. / 5 sau mai multe erori – 0p.) 2 puncte

– așezarea corectă a textului în pagină 1 punct

– lizibilitatea 1 punct

RĂSPUNSURI

I. A.

1. încet # repede
   vuiet # liniște
   mare # mic
2. Virgula separă două complemente circumstanțiale și marchează o pauză scurtă în cadrul ununțului.
3. *cu vin; mergea, în car, pe drum; încet și foarte lin*

Scanned with OKEN Scanner

4. *Încât cei trecători în laturi toți fugeau* – imagine vizuală; *Dar și hodorogea* – imagine auditivă

5. Titlul este format dintr-un numeral cardinal (cu valoare adjectivală) și un substantiv comun. Dar având în vedere că poezia se încadrează în specia fabulei, înțelegem că „poloboacele" desemnează, de fapt, două tipuri diferite de oameni (omul faptelor și omul vorbelor).

B.

Din punctul meu de vedere, orice fabulă are un caracter puternic moralizator, urmărind să înregistreze și să critice viciile și defectele umane.

În primul rând, poezia dată surprinde discrepanța dintre fapte și vorbe prin intermediul alegoriei celor două poloboace. Simplul discurs nu poate fi considerat un merit, atât timp cât nu este susținut la nivelul realizărilor concrete și rămâne doar o trâmbițare goală.

În al doilea rând, mesajul fabulei sugerează că omul tăcut, muncitor și cumpătat va avea mai mult succes decât cel vorbăreț și superficial: „Acel ce tuturor se laudă și spune / În trebi puțin sporește /Iar cel ce tace /Și treabă face / Acela pururе* mai sigur isprăvește."

În concluzie, mesajul poeziei presupune o critică dură a unui anume tip social reprezentat de omul superficial și locvace, incapabil de realizări concrete, susținând, în schimb, modelul omului profund și dedicat.

II. A.

1. Condiția esențială care a favorizat apariția vieții pe planeta Pământ a fost existența apei în stare lichidă.

În Sistemul Solar există opt planete și 167 de sateliți.
Singurul satelit care conține un ocean ce poate furniza viață este Europa.

2. *apa în stare lichidă, situarea nici prea aproape, nici prea departe de Soare.*

3. b

Scanned with OKEN Scanner

4. Fiecare = adjectiv pronominal nehotărât

O = pronume personal

spune = verb, modul infinitiv

B.

În opinia mea, nu există încântare mai mare decât aceea produsă de evadarea din viața noastră obișnuită, din scurgerea plictisitoare a zilelor.

Într-o zi, s-a întâmplat să adorm chiar după ce văzusem un documentar fascinant despre planeta Venus, pe postul Discovery. Am avut un vis minunat, în care mă teleportasem pe jungla de pe această planetă. Era un peisaj fabulos, format din copaci înalți, plini de frunze roșii și portocalii, cum nu mai văzusem vreodată. Dintr-o dată, dintre liane a apărut o ființă ciudată, care semăna cu oamenii, dar care mi s-a adresat într-o limbă străină, necunoscută. El mi-a întins o splendidă floare albastră, cu petale dantelate. Încercam să îi mulțumesc în vreun fel, dar mi-am dat seama că nu mă înțelegea. Din păcate, visul s-a termina chiar atunci, fără ca eu să pot cunoaște mai bine misterioasa ființă apărută în calea mea, în mijlocul junglei de pe planeta Venus.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 7 (2009 – 2010)

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2009 – 2010

Probă scrisă la Limba și literatura română

VARIANTA 7

- *Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.*
- *Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.*

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Murmurul apei tot mai
Moale s-a stins împrejur.
Seara și-a tras aur pur
Sub bărci de pescar.
Păsări se duc în lumină.
Turma de fluier legată
Leneș cu-amurg se adapă.
Insula, pace deplină.
Cântecul suie stingher
Pe brațe fluide la cer.
Linia țărmului ca un tăiș:
Sus, ostrov de humă,
Jos, ostrov de vis.
Între mine si sufletul meu
Cumpăna stelei pe ape mereu.

Scanned with OKEN Scanner

M-aplec pe oglinda fără hotar,
Cu paşii luminii m-afund şi dispar.

(Ion Pillat, ***Seară pe ape***)

* *fluide – (adj.) (despre corpuri lichide sau gazoase) care curge; curgător; (fig.) greu de perceput, de fixat*
* *ostrov – (s. n.) (geogr.) insulă formată pe cursul unei ape curgătoare în urma unui proces de acumulare din albia minoră a râului*
* *humă – (s. f.) numele popular al argilei întrebuinţate la spoitul caselor*

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Numeşte trei termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *lumină*. **6 puncte**
2. Explică rolul utilizării cratimei în structurile: *cu-amurg* şi *m-aplec*. **6 puncte**
3. Explică, pe scurt, semnificaţia imaginii artistice *Murmurul apei [...] moale s-a stins împrejur*. **6 puncte**
4. Selectează din text două cuvinte/ structuri care formează figuri de stil diferite. **6 puncte**
5. Rescrie versurile care ilustrează o imagine vizuală si o imagine auditivă, din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 8 – 10 rânduri, în care să explici semnificaţia titlului textului dat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să ilustrezi, cu exemple adecvate, relaţia dintre titlu si conţinutul textului;
- să evidenţiezi două mijloace artistice utilizate de autor;
- să redactezi un conţinut adecvat cerinţei formulate;
- să respecţi limita de spaţiu indicată.

Scanned with OKEN Scanner

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Pentru a avea fotografii de peisaj reuşite, trebuie să studiaţi bine spaţiul apropiat şi să hotărâţi ce anume poate fi pus în evidenţă. Pentru asta, gândiţi-vă cum aţi descrie unui prieten locul în care vă găsiţi: o câmpie vastă, o pădure luxuriantă*, un munte impunător, o cascadă copleşitoare. Aceste adjective trebuie să transmită exact ce simţiţi în locul şi la momentul respectiv. Studiaţi peisajul, pentru a observa elementele care vă dau acea senzaţie, apoi selectaţi mijloacele pe care le puteţi folosi. Sunt foarte importante fixarea punctului din care urmează să fotografiaţi, setarea aparatului, alegerea momentului din zi si a elementelor compoziţionale.

Căutaţi în jurul vostru detaliile de care să vă folosiţi, pentru a conduce ochii privitorului prin imaginea fotografică: un râu cu meandre*, un drum cu multe viraje, o umbră dramatică, panta unui deal sau unghiul unei stânci. Mişcaţi-vă în jurul subiectului şi veţi fi surprinsi să vedeţi cât de mult se modifică o scenă dacă schimbaţi locul din care priviţi.

(Alin Totorean, ***În vacanţă cu aparatul foto*** în ***Terra Magazin***)

**luxuriantă – (adj.) (despre vegetaŃie) care creste din abundenţă; bogat; (fig.) care este strălucitor, exotic*

**meandre – (s. f.) cotitură mare a cursului unei ape curgătoare*

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Formulează câte un enunţ în care să numesti următoarele elemente referitoare la textul dat:

   – titlul textului;

   – două dintre elementele care condiţionează obţinerea de fotografii de peisaj reusite;

   – două dintre mijloacele importante pe care le utilizezi când fotografiezi. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

2. Precizează trei dintre structurile care conțin în text observațiile despre locul care s-ar putea descrie unui prieten. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru cerința următoare: **6 puncte**

Propoziția subordonată din fraza *Pentru a avea fotografii de peisaj reusite, trebuie să studiați bine spațiul apropiat.* Este:

a. circumstanțială de mod

b. completivă directă

c. subiectivă

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul *Căutați înjurul vostru detaliile.* **6 puncte**

B. Redactează un text de 10 – 15 rânduri, în care, valorificând textul dat (Alin Totorean, ***În vacanță cu aparatul foto*** în ***Terra Magazin***), să-ți exprimi opinia despre utilizarea aparatului de fotografiat ca mijloc de a înfățișa peisajul preferat. **12 puncte**

În textul redactat, trebuie:

- să menționezi două motive pentru care alegi să utilizezi aparatul de fotografiat pentru a înfățișa un peisaj;
- să descrii două detalii ale peisajul preferat care te-au impresionat;
- să redactezi un conținut adecvat cerinței formulate, prin valorificarea textului dat;
- să respecți limita de spațiu indicată.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul si vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. luminiță, luminiș, iluminare

2. Cu-amurg: cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte diferite și are rol în menținerea ritmului și a măsurii.

   m-aplec: cratima marchează elidarea vocalei *ă* și rostirea împreună a două cuvinte diferite.

3. „*Murmurul apei [...] moale s-a stins împrejur.*“ Este o imagine auditivă, sugerează liniștea și pacea așternute peste întreaga natură, la venirea serii. Eul liric contemplă această imagine paradisiacă și se lasă contaminat, la rândul său, de armonia ritmurilor universale, în care se integrează treptat.

4. Comparație: „Linia țărmului ca un tăiș “

   Epitet metaforic: „brațe fluide“

5. Imagine vizuală: **Seara și-a tras aur pur**
   Sub bărci de pescar.

   Imagine auditivă: **Murmurul apei tot mai**
   Moale s-a stins împrejur

B.

Titlul este format dintr-un substantiv nearticulat, care desemnează timpul („seară“) și un substantiv comun, precedat de prepoziție, care are rolul de indice spațial („pe ape“). Titlul ne oferă, astfel, o indicație precisă privind universul descris de poet: un peisaj acvatic mirific, surprins la căderea serii, când apusul își revarsă culorile splendide pe oglinda apelor: „Murmurul apei tot mai / Moale s-a stins împrejur. / Seara și-a tras aur pur /Sub bărci de pescar.../ Turma de fluier legată/ Leneș cu-amurg se adapă.“

În concluzie, titlul este în perfectă armonie cu textul dat, deoarece reflectă conținutul poeziei, anticipându-i tema și orientând lectura.

Scanned with OKEN Scanner

II. A.

1. Titlul textului dat este„În vacanță cu aparatul foto“.

   Două dintre elementele care condiționează obținerea de fotografii de peisaj reușite sunt: studierea îndelungă a spațiului apropiat și decizia privind ce anume poate fi pus în evidență.

2. o câmpie vastă, o pădure luxuriantă, un munte impunător, o cascadă copleșitoare

3. c

4. Căutați = verb predicativ, modul indicativ

   Detaliile = substantiv comun

B.

În opinia mea, aparatul de fotografiat este un mijloc perfect pentru a înfățișa un peisaj preferat, precum pădurea de toamnă.

În primul rând, fotografiile păstrează amintirea clipelor perfecte din mijlocul naturii, care altminteri s-ar pierde pentru totdeauna. Cu ajutorul aparatului de fotografiat, am surprins un peisaj superb de toamnă: o pădure pictată în culori nemaivăzute: auriu, galben, roșu, maro catifelat.

În al doilea rând, o fotografie bine făcută (după ce am studiat în prealabil spațiul și am decis ce aspect să punem în evidență) ne oferă copia perfectă a tabloului ales, surprinzându-i toate detaliile.

În concluzie, merită să folosiți cu încredere aparatul de fotografiat, pentru a înfățișa peisajul vostru preferat și a-i păstra amintirea nealterată.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 2 (2009 – 2010)

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2009 – 2010
Probă scrisă la Limba și literatura română

Varianta 2

- *Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.*
- *Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.*

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

A fost odată un împărat foarte viteaz; toate împărățiile de primprejurul împărăției sale îi cereau sfaturi: atâta era de drept și înțelept. Când se isca sfadă între dânșii, la acest împărat mergeau mai întâi la judecată și cum zicea el, așa se și făcea, fiindcă era judecător drept și iubitor de pace. Când fu aproape de bătrânețe îi dărui Dumnezeu un fecior. Nu se poate spune câtă

bucurie simți împăratul când a văzut că dobândi un moștenitor. Toți împărații vecini i-au trimis daruri. Ei nu mai puțin se bucurau că vecinul lor, care îi ajuta cu sfaturi și povețele lui cele de mult folos, a dobândit fecior.

După ce se mări, îl puse de învățătă carte. El era așa de silitor, încât se mirau dascălii de dânsul cum de învață așa de repede. Ceea ce învățau ceilalți copii într-un an, el învăța numai într-o săptămână. Ajunsese să nu mai aibă dascălii ce să-i dea să învețe. Iară tată-său scrise carte împărătească la niște filosofi vestiți ca să vie să ispitească cu învățăturile lor pe fiul său.

Scanned with OKEN Scanner

La curtea acelui împărat se afla atunci un vânător vestit; şi, până să vie filosofii cei vestiţi, împăratul dete pe fiu-său acestui vânător ca să-l înveţe meşteşugul său.

După ce veniră filosofii, învăţă şi de la dânşii câte în lună şi în soare. Bucuria tatălui său era aşa de mare unde vedea că fiu-său are să fie procopsit ca nici unul din fiii de împăraţi, încât se uita la dânsul ca la soare. Iară el de ce se mărea d-aia se făcea mai cu minte şi mai frumos. În toată împărăţia lui şi a vecinilor lui împăraţi, altă vorbă nu era decât de înţelepciunea şi de frumuseţea acestui fiu de împărat. [...]

Într-una din zile mergând la vânătoare, văzu o turturică, care tot sărea înaintea lui; lui îi fu milă să o vâneze; el căuta vânaturi mari, fiindcă nu se temea de primejdii; era vânător meşter şi viteaz. În cele din urmă, dacă văzu şi văzu că tot îi sărea în cale, întinse arcul şi dete cu o săgeată. El se miră prea mult cum de nu o putu omorî el, care era aşa de bun vânător, ci o răni puţin în aripă, care, aşa rănită, se duse de nu se mai văzu. Cum se duse turturica, simţi, nu ştiu cum, nu ştiu de ce, că îi ticăia inima.

După ce se întoarse acasă, era tot cam galeş*. Împăratul văzând că tânjeşte fiu-său cu sănătatea, îl întrebă ce are, iară el răspunse că n-are nimic.

Turturica aceea era Zâna Munţilor.

(***Zâna munţilor***, text cules de Petre Ispirescu)

**galeş – (adj.) 1. drăgăstos, duios; 2. melancolic, trist*

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Precizează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *drept, să ispitească, sărea*. **6 puncte**
2. Explică rolul utilizării cratimei în structurile: *i-au trimis* şi *n-are nimic*. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

3. Numește două caracteristici ale genului epic, care se regăsesc în text. **6 puncte**

4. Explică semnificația structurii subliniate din enunțul: *După ce veniră filosofii, învățâ si de la dânșii câte în lună si în soare.* **6 puncte**

5. Numește cele două momente ale subiectului pe care le ilustrează textul. **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 8 – 10 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specia literară *basm popular* a textului dat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să numești două dintre caracteristicile speciei, care se regăsesc în text;
- să ilustrezi aceste caracteristici, cu exemple din text;
- să redactezi un conținut adecvat cerinței formulate;
- să respecți limita de spațiu indicată.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Pavilioanele celor peste 200 de țări si regiuni care vor fi prezente la Expoziția Mondială de la Shanghai sunt în mare măsură construite. Până la 1 mai 2010, când se vor deschide oficial porțile platoului expozițional, harnicii constructori chinezi mai au de amenajat doar interioarele acestora. Tema aleasă de gazdele chineze este sugerată de sintagma „Un oraș mai bun – o viață mai bună". Expoziția Mondială va fi deschisă până pe 31 octombrie 2010 și, conform estimărilor, urmează să fie vizitată de peste 70 de milioane de pământeni. [...]

Istoria asa-numitelor Expoziții Mondiale (sau Universale) a început cu cea deschisă la 1mai 1851, când Londra a decis să organizeze o Expoziție Industrială, după modelul parizian. De atunci încoace, o dată la câțiva ani, dar nu la un interval fix si prestabilit, câte un oraș își leagă numele de astfel de manifestare. Parisul a fost gazdă de șase ori. Alte

Scanned with OKEN Scanner

câteva metropole, precum Londra, New York, Chicago, Seattle, New Orleans si Sevilla, au fost gazde de câte două ori, iar Statele Unite au organizat, în total, 18 Expoziţii Mondiale. [...]

Pavilionul românesc de la Shanghai arată ca un măr verde, se numeste „Greenopolis" şi a costat 2, 5 milioane de euro. El dispune de aproximativ 2. 000 de metri pătraţi si este o clădire cu cinci etaje din sticlă verde, care are formă de măr, o codiţă si niste frunze pe acoperis, lângă care se află o platformă ce seamănă cu o jumătate de măr tăiat. [...] Construcţia ansamblului a început pe 27 iunie 2009. Mărul adus de România la Shanghai vrea să sublinieze importanţa unui stil de viaţă sănătos.

(Sabina Tudor, ***Minunile de la Expo Shanghai 2010***, în ***Adevărul, magazin de duminică***)

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele de mai jos:

1. Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente referitoare la textul dat:

   – titlul articolului din care a fost selectat textul dat;
   – data la care a fost deschisă prima Expoziţie Mondială;
   – numărul estimativ al ţărilor participante la Shanghai pentru Expoziţia Mondială din 2010. **6 puncte**

2. Selectează trei structuri care conţin detalii referitoare la pavilionul românesc de la Expoziţia Mondială din 2010. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru cerinţa următoare: **6 puncte**

   În fraza *Mărul adus de România la Shanghai vrea să sublinieze importanţa unui stil de viaţă sănătos.* există o propoziţie subordonată:

   a. completivă directă;

   b. completivă indirectă;

   c. subiectivă.

Scanned with OKEN Scanner

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din enunțul *Pavilionul românesc de la Shanghai arată ca un măr verde.* **6 puncte**

B. Redactează un text de 10 – 15 rânduri, în care, valorificând informațiile din text, să-ți exprimi opinia despre tema aleasă de organizatorii Expoziției Mondiale de la Shanghai, din anul acesta. **12 puncte**

În textul redactat, trebuie:

- să prezinți, pe scurt, semnificația sintagmei alese ca temă a expoziției;
- să menționezi două motive pentru care ți-ai dori să te numeri printre vizitatorii expoziției;
- să redactezi un conținut adecvat cerinței formulate, prin valorificarea textului dat;
- să respecți limita de spațiu indicată.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul si vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

RĂSPUNSURI

I. A.

1. drept = cinstit, corect, onest

   să ispitească = să ademenească, să atragă
   sărea = sălta, se ivea, apărea

2. I-au: cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte diferite.

   N-are: cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte diferite și elidarea vocalei *u*.

Scanned with OKEN Scanner

3. Narațiunea ca mod principal de expunere (narațiune la persoana a III-a, heterodiegetică); prezența personajelor și a acțiunii.

4. Sintagma„câte în lună și în soare“ este o expresie populară și desemnează un număr foarte mare, de ordinul infinitului. În textul dat, are rolul de a sublinia inteligența deosebită a fiului de împărat, capabil să învețe cu ușurință foarte multe lucruri noi.

5. Fragmentul propus ilustrează expoziţiunea și intriga.

B.

În opinia mea, fragmentul dat face parte dintr-un basm popular.

În primul rând, textul este o creație anonimă, autorul său fiind necunoscut. Petre Ispirescu l-a cules și l-a prelucrat, oferindu-l cititorilor. Formula de început este cea specifică basmului: „A fost odată...“.

În al doilea rând, ne sunt înfățișate lucruri fabuloase, nemaivăzute: fiul împăratului este cu totul neobișnuit, învață într-o săptămână cât alții într-un an. Apare un personaj fantastic: Zâna munților, metamorfozată într-o turturică, pe care fiul împăratului o rănește în aripă.

În concluzie, fragmentul se încadrează în categoria basmului popular.

II. A.

1. Titlul articolului din care a fost selectat textul dat este„Minunile de la Expo Shangai 2010“.

Prima Expoziție Mondială a fost deschisă la 1 mai 1851.

Numărul estimativ al țărilor participante la Expoziția Mondială de la Shanghai din 2010 este de peste 200.

2. *arată ca un măr verde, se numeste „Greenopolis“, a costat 2, 5 milioane de euro*

3. a

4. românesc = adjectiv variabil

arată = verb predicativ, modul indicativ

Scanned with OKEN Scanner

B.

Din punctul meu de vedere, tema aleasă de organizatorii Expoziției Mondiale de la Shanghai din anul acesta („Un oraș mai bun – o viață mai bună") este una inspirată și în concordanță cu problemele lumii moderne.

În primul rând, este evident că urbanizarea cuprinde foarte multe țări și că va condiționa drastic viețile noastre, dat fiind că mai toți oamenii vor ajunge să trăiască, în cele din urmă, la oraș. Și este vital ca orașele în care vom locui să fie adecvate unui stil de viață sănătos.

În al doilea rând, organizatorii Expoziției Mondiale au reușit ca prin această temă să atragă atenția tuturor asupra importanței locului în care trăim. Orașul este casa noastră mai mare, în care trebuie să ne simțim bine.

În concluzie, tema aleasă este una inspirată și actuală.

Scanned with OKEN Scanner

Model (2011 – 2012)

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului si Sportului
Centrul Național de Evaluare si Examinare
Probă scrisă la LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Model

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2011 – 2012

- *Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.*
- *Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.*

SUBIECTUL I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Bunicul... Ce icoană sfântă a credinței în clipele de pocăință!... Bunica... Ce izvor de alintare pentru noi, în avântul nebuniilor noastre copilărești!...

Când eram mic, amândoi trăiau; ședeau alături de noi; curțile răspundeau una într-alta printr-o portiță ascunsă în mărăcini în fundul grădinii. Când mă bătea mama, eu fugeam la bunicul, sora mea la bunica.

Nu mai știu de câte ori s-a repetat scena aceasta; în odaia bunicului, eu, potolit din plâns, cu o mână în buzunar pipăind gologanul* de la el, cu cealaltă pe genunchiul lui, căutând să-i iau mâna să i-o sărut... Alături, sora mea, mai mică, mai răutăcioasă, suspinând încă de durerea urechelei* din care abia scăpase... Se auzeau cheile de la brâul bunichii*, zdrăngănind; apoi zgomotul cutiei de la scrin, deschisă și... restul îl ghiceam: bunica avea cofeturi* – leacuri lacrimilor noastre.

În sală ne întâlneam amândoi frații:

– Ție ce ți-a dat?

– Dar ție?

Scanned with OKEN Scanner

Aveam și unul și altul obrajii pătați de lacrimi, și totuși parcă nici nu plânsesem. Atât ne ardea acum de darurile căpătate, de schimbul ce aveam să facem, pe urmă, cu lucrurile. [...]

Se apropia Sfânta Maria, ziua darurilor. În ajun amândoi frații stam în grădină, gânditori, îngrijorați. [...] Crescusem, și obiceiul tot nu se schimbase. Bomboanele, lirele* strălucitoare, hainele noi ne-ar fi umplut de același farmec și acum, la doisprezece ani, ca și în anii ceilalți. [...]

Dinspre grădina bunicului venea un zgomot ușor de pași. Ne uitam pe furiș prin gard. Încet, bătrânul se plimba printre gutui, cu ochii mai mult pe sus, uitându-se la roade. Pomii erau încărcați. Dar simțeam că nu acolo îi era gândul, ci aiurea, căci uneori căta prea mult în aceeași parte si tresărea așa deodată, ca din somn, fără ca măcar o frunză să se clatine. Parcă presimțea că suntem pe aproape, căci ne striga încet pe nume.

(I. A. Bassarabescu, **Iertarea**)

**gologan* – s. m. (în trecut) monedă de aramă (în valoare de 10 bani)
**urechelei* – urechelii
**bunichii* – bunicii
**cofeturi* – s. n. diverse sortimente de bomboane, de zaharicale
**liră/ lire* – s. f. (aici) monedă turcească de aur

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie, din fragmentul dat, un cuvânt derivat, un cuvânt compus și un cuvânt obținut prin conversiune. **6 puncte**
2. Explică rolul semnului exclamării în structura: *Ce icoană sfântă a credinței în clipele de pocăință!* **6 puncte**
3. Menționează un epitet și o metaforă din fragmentul dat. **6 puncte**
4. Precizează două moduri de expunere din fragmentul dat. **6 puncte**
5. Prezintă, în maximum 50 de cuvinte (aproximativ cinci rânduri), semnificația secvenței: *și... restul îl ghiceam: bunica avea cofeturi – leacuri lacrimilor noastre.* **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Redactează o compunere de 80 – 150 de cuvinte (10 – 15 rânduri) în care să caracterizezi un personaj din fragmentul citat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți două trăsături ale personajului ales;
- să ilustrezi cele două trăsături cu exemple adecvate, selectate din fragmentul citat;
- să redactezi un conținut adecvat cerinței formulate;
- să respecți limita minimă de spațiu indicată.

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Orașe mari, orașe mici. Mulți sunt fascinați de marile orașe. Și eu. Dar când ajungi într-un oraș mic, cum este Arras, în nordul Franței, și trăiești acolo o jumătate de an, fascinația nu mai e fuga „turismului cultural", ci o incredibilă revelație progresivă: această cea mai veche așezare atestată din Franța oferă spectacolul patrimoniului său religios, istoric, cultural, artistic ca și cum trecutul abia așteaptă să încurajeze un prezent posibil pentru locuitorii și turiștii săi. [...]

Între două cursuri de apă, dublu milenarul oraș conservă și dezvoltă un patrimoniu extraordinar. Esențial, un oraș din epoca Luminilor, Arras e un leagăn al culturii și legendelor, al disputei între subteran și suprateran. Fiecare stradă te duce, în câțiva metri, fie spre o grădină, spre o statuie, spre un scuar* care are istoriile sale. [...] Cultura Arrasului le păstrează urmele, tot astfel cum colecțiile Muzeului de Artă, mediateca*, fondurile de documente, anticariatele, serbările orașului sau ale regiunii Nord-Pas de Calais.

(Marian Popescu, **Orașul lui Robespierre,**
în ziarul Adevărul literar și artistic)

**scuar* – s. n. mică grădină publică aflată la o încrucișare de străzi sau în mijlocul unei piețe

Scanned with OKEN Scanner

**mediateca* – s. f. încăpere dintr-o bibliotecă în care sunt păstrate mijloacele audiovizuale folosite mai ales la învățarea limbilor străine

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente referitoare la textul dat:

   – autorul textului;
   – zona în care este situat orașul Arras;
   – ce reprezintă acest oraș pentru Franța. **6 puncte**

2. Scrie titlul articolului din care este extras fragmentul și titlul publicației în care a apărut acesta. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect: **6 puncte**

   În fraza: *[...] trecutul abia așteaptă să încurajeze un prezent posibil pentru locuitorii și turiștii săi.*, propoziția subordonată este:

   a. atributivă;

   b. completivă directă;

   c. circumstanțială de cauză.

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *trăiești, trecutul, săi.* **6 puncte**

B. Alcătuiește o compunere de 80 – 150 de cuvinte (10 – 15 rânduri) în care să descrii un oraș pe care l-ai vizitat/despre care ai citit. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:

- să prezinți două caracteristici ale orașului vizitat/despre care ai citit;
- să folosești un limbaj expresiv în descrierea orașului;
- să redactezi un conținut adecvat cerinței formulate;
- să respecți limita de spațiu indicată.

Scanned with OKEN Scanner

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (*unitatea compoziției* – 1p; *coerența textului* – 2 p; *registrul de comunicare, stilul si vocabularul adecvate conținutului* – 2 p; *ortografia* – 3 p; *punctuația* – 2 p; *așezarea corectă în pagină, lizibilitatea* – 2 p)

RĂSPUNSURI

I. A.

1. Cuvânt derivat: copilărești

   Cuvânt compus: doisprezece

   Cuvânt obținut prin conversiune: mea, alintare

2. Semnul exclamării marchează grafic o propoziție exclamativă și semnalează starea afectivă a naratorului, iubirea și nostalgia pe care acesta le poartă bunicului său.

3. Epitet: „icoană sfântă"

   Metaforă: „cofeturi – leacuri lacrimilor noastre"„izvor de alintare"

4. Narațiunea, dialogul

5. Secvența dată este centrată în jurul unei metafore: „cofeturi – leacuri lacrimilor noastre". Această figură de stil sugerează că dulciurile erau o compensație oferită nepoților, de către bunica blândă și protectoare, care îi iubea necondiționat și îi ajuta să uite de suferințe și lacrimi.

B.

Bunicul este unul dintre personajele esențiale din fragmentul dat. El este caracterizat direct, de către autor, dar și indirect, prin intermediul faptelor, al comportamentului și al atitudinii față de nepoții săi.

Nostalgia și iubirea pe care personajul-narator le poartă bunicului său reies din exclamația inițială: „*Bunicul... Ce icoană sfântă a credinței în clipele de pocăință!*". Bunicul este blând și binevoitor, profund devotat

Scanned with OKEN Scanner

nepoților săi, mereu gata să îi consoleze. Altruismul și generozitatea lui reies din darurile minunate pe care le face nepoților: „*Nu mai știu de câte ori s-a repetat scena aceasta; în odaia bunicului, eu, potolit din plâns, cu o mână în buzunar pipăind gologanul* de la el, cu cealaltă pe genunchiul lui, căutând să-i iau mâna să i-o sărut...*“.

II. A.

1. Autorul textului dat este Marian Popescu.

   Orașul Arras este situat în nordul Franței.

   Arras este cea mai veche așezare atestată din Franța și reprezintă un leagăn al culturii și al legendelor, conservând un patrimoniu extraordinar.

2. Titlul articolului din care este extras fragmentul dat e „Orașul lui Robespierre“.

   Publicația în care a apărut articolul se numește „Adevărul literar și artistic“.

3. b

4. trăiești = verb predicativ, predicat verbal

   trecutul = substantiv comun, subiect simplu

   săi = adjectiv posesiv, atribut adjectival

B.

Brașovul, o insulă nesperată de frumusețe

Am vizitat Brașovul vara trecută și am rămas profund impresionat de curățenia și frumusețea acestui oraș. Nu m-aș fi așteptat să întâlnesc în România un loc atât de fascinant, pe care l-aș asemăna cu un vechi târg medieval, decupat dintr-un film de epocă.

Centrul vechi al burgului mi-a rămas în memorie prin eleganța sa, dar și prin numeroasele magazine cu suveniruri, în pragul cărora te întâmpinau vânzatori amabili, gata să te îndrume și să îți dea detalii despre locurile bune de vizitat.

Scanned with OKEN Scanner

Dintre siluetele elegante ale clădirilor istorice, în jurul cărora se află mereu turişti zgomotoşi, se distinge splendida Biserică Neagră, unde am petrecut o zi întreagă şi am făcut numeroase fotografii.

Aş descrie Braşovul ca pe un amestec perfect de istorie şi modernitate şi îl recomand ca destinaţie turistică perfectă, ce nu vă va dezamăgi niciodată.

Scanned with OKEN Scanner

VARIANTA 7 (2010 – 2011)

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2010-2011
Probă scrisă la Limba și literatura română

Varianta 7

I. Citește, cu atenție, textul următor:

«A fost odată un împărat, și-n curtea acelui împărat se afla un pom atât de înalt, încât nimeni nu era în stare să-i vadă vârful. Pomul acesta înflorea și dădea rod în fiecare an, dar nici împăratul, nici curtenii lui, nici vreun alt om pământean n-a apucat să vadă poama din rodul acela.

Era, se vede, pe acolo, prin înălțimile nestrăbătute de ochiul omenesc, cineva care nu lăsa să cadă nicio poamă pe pământ, ci le culegea toate la timpul potrivit. Împăratul ținea doar să afle cum sunt poamele rodite de pomul acela, și a dat de știre în toată împărăția lui că aceluia care se va fi urcat în pomul acela și va putea spune cum anume îi sunt poamele îi va da în căsătorie pe aceea dintre fetele sale pe care el însuși și-o va alege.

Au venit dar boieri de toate spițele, feciori de împărat, până chiar și feți-frumoși, dar nici unul n-a fost în stare să se urce în pom.

Era însă la curtea împărătească un flăcau țantoș, si acesta s-a laudat mumei sale că el are să se urce, și-a rugat-o pe aceasta să se ducă la împărat să-i spună că el se urca.

Împăratul nu credea așa ceva și l-a chemat pe Danciu la sine.

– N-o să fii nici tu în stare să te urci, i-a zis, și să știi că, dacă nu te vei putea urca, dau poruncă să-ți taie capul.

Danciu s-a învoit să-i taie capul, dacă nu va fi în stare să se urce, și a rugat pe împăratul să-i dea răgaz de trei zile ca să se gândească, iar în

Scanned with OKEN Scanner

timpul acestor trei zile a pus pe un meşter faur să-i facă cățărătoare de fier, apoi s-a pus pe urcate.

S-a urcat omul şi iar s-a urcat timp de trei zile şi trei nopți, şi deodată a dat în scoarța copacului de o gaură prin care a intrat în o colibă în care a găsit o babă bătrână, de tot bătrână. El îi dete binețele cuvenite.

– Bună seara, bunică dragă! îi zise apoi.

(**Ioan Slavici**, *Rodul tainic*)

A.

1. Notează câte un sinonim pentru cuvintele subliniate în text.
2. Explică rolul virgulei în structura "Bună seara, bunică dragă!".
3. Precizează două structuri din text care surprind repere ale spațiului descris.
4. Numeşte două moduri de expunere utilizate în textul dat.
5. Prezintă în maxim cinci rânduri semnificația structurii "*Au venit dar boieri de toate spițele, feciori de împărat, până chiar şi feți-frumoşi, dar nici unul n-a fost în stare să se urce în pom*».

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să argumentezi că textul citat aparține speciei literare basm.

II. Citeşte, cu atenție, textul următor:

«Meteoriții, excursioniştii lumilor extratereste, sunt probe geologice care pot fi supuse unui examen direct pentru descoperirea urmelor de viață sau a produselor activității vitale în Cosmos. Ei au dimensiuni ce variază de la un micron şi chiar sub un micron, până la 10 kilometri.

Cel mai impresionant ca dimensiune este un bloc de 65. 000 de tone care a creat, cu patruzeci de mii de ani în urmă, un «Meteor crater», cu un diametru de 1. 200 m.

Cel mai recent e un meteorit de 12 kg care a căzut în portbagajul unei maşini parcate în Teekskill – New York. El provenea dintr-un

Scanned with OKEN Scanner

bolid extrem de luminos care parcursese, în 1992, 700 de km deasupra statului Virginia și s-a spart în 40 de fragmente, totul fiind filmat de numeroase persoane. [...]Se presupune că acești meteoriți s-au format în jurul centurii de asteroizi existente între planetele Marte și Jupiter».

(**Tudor Opriș**, *Enciclopedia lumii vii*)

1. Formulează câte un enunț în care să indici următoarele elemente care privesc textul citat
   - dimensiunea posibilă a meteoriților;
   - locul în care s-au format meteoriții;
   - scopul examinarii directe a meteoriților;
2. Scrie titlul volumului din care a fost extras textul dat și numele autorului.
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect. Propoziția subordonată din fraza *Meteoriții, excursioniștii lumilor extratereste, sunt probe geologice care pot fi supuse unui examen direct pentru descoperirea urmelor de viață sau a produselor activității vitale în Cosmos* este:
   a) completivă directă
   b) atributivă
   c) completivă indirectă
4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text.

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii un tablou impresionant din natură (real sau imaginar).

În compunerea ta trebuie:

- să prezinți două caracteristici ale orașului vizitat/despre care ai citit;
- să folosești un limbaj expresiv în descrierea orașului;
- să redactezi un conținut adecvat cerinței formulate;
- să respecți limita de spațiu indicată.

Scanned with OKEN Scanner

RĂSPUNSURI

I. A.

1. odată = cândva

   pom = copac
   fetele = fiicele

2. Virgula separă un vocativ de restul propoziției și marchează o pauză scurtă în cadrul enunțului.

3. în curtea, pe acolo, prin înălțimile nestrăbătute de ochiul omenesc

4. Narațiunea, descrierea

5. Structura dată este axată pe o enumerație: „*boieri de toate spițele, feciori de împărat, până chiar și feți-frumoși*“ și sugerează eforturile zadarnice ale tuturor celor care încercaseră să se urce în pom, spre a-i zări roadele minunate. Indiferent de rangul lor, toți se văd nevoiți să își recunoască eșecul.

B.

În opinia mea, textul dat se încadrează în specia literară basm.

În primul rând, textul este o narațiune la persoana a III-a, care debutează cu formula inițială caracteristică oricărui basm: „A fost odată “. În plus, sunt înfățișate întâmplări fantastice, neobișnuite: în curtea împăratului exista un pom atât de înalt, încât nimeni nu-i văzuse vreodată roadele, iar un flăcău urcă în acest copac timp de trei zile și trei nopți.

În al doilea rând, apar personaje fabuloase, ieșite din comun: cineva care culegea toate roadele pomului, din înaltul cerului, dar și o babă ciudată, care locuiește într-o colibă aflată în interiorul copacului.

În concluzie, textul citat aparține speciei literare basm.

II. A.

1. Dimensiunea posibilă a meteoriților variază de la un micron și chiar sub un micron, până la zece kilometri.

Scanned with OKEN Scanner

Meteoriții s-au format în jurul centurii de asteroizi dintre planetele Marte și Jupiter.

Scopul examinării directe a meteoriților este de a descoperi urme de viață sau produse ale activității vitale în Cosmos.

2. Textul dat a fost extras din volumul *Enciclopedia lumii vii*, al cărui autor este Tudor Opriș.

3. b

4. probe = substantiv comun, nume predicativ

direct = adjectiv variabil, atribut adjectival

Ei = pronume personal, subiect simplu

B.

Parcul din Perugia

Am vizitat parcul din Perugia cu ocazia unei excursii în Italia și am rămas profund impresionat de frumusețea și eleganța lui.

Nu este o grădină foarte mare, însă are darul de a te cuceri prin armonia sa peisagistică. Aleile sunt desenate după un plan atent, astfel încât să nu te rătăcești niciodată, iar florile și copacii, între care se disting palmierii, realizează o imagine unică prin bogăția și varietatea lor. Însă cel mai mult mi-a plăcut fântâna arteziană care tronează în centru, de unde răspândește raze argintii de apă.

Păstrez frumusețea inegalabilă a parcului prin fotografiile pe care le-am făcut și îl recomand cu încredere tuturor pasionaților.

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „GH. ASACHI" IAȘI

Scanned with OKEN Scanner

CULEGEREA cuprinde:

- **Subiectele date la Evaluarea Naţională în anii anteriori, împreună cu rezolvarea lor completă**
- **Modelele de subiecte propuse de M. E. C. T. S., cu rezolvarea completă**
- **50 de teste după modelul celor elaborate de M. E. C. T. S., însoţite de rezolvarea lor completă**

Culegerea se constituie, astfel, într-un ghid perfect pentru pregătirea examenului de *Limba şi literatura română*, asigurând obţinerea unor rezultate optime, prin parcurgerea integrală a materiei.

Scanned with OKEN Scanner

ISBN 606-8336-28-X
9 786068 336282

Scanned with OKEN Scanner

Prefață

Justificată în primul rând de necesitatea reașezării, în tiparele firești, a materiei școlare privind studiul literaturii române, cartea profesorilor Daniela și Cezar Zaharia este un excelent îndrumar în specialitate. Cum o cere și publicul căruia îi este destinată, lucrarea se înfățișează ca o inteligentă, extrem de serioasă, coerentă sistematizare a genului epic, reprezentat de speciile prozei scurte și de roman. În termeni adecvați, cartea este în același timp o introducere în procesul (marcat cronologic) al instituirii modelelor, etapelor și programelor estetice particulare, dar și o sinteză asupra modalităților narative, caracteristice fiecărei opere analizate. Autorii pun în pagină, nuanțat și fără ostentație (semn că lucrurile sunt pe deplin asimilate, integrate, adică, modului propriu de investigație critică) metode moderne ale lecturii, achiziții ale studiilor de poetică narativă, stilistica prozei și analiza discursului. O fac cu măsură, fără a împovăra – cu un aparat critic supradimensionat - ceea ce trebuie transmis limpede și eficient. Cu toate acestea, un cititor atent nu poate scăpa elementele de inteligentă relativizare, de interogație fertilă (asupra unor soluții de așezare și contextualizare literară), pe care cercetarea extinsă le suscită, obligând și pe receptor la o gândire participativă, ferită de monotonia și clișeele învățării „pasive".

Un manual de literatură este valoros în măsura în care acomodează serii distincte de aspecte ale studiului operei (istorico-literare, estetice, poetico-narative, stilistice sau pragmatice) și exercițiul economic al înțelegerii discursului (atât cel literar, propriu-zis, cât și cel specializat, metaliterar, în care se adresează cititorului de vârstă școlară, apoi specialistului). Avem în față un exemplu de perfectă armonie între aceste direcții. Materia este vastă, incluzând capodopere ale genului scurt: povestirea, în regim fantastic și realist, basmul cult, nuvela istorică și speciile în proză ale realismului, la scriitorii cei mai reprezentativi: V. Voiculescu, I. Creangă, C. Negruzzi, I. Slavici, I.L. Caragiale, M. Eminescu, M. Eliade - în ordinea prezentării lor. Romanul secolului XX este considerat în perspectiva devenirii genului, fiecare dintre marii creatori (Liviu Rebreanu, G. Călinescu, Camil Petrescu) fiind atent citit, amplu expus.

Experiența profesională a autorilor, știința sintezei, pertinența analizelor care ocolesc locurile comune, oferind spectacolul unei lecturi vii, constituie garanția acestui echilibru, simțit la fiece capitol/subcapitol, sau temă, între adecvarea instrumentelor de cercetare și domeniul de elecțiune, marea literatură în proză a secolelor al XIX-lea și al XX-lea.

Conf. dr. Lăcrămioara PETRESCU

Scanned with OKEN Scanner